

ANUL I
SEMESTRUL I

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogie specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Tehnologii informaționale
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Științe ale Educației, Catedra Informatică și TII
Titular de curs	Pricop Victor, dr.
Cadre didactice implicate	E. Scherlet, A. Negură, S. Burlacu, I. Ciornaia
e-mail	pricopv@mail.ru / biblioteca.upsc@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anu I	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
G.01.O.001	4	I	I	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Modulul Cultura informației este orientat spre: însușirea cunoștințelor și deprinderilor în utilizarea și integrarea informațiilor; formarea deprinderilor de selectare, utilizare și evaluare a surselor de informare și documentare; implementarea deprinderilor de muncă intelectuală (elaborare referințe; tehnici de lectură etc.).

Modulul “Tehnologii informaționale” contribuie la formarea competențelor cognitive și de aplicare a produselor software specializate și instrumentelor moderne tehnologice în prezentarea și prelucrarea datelor cu ajutorul documentelor, tabelor electronice, reprezentărilor grafice, prezentărilor electronice interactive în procesul de proiectare și realizare a activităților de predare-învățare-evaluare.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- *Competențe cognitive:* de procesare a informației, prin utilizare produse program specializate în editarea informației electronice.
- *Competențe de învățare:* de formare a deprinderilor digitale la procesarea informației în cadrul programelor specializate și aplicarea lor la elaborarea documentelor electronice.
- *Competențe de aplicare:* de utilizare a instrumentelor informatice în crearea și editarea documentelor digitale; utilizarea catalogului electronic; identificarea bibliografică a documentelor (descrierea cărților, articolelor, documentelor electronice etc.).
- *Competențe de analiză:* de evaluare critică a posibilităților tehnologiilor informaționale, care pot fi integrate în elaborarea documentelor digitale la disciplinele de psihologie.
- *Competențe de comunicare:* în limba maternă într-o manieră clară și precisă, oral și în scris, cu termeni specifici disciplinei, inclusiv utilizând TIC în diverse situații de comunicare.

Finalități de studii realizate la finele cursului

- Să utilizeze diverse surse de informare;
- Prezentarea bibliografiei și efectuarea legăturii dintre aceasta și textul studiului;
- Cunoașterea etapelor de elaborare a unui studiu individual științific și didactic;
- Să utilizeze baze de date, portaluri informaționale, arhive electronice etc.
- Să explice conceptele de bază cu privire la programele specializate în crearea documentelor electronice (editoare de texte, editoare de foi de calcul, editoare de prezentări electronice, produse gratuite destinate pentru elaborare de aplicații educaționale).
- Să realizeze documente digitale cu un editor de text și să aplice operații de bază și modalități avansate necesare prelucrării unui text.
- Să utilizeze posibilitățile editorului de calcul tabelar la crearea tabelor, la efectuarea calculelor, construcția

diagramelor și altor cerințe puse.

- Să creeze prezentări electronice interactive utilizând posibilitățile multimedia ale editorului de prezentări.
- Să elaboreze aplicații educaționale în conformitate cu conținuturile curriculumului școlar pentru disciplinele predate utilizând instrumente informatice.
- Să arhiveze și dezarchiveze informația electronică.
- Să caute și să selecteze informația relevantă utilizând motoarele de căutare în Internet.
- Să evalueze critic posibilitățile tehnologice ale programelor ce pot fi utilizate în optimizarea strategiilor de predare-învățare-evaluare în cadrul disciplinelor predate.

Precondiții

Studentii trebuie să dețină cunoștințe generale despre:

- componentele și gestionarea unui sistem de calcul;
- sistemele de operare;
- aplicațiile grafice utilizate în procesarea imaginilor;
- navigare în mediul Internet.

Unități de curs

1. Introducere.
2. Structura și funcționarea calculatorului. Sisteme de Operare.
3. Editorul de texte Microsoft Word.
4. Editorul de foi de calcul Microsoft Excel.
5. Editorul de prezentări electronice Microsoft PowerPoint.
6. Arhivarea informației electronice.
7. Instrumentele rețelei Internet.
8. Executarea produselor educaționale în mediul Hot Potatoes.
9. Utilizarea resurselor electronice ale bibliotecii.

Metode și tehnici de predare și învățare

Învățare centrată pe student:

- prelegeri interactive;
- lucrări de laborator;
- aplicații educaționale individuale.

Strategii de evaluare

Evaluările curente se realizează prin diverse metode: teste, prezentarea rezultatelor lucrărilor de laborator.

Lucrarea finală de examen constă în proiectarea și elaborarea unui document text, unui tabel de calcul cu prezentarea grafică a datelor tabelare și a unei prezentări electronice care să satisfacă anumite condiții.

Nota finală se constituie din următoarele componente: 60% - lucrări de laborator, aplicații educaționale individuale, evaluări curente, 40% - lucrarea finală de examen.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Lege privind accesul la informație. Nr. 982-XIV din 11 mai 2000. In: Monitorul oficial al Republicii Moldova, 28 iulie, 200, p. 11-17.
2. Legea Republicii Moldova cu privire la biblioteci: (Aprob. Prin Legea Nr. 286-XIII din 16.11.1994 a Parlamentului Republicii Moldova): [Republ.cu completări și modificări]. In: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, p. 5-10.
3. Bazele culturii informaționale: curs universitar. Bălți., 2007. 160 p.
1. Lau, Jesus. Linii directe privind cultura informației și instruirea de-a lungul întregii vieți. Ch.: Gunivas, 2010. 64 p.
2. Q Series OPAC : Ghidul utilizatorului / elab. A. Negură. Ch., 2007.
3. Utilizarea catalogului Web OPAC on-line: Ghidul utilizatorului / elab. A. Negură. Ch., 2007.

4. Regneală, M. Dicționar explicativ de biblioteconomie și știința informării. București: Fabr, 2001, Vol. 1. 409 p.; Vol.2. 415 p.
5. Reguli de alcătuire a referințelor bibliografice. Coordonator Iulia Tătărescu. În: Buletinul ABRM, 2006, nr. 1(3), p. 11-15.; www.abrm.md.
6. Repanovici, Angela. Ghid de Cultura Informației. București, 2012.
7. Stoica, Ion. Informație și cultură: sinteze, reflecții, atitudini. București, 1997.
8. Microsoft Word 2010 Tutorials, <http://www.word-2010.com/>.
9. Microsoft Excel 2010 Tutorials, <http://www.excel-2010.com/>.
10. Microsoft PowerPoint 2010 Tutorials, <http://www.powerpoint-2010.com/>.
11. Microsoft Word 2010 Videos and Tutorials, <https://support.office.com/en-us/article/Word-2010-videos-and-tutorials-cfa75118-e522-4ea5-963e-2b56d25fb9a5>
12. Microsoft Excel 2010 Videos and Tutorials, <https://support.office.com/en-us/article/Excel-2010-videos-and-tutorials-807211fe-ee81-4887-b48a-68a94e1e912f>
13. Microsoft PowerPoint 2010 Videos and Tutorials, <https://support.office.com/en-us/article/PowerPoint-2010-videos-and-tutorials-36e0ae1e-f8a3-45dc-9558-75adcf759d73>
14. Hot Potatoes, https://hotpot.uvic.ca/hotpot6_help.pdf
15. Programul Hot Potatoes http://teste.upsc.md/Teste_pedagogice.pdf

Opțională:

1. Boian E., Căpățână Gh., Prepelită A., Seiciuc E. Sisteme de operare: MS/DOS, WINDOWS, UNIX. – Chișinău: USM, 2005. - 270 p.
1. Chante, Alain, Lavergne de, Chaterine. Expresia „cultura informației|| : relevanță și probleme. In: *Biblio Polis* (ed. spec. „Cultura informației||). 2010, nr.5, pp.10-19
2. Formarea pentru cultura informațională a studenților: reflecții pe marginea unui sondaj / Maria Vatamanu, Alla Iarovaia, Svetlana Studzinschi, Elena Pancratov, Stela Pascal. În: *Buletin ABRM*, 2009.- Nr.1(9), pp. 73-77.
3. Popescu, C. Fluxul informațional în activitatea de cercetare. București: Univers Enciclopedic Gold, 2012, 183 p.
4. Țurcan, Nelly. Comunicarea științifică în contextul accesului deschis la informație. Ch.: CEP USM, 2012, 324 p.

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogie specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Anatomia și fiziologia sistemului nervos central
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Andronati Nicolae, dr. în med. conf. univ
Cadre didactice implicate	
e-mail	

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.01.O.002	6	I	I	180	90	90

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
<p>Anatomia și fiziologia SNC prezintă baza teoretico-metodologică a psihopedagogiei speciale. Cunoștințele structurii și funcționalității aparatului neurologic asigură posibilitatea de analiză a problemelor copiilor cu CES și a mecanismelor educațional-recuperatoare.</p> <p>Sarcinile disciplinei:</p> <ol style="list-style-type: none"> Cunoașterea studenților cu organizarea morfologică a SNC, etapelor de dezvoltare. Cunoașterea cu structura și funcționalitatea elementelor neurologice de bază. Prezentarea sistemelor reflectoare la diferite niveluri a SNC și mecanismele de integrare lor. Înțelegerea mecanismelor de realizare a activității nervoase inferioare și superioare. <p>Cunoașterea cu funcționalitatea sistemelor neurologice și vegetative ca mecanism de integrare a activității umane.</p>
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<p>• Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerea:</p> <ol style="list-style-type: none"> Noțiunile structurale și funcționale de bază a SNC. Principiile organizării mecanismelor de integrare a structurilor ontogenetice. Analiza realizării activității neurologice și neurochimice în asigurarea activității biologice și psihologice. Organizarea sistemelor funcționale aferente și eferente în asigurarea adaptivă a organismului în viața socială. Aplicarea cunoștințelor anatomo-fiziologice în descrierea problemelor copiilor cu CES. <p>• Aplicarea cunoștințelor și a concepțiilor:</p> <p>Cunoștințele acumulate asigură posibilitatea de percepere a personalității copilului cu CES în modul aprecierii structurii problemelor la particularitățile compensării neajunsurilor.</p> <p>• Raționalizare și decizii:</p> <p>Operarea corectă de formarea normală a SNC, realizarea analitică a cauzelor dezvoltării heterocronice a diferitelor sisteme. Formularea deciziilor prognostice de dezvoltare în caz de abateri în evoluția morfo-funcțională.</p> <p>• Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerea:</p> <p>Formarea corectă a noțiunilor anatomice, ierarhiei lor și mecanismelor de integrare. Prezentarea cazurilor practice de insuficiență morfologică și abaterea funcționalității de la normalitate.</p> <p>• Dezvoltarea profesională continuă:</p> <p>Realizarea studiului individual a diferitelor forme de patologie a sistemului nervos central cu aprecierea mecanismelor intacte și posibilitatea lor în educație integrală a copiilor.</p>
Finalități de studii
<p>Studenții la finele cursului vor:</p> <ul style="list-style-type: none"> Cunoaște structura SNC și evoluția ei, organizarea sistemelor funcționale.

- Folosi cunoștințele în aprecierea modelelor de dizontogeneză și urmările lor.
- Analiza diferitelor forme de reflexe (condiționale și necondiționale) și rolul lor în activitatea psihică.
- Aplica cunoștințele acumulate în studiul disciplinelor înrudite.
- Realiza studiul individual al literaturii noi.

Precondiții

Cunoștințele leciale a obiectelor ciclului biologic și chimic.

Conținutul unităților de curs

1. Sistemul nervos:

- Central-componenta
- Periferic-componenta
- Funcționalitate
- Metodele de studiu

2. Caracteristici generale:

- Țesutul nervos
- Structurile neuronale
- Celulele gliale
- Funcționalitatea elementelor neuronale, gliale
- Mecanismul de integrare a țesutului nervos

3. Embriogeneza SNC:

- Etapele de formare
- Învelișurile SNC
- Sistemul ventricular

4. Fiziologia structurilor excitabile:

- Noțiunile de reacție biologică
- Excitabilitatea
- Excitație
- Inhibiție
- Fiziologia neuronului
- Potențialele electrice

5. Caracteristicile generale a SNC:

- Reflexul
- Arcul reflexiv
- Coordonarea și integrarea reflexelor
- Codificarea informației
- Principial dominantă

6. Creierul spinal:

- Organizarea neurofuncțională
- Căile de propagare
- Activitatea reflectivă
- Reflexele spinale

7. Trunchiul cerebral:

- Mielencefalul (structura, nucleu, nervii cranieni)
- Metencefalul
- Puntea lui Varolio
- Cerebelul
- Mezencefal

8. Creierul intermediar:

- Talamusul
- Hipotalamusul
- Sistemul hipotalamo-hipofizar
- Reglarea vegetativă și comportamentală

9. Sistemul limbic:

- Componente
- Funcțiile
- Activitatea emoțională și sistemul limbic

10. Nucleee bazale:

- Sistemul
- Nucleul caudat
- Nucleul lenticular
- Căile de propagare
- Funcțiile nucleilor bazali

Strategii de evaluare

Evaluare curentă:

Evaluarea se bazează pe rezultatele a două lucrări de evaluare curentă, sub formă de test, participarea în discuții în timpul seminarelor. Portofoliu (60% din nota finală).

Evaluarea finală de examen:

Evaluarea finală se realizează sub forma de test și constă în prezentarea unui răspuns complet care să conțină viziunea de ansamblu a obiectului studiat. Portofoliu (40% din nota finală).

Bibliografie:

Obligatorie:

1. Ranga V., Seicaru T., Alexe F. Anatomia și fiziologia omului. București, 2009.
2. Tofan M. Plămădeală I. Atlas de anatomie. Oradea, 2009.

Opțională:

1. Новикова И.А., Полькова О.Н., Лебедев А.А. Практическое пособие по анатомии и физиологии. 2007.

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogie specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Pedagogie generală
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Ovcerenco N., dr., conf. univ.
Cadre didactice implicate	Țărnă Ecaterina, dr. ped., conf. univ.
e-mail	ec.tarna@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.01.O.003	3	I	I	45	30	15

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Cursul Fundamentele și științele educației este orientat spre examinarea conceptelor specifice pedagogiei (fundamentale, operaționale, preluate din alte domenii, valorificate pedagogic) și conexiunea acestora în paradigma actuală a educației; acoperă problematica contemporană a științelor educației; abordează fundamentele pedagogiei ca știință socioumană specializată în studiul educației.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Elucidarea pedagogiei ca știință a educației valorificând terminologia specifică și științelor pedagogice; ▪ Descrierea paradigmelor pedagogiei și a dimensiunilor educației; ▪ Interpretarea structurii funcționale a sistemului de educație și a activității de educație; ▪ Elaborarea obiectivelor operaționale; ▪ Proiectarea metodelor de cercetare pedagogică; ▪ Evaluarea referențialului profesional al cadrelor didactice; ▪ Proiectarea/autoevaluarea proiectelor de activitate educativă; ▪ Aplicarea criteriilor de evaluare a calității educației.
Finalități de studii
<ul style="list-style-type: none"> ▪ să determine statutul epistemologic al pedagogiei; ▪ să definească corect conceptele pedagogice fundamentale; ▪ să argumenteze relațiile pedagogiei cu alte științe; ▪ să analizeze dimensiunile generale ale educației conform modelului cunoscut; ▪ să clasifice obiectivele educaționale; ▪ să elaboreze criterii de evaluare a calității sistemului de învățământ; ▪ să construiască referențialul competențelor didactice; ▪ să evalueze calitatea proiectării activității educative și a conduitei dirigintei.
Precondiții
Cunoștințe elementare din școală din domeniul pedagogiei/educației; conceptul de elev, învățător; conceptul de școală, familie, societate; relația elev – profesor – părinte; influența mediului educațional asupra formării-dezvoltării elevului; treptele sistemului de învățământ; personalitatea învățătorului, rolurile și funcțiile învățătorului.
Unități de curs
Tema 1. Statutul și științele educației. Concepte fundamentale Științele ale educației: delimitări conceptuale.

Rolul ştiinţelor educaţionale în formarea profesională.

Evoluţia ştiinţelor educaţionale. Constituirea pedagogiei ca ştiinţă.

Normativitatea activităţii educaţionale. Principiile educaţionale.

Taxonomia ştiinţelor educaţionale.

Pedagogia în sistemul de ştiinţe socioumane.

Tema 2. Clasic, modern şi postmodern în educaţie

Clasic, modern şi postmodern în educaţie: delimitări conceptuale.

Direcţiile modernizării sistemului educaţional.

Funcţiile generale ale educaţiei.

Caracteristicile educaţiei.

Structura şi funcţionarea educaţiei.

Tema 3. Formele generale ale educaţiei

Formele generale ale educaţiei: delimitări conceptuale.

Educaţia formală – forma de bază a educaţiei.

Educaţia nonformală – puntea dintre formal şi informal în educaţie.

Educaţia informală – impact educaţional spontan.

Relaţia dintre formele educaţiei.

Direcţiile de evoluţie ale educaţiei: educaţie permanentă şi autoeducaţie.

Tema 4. Finalităţile educaţiei

Definiri ale conceptului de finalitate educaţională.

Problematika şi funcţiile finalităţilor educaţiei.

Niveluri şi categorii de finalităţi ale educaţiei.

Finalităţi macrostructurale şi microstructurale. Implicaţii practice.

Ierarhizarea şi clasificarea obiectivelor.

Tema 5. Paradigmele pedagogiei – răspuns la problematica ştiinţelor educaţionale.

Metodologia cercetării pedagogice

Introducere în noţiunea de paradigmă.

Diversitatea paradigmelor cunoaşterii ştiinţifice a problemelor pedagogiei.

Tipologia paradigmelor educaţionale.

Caracteristica paradigmelor schimbării educaţionale.

Noţiune de cercetare în pedagogie. Tipologia cercetării pedagogice.

Metode de cercetare ştiinţifică în pedagogie.

Tema 6. Dimensiuni (conţinuturi generale) ale educaţiei

Definirea conţinuturilor generale ale educaţiei din perspectivă curriculară.

Dimensiunile educaţiei şi caracteristica conţinuturilor generale ale educaţiei.

Educaţia morală. Educaţia intelectuală. Educaţia tehnologică.

Educaţia estetică. Educaţia psihofizică.

Metode de educaţie. Tipologia metodelor educaţionale.

Tema 7. Domenii noi şi perspective ale educaţiei. Caracterul deschis al „Noilor educaţii”

„Noile educaţii”: delimitări conceptuale. Conţinutul valoric al „Noilor educaţii”.

Educaţie pentru participare şi democraţie. Educaţie pentru participare şi democraţie prin acţiuni de voluntariat.

Educaţie pentru comunicare şi mass-media. Educaţie pentru dezvoltare emoţională.

Educaţie pentru dezvoltare emoţională şi sănătate mintală. Educaţie pentru pace (şi cooperare).

Educaţie pentru toleranţă. Educaţie pentru toleranţă comunicativă. Educaţie pentru schimbare şi dezvoltare.

Educaţie pentru timpul liber. Educaţie relativă la mediu. Educaţie ecologică.

Educaţie pentru familie. Educaţie pentru parentalitate.

Demersuri de proiectare a conţinuturilor curriculare ale „Noilor educaţiuni”.

Tema 8. Sistemul de educaţie şi schimbarea în sistemul de învăţământ. Managementul educaţional

Definirea conceptelor fundamentale de sistem de educaţie, sistem de învăţământ, proces de învăţământ.

Complexitatea şi esenţa a contextului psihosocial de transformare a sistemelor (post)moderne de educaţie.

Sistemul de educaţie şi sistemul de învăţământ.

Tendenţele de organizare şi perfecţionare a sistemului de învăţământ.

Specificul sistemului de învăţământ din Republica Moldova.

Sisteme alternative de organizare a procesului de învăţământ.

Managementul educaţiei.

Tema 9. Agenţii de educaţie. Factorii formării şi dezvoltării personalităţii

Agenţii de câmpul educaţional din perspectiva expansiunii şi tipurilor de educaţie.

Specificul transformării agenţilor de educaţie în actori şi autori ai actului formativ.

Profesorul şi colarul: roluri, competenţe, stiluri.

Profesorul postmodernist – facilitator al cunoaşterii.

Personalitatea elevului şi comportamentul şi colar.

Analiza factorilor formării şi dezvoltării personalităţii.

Elucidarea impactului factorilor respectivi asupra personalităţii umane.

Valorificarea factorilor dezvoltării psihice a personalităţii şi factorilor educativi.

Tema 10. Proiectarea, realizarea şi evaluarea activităţii de educaţie

Proiectarea activităţii de educaţie: delimitări conceptuale.

Repere teoretice pentru proiectarea/realizarea/evaluarea/curriculară a actului educaţional.

Curriculum la dirigenţie. Activitatea educativă a dirigintelui.

Dirigintele – coordonatorul activităţii educative.

Tema 11. Tehnologiile de educaţie

Tehnologie de educaţie: delimitări conceptuale.

Tehnologii de educaţie - competenţe profesionale.

Tipologia şi caracteristica tehnologiilor de educaţie.

Specificul tehnologiilor de educaţie.

Efectele benefice şi nocive asupra performanţelor elevilor a tehnologiilor de educaţie.

Tema 12. Calitatea în educaţie

Calitate în educaţie: delimitări conceptuale.

Calitatea ofertei de educaţie a şcolii. Asigurarea calităţii ofertei de educaţie.

Mecanisme de obţinere a calităţii prestării serviciilor în domeniul de educaţie.

Planul de îmbunătăţire a calităţii în educaţie: structura şi rolul lui.

Criterii de evaluare a calităţii funcţionării sistemului de educaţie.

Autoevaluarea profesorului şi instituţiei de educaţie. Standarde şi standarde de referinţă.

Impactul provocărilor lumii contemporane asupra calităţii în educaţie.

Strategii de predare şi învăţare

Prelegerea, explicaţia, discuţia, dezbateră, conversaţia euristică, studiul individual, răspunsuri orale, proiectul, activităţi în grup etc., elaborarea şi susţinerea proiectului orei educative, consultarea surselor bibliografice de bază.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă se bazează pe aprecierea gradului şi a calităţii de participare intelectuală a studenţilor în cadrul seminariilor. Două probe de evaluare obligatorii:

Evaluare 1.: test de verificare a nivelului de cunoaştere;

Evaluare 2.: proiect al activităţii didactice (nivel de aplicare - integrare a cunoştinţelor).

Rezultatele evaluării curente constituie 60 % din cota notei finale. Evaluarea finală – examen oral.

Nota de la examen va constitui 40 % din cota notei finale.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Bocoş M., Jucan D. Fundamentele pedagogiei. Teoria şi metodologia curriculum-ului. Piteşti: Paralela 45, 2008
2. Cojocaru-Borozan M., Sadovei L., Papuc L., Ovcerenco N. Fundamentele şi tiinţ elor educaţ iei. Manual universitar. Chiş inău, 2014
3. Cojocaru-Borozan M., Papuc L. et. al. Teoria educaţ iei. Ghid metodologic. Chiş inău. 2006
4. Cristea S. Fundamentele pedagogiei. Iaş i: Polirom, 2010
5. Guranda M. Fundamente pentru o ş tiinţ ă a educaţ iei. Bucureş ti: 2011

Opţ ională:

1. Cristea S. Dicţ ionar de pedagogie. Chiş inău: Litera Internaţ ional, 2002
2. Garş tea N., Callo T., *Ora de dirigent ie. Ghid pentru elevi şi profesori*. Chiş inău: Epigraf. 2011
3. Joita E., Ş tiinţ a educaţ iei prin paradigme. Iaş i, 2009
4. Ovcerenco N., Gherman V., Untu V. Pedagogie. Curs universitar. Chiş inău: Reclama, 2007
5. Pâniş oară I.O. *Comunicarea eficientă*. Iaş i: Polirom, 2009
6. Păun E., Potolea D., *Pedagogie. Fundamentări teoretice şi demersuri aplicative*, Polirom , Iaş i, 2006
7. Pâniş oară I.O., *Profesorul de succes*. Iaş i: Polirom, 2009
8. Sandu A.Ş ., Spiridon C., Someş anL., Stan E., *Deschideri postmoderne în ş tiinţ ele educaţ iei*. Ed.Lumen, 2009

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogie specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Psihologia specială
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Ciobanu Adriana, dr. psih., conf. univ.
Cadre didactice implicate	Maximciuc Victoria, dr. psih., conf. univ.
e-mail	andrianaceban@mail.ru

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.01.O.006	6	I	I	180	90	90

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Psihologia parte din seria de discipline ce au misiunea să asigure pregătirea fundamentală a specialistului în psihopedagogia specială. Ea stă la baza formării la studenți a sistemului de cunoștințe, abilități și atitudini privind legitățile dezvoltării psihice a persoanelor cu deficiențe, evoluția și dezvoltarea lor psihică, modalitățile corectiv-recuperative pentru valorificarea potențialului uman existent și formarea personalității acestora în vederea integrării socio-profesionale cât mai adecvate.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: cunoașterea fundamentelor teoretice și starea actuală a cercetărilor științifice în domeniul psihologiei speciale; înțelegerea legităților generale și specifice de dezvoltare psihică a copilului cu deficiențe, a specificului evoluției și dezvoltării lor psihice, a metodelor și tehnicilor de cercetare psihologică.

Aplicarea cunoștințelor și a concepției: utilizarea cunoștințelor asimilate, a deprinderilor și abilităților formate, a metodelor și tehnicilor de cercetare psihologică însușite în consilierea, educația și terapia copilului cu deficiențe.

Raționalizare și decizii: identificarea și operarea corectă cu noțiunile specifice psihologiei speciale; sesizarea schimbărilor de orice natură, care au apărut în dezvoltarea psihică a copiilor cu diferite forme de deficiențe; construirea exactă a raționamentelor; enunțarea adecvată a deciziilor.

Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: formularea corectă a gândurilor, ideilor specifice psihologiei speciale; aprecierea importanței cunoașterii specificului de dezvoltare psihică al copilului cu diferite forme de deficiențe și receptarea adecvată a acestei informații; schimbul continuu de informații privind evoluția și dezvoltarea psihică a copilului cu deficiențe.

Dezvoltarea profesională continuă: îmbogățirea continuă a bagajului de cunoștințe specifice psihologiei speciale; formarea noilor deprinderi și abilități practice; desăvârșirea continuă a cunoștințelor, abilităților și competențelor specifice psihologiei speciale.

Finalități de studii

Să identifice particularitățile dezvoltării psihicului copilului cu deficiențe; să explice structura și evoluția psihicului la copiii cu diferite forme de deficiențe; să definească concepte; să distingă și exemplifice legitățile generale și specifice de dezvoltare psihică a copilului cu deficiențe.

Să folosească metodele și tehnicile psihologice în studierea copiilor cu diferite forme de deficiențe; utilizarea cunoștințelor asimilate, a deprinderilor și abilităților formate, în consilierea, educația și terapia copilului cu deficiențe.

Să identifice și să opereze corect cu noțiunile specifice psihologiei speciale; să sesizeze schimbările de orice natură, care au apărut în dezvoltarea psihică a copiilor cu diferite forme de deficiențe; să construiască raționamente; să

enunțe adecvat deciziile.

Să aprecieze importanța cunoașterii specificului de dezvoltare psihică al copilului cu diferite forme de deficiențe; să recepteze adecvat această informație; să realizeze schimbul continuu de informații privind evoluția și dezvoltarea psihică a copilului cu deficiențe.

Precondiții

Pentru a înțelege și a însuși cursul „Psihologia specială”, studenții trebuie să posede cunoștințe de anatomie, fiziologie și patologie a sistemului nervos central, a structurii și funcționării analizatorilor. Ei trebuie să dețină informații privind evoluția, dezvoltarea mecanismelor și relația existentă între fenomenele/procesele psihice și substratul neuronal, creier și comportamentul omului. Ei trebuie să posede cunoștințe privind specificul dezvoltării proceselor cognitive, afective și volitive, a personalității și particularităților individual-tipologice, a relațiilor interpersonale a copiilor cu psihicul dezvoltat normal.

Unități de curs

Tema 1. Obiectul, scopul și sarcinile psihologiei speciale. Conținutul și structura psihologiei speciale. Statutul interdisciplinar, relațiile cu psihologia, pedagogia și alte științe. Delimitări conceptuale. Metodele psihologiei speciale. Repere istorice și contemporane în domeniul psihologiei speciale. Compensarea și terapia devierilor în dezvoltarea psihică a copiilor cu deficiențe.

Tema 2. Problema disontogeniilor și clasificarea lor. Conceptul de disontogenie. Cauzele apariției disontogeniilor. Parametrii clinici ai disontogeniilor. Parametrii psihologici ai disontogeniilor. Clasificarea disontogeniilor. Legitățile generale și specifice de dezvoltare psihică a copiilor cu deficiențe

Tema 3. Tulburările mintale la copii. Deficiența mintală: definire și etiologie. Diversitatea terminologiei. Dinamica și patogenia deficienței mintale. Clasificarea deficienței mintale. Principalele trăsături de specificitate la deficienții mintali. R.D.P.: definire, etiologie și clasificare. Caracteristica psihologică a copiilor cu R.D.P. Demența: definire, etiologie și clasificare. Caracteristica psihologică a copiilor cu demență.

Tema 4. Caracteristica psihologică a copiilor cu deficiență senzorială. Deficiența de auz: etiologie și clasificare. Particularități de dezvoltare psiho-fizică a copilului cu surditate. Deficiența de vedere: etiologie și clasificare. Caracteristica psihologică a copiilor cu deficiență de vedere.

Tema 5. Dezvoltarea psihică la copiii cu dizabilitate multiplă. Conceptul de dizabilitate multiplă. Caracteristica psihologică a copiilor cu dizabilități multiple. Autismul infantil: terminologie, frecvență și etiologie. Simptomatologia autismului infantil.

Tema 6. Deficitul fizic și neuromotor: definire, etiologie, clasificare. Paralizie cerebrală infantilă: definire, clasificare.

Tema 7. Dezvoltarea psihică în tulburările de limbaj. Tulburările de limbaj: clasificare și cauze generale.

Strategii de predare și învățare

Ținând cont de principiul interacțiunii active profesor-student, de caracterul materiei de studiu, de caz, de situație, vor fi aplicate: conversația, demonstrația, modelarea studiului de caz, cooperarea, exercițiul, experimentarea, consultația, referatul.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă:

Evaluarea se bazează pe rezultatele a două lucrări de evaluare curentă, sub formă de test, participarea la discuții în timpul seminarelor. Portofoliu. (60% din nota finală).

Evaluarea finală de examen:

Evaluarea finală se realizează sub formă de test și constă în prezentarea unui răspuns complet care să conțină viziunea de ansamblu a obiectului studiat. Portofoliul. (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Buică Cristian, Bazele defectologiei. București, 2004
2. Păunescu C., Mușu I. Psihopedagogie specială integrată. Handicap mintal, București, 1997

3. Verza E., Psihopedagogie specială, București, 1997
4. Лебединский В.В., Нарушения психического развития у детей. МГУ, 1985
5. Выготский Л.С. Собр. Соч. Москва, 1983 – Т. 5

Opțională:

Arcan P., Ciumăgeanu D. (1980) Copilul deficient mintal. Timișoara, 1980
Gherguț A. Sinteze de psihopedagogie specială, Iași, 2005
Olărescu V., Reținere în dezvoltarea psihică. Program analitic al cursului. Chișinău, 1989
Лапшин В.А., Пузанов Б.П., Основы дефектологии. Москва, 1991
Рубинштейн С.Я., Психология умственно отсталого школьника, Москва, 1979

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogie specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Neuropsihologie și neuropatologie
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Ciobanu Adriana, dr.psih., conf.univ.
Cadre didactice implicate	Olărescu Valentina, dr. psih., conf. univ., Maximciuc Victoria, dr. psih., conf. univ.
e-mail	andrianaceban@mail.ru

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.01.O.007	6	I	I	180	90	90

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul „Neuropsihologie și neuropatologie” este de conotație clinico-psihologică, care contribuie la o mai bună înțelegere a cauzele bolilor sistemului nervos (etiologia), mecanismul de dezvoltare a bolii (patogenia), simptomele leziunii diferitor porțiuni ale sistemului nervos central și periferic, de asemenea cunoașterea specificului evoluției, dezvoltării mecanismelor și relației existente între fenomenele/procesele psihice și substratul neuronal, sediul psihicului, creierul și comportamentul omului.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: cunoașterea conceptelor și principiilor de bază ale cursului; cunoașterea structurilor anatomice ale creierului și a fiziologiei sistemului nervos; înțelegerea legăturii între localizarea procesului patologic și manifestarea simptomelor clinice; cunoașterea specificului evoluției și dezvoltării bolilor sistemului nervos, a metodelor de diagnostic, terapie și prevenție.

Aplicarea cunoștințelor și a concepțiilor: utilizarea cunoștințelor asimilate, a deprinderilor și abilităților formate în prevenirea, depistarea și diagnosticarea bolilor sistemului nervos; evidențierea locului și ponderii diferitelor structuri, formațiuni și zone ale creierului în integrarea unui anumit act concret și a sistemului psihocomportamental în ansamblu; evidențierea specificului localizării cerebrale a diferitelor funcții și procese psihice; constatarea efectelor leziunilor în focar ale creierului asupra activității psihice.

Raționalizare și decizii: identificarea și operarea corectă cu conceptele specifice neuropsihologiei și neuropatologiei; emiterea judecăților responsabile, inclusiv predicții; sesizarea simptomelor de orice natură, care au apărut în dezvoltarea neuro-psiho-comportamentală a copiilor; construirea exactă a raționamentelor; enunțarea adecvată a deciziilor.

Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: formularea corectă a gândurilor, ideilor specifice neuropsihologiei și neuropatologiei; aprecierea importanței cunoașterii anatomiei, fiziologiei și patologiei sistemului nervos; receptarea adecvată a acestei informații; schimbul continuu de informații privind metodele de diagnostic a bolilor sistemului nervos, de prevenție și intervenție, înțelegerea și explicarea mecanismelor și legităților de funcționare/relaționare a creierului și psihicului, și a patologiilor neurologice.

Dezvoltarea profesională continuă: îmbogățirea continuă a bagajului de cunoștințe specifice neuropsihologiei și neuropatologiei; formarea noilor deprinderi și abilități practice; desăvârșirea continuă a cunoștințelor, abilităților și competențelor specifice neuropsihologiei și neuropatologiei, dezvoltarea motivației de cunoaștere mai bună și mai profundă a neuropsihologiei și neuropatologiei;

Finalități de studii

Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: să cunoască conceptele și principiile de bază ale cursului; să cunoască structurile anatomice ale creierului, fiziologia și patologia sistemului nervos central și periferic; să înțeleagă legătura între localizarea procesului patologic și manifestarea simptomelor clinice ale bolii sistemului nervos; să cunoască specificul evoluției și dezvoltării bolilor sistemului nervos, a metodelor de diagnostic, terapie și prevenție.

Aplicarea cunoștințelor și a concepției: să utilizeze cunoștințele asimilate, deprinderile și abilitățile formate în prevenirea, depistarea și diagnosticarea bolilor sistemului nervos; să evidențieze locul și ponderea diferitelor structuri, formațiuni și zone ale creierului în integrarea unui anumit act concret și a sistemului psihocomportamental în ansamblu; să evidențieze specificul localizării cerebrale a diferitelor funcții și procese psihice; să constate efectele leziunilor în focar ale creierului asupra activității psihice.

Raționalizare și decizii: să identifice și să opereze corect cu conceptele specifice neuropsihologiei și neuropatologiei; să emită judecăți responsabile, inclusiv predicții; să sesizeze simptome de orice natură, care au apărut în dezvoltarea neuro-psiho-comportamentală a copiilor; să construiască exact raționamente; să enunțe adecvat decizii.

Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: să formuleze corect gânduri, idei specifice neuropsihologiei și neuropatologiei; să aprecieze importanța cunoașterii anatomiei, fiziologiei și patologiei sistemului nervos; să recepteze adecvat această informație; să facă schimbul continuu de informații privind metodele de diagnostic a bolilor sistemului nervos, de prevenție și intervenție.

Dezvoltarea profesională continuă: să îmbogățească continuu bagajul de cunoștințe specifice neuropsihologiei și neuropatologiei; să formeze noi deprinderi și abilități practice; să desăvârșască continuu cunoștințele, abilități și competențe specifice neuropsihologiei și neuropatologiei.

Precondiții

Pentru a înțelege și însuși cursul „Neuropsihologie și neuropatologie”, studenții trebuie să posede cunoștințe despre structurile anatomice ale creierului și a fiziologiei sistemului nervos, specificul fenomenelor și proceselor psihice însușite la psihologia generală și respectiv a vîrstelor, pentru diferențierea particularităților psihoneurologice și neuropatologice de vîrstă; competențe și abilități de analiză și sinteză a informației teoretico-practice.

Unități de curs

Obiectul, obiectivele și istoria neuropsihologiei și neuropatologiei. Blocurile structural – funcționale ale creierului Concepția lui Bernștein despre nivelurile filogenetice ale creierului și rolul lor în organizarea proceselor psihice. Tulburări produse de lezări ale lobului frontal și occipital. Tulburări produse de lezări ale lobului temporal și parietal.

Tulburări produse de dezorganizarea interacțiunii dintre cele două emisfere. Tulburări ale structurilor medio-bazale ale creierului. Organizarea neurofiziologică și dereglarea funcțională a senzației și percepției. Organizarea neurofiziologică și dereglarea funcțională a gândirii și memoriei. Organizarea neurofiziologică și dereglarea funcțională a limbajului și atenției. Organizarea neurofiziologică și deraglarea funcțională a afectivității și motivației. Organizarea neurofiziologică și dereglarea funcțională a cititului și scrisului.

Noțiuni anatomice și patologia sistemului nervos. Dezvoltarea psihomotorie a copiilor. Neuroinfecțiile. Meningitele. Encefalitele. Mielitele. Poliomielitele. Alterări perinatale ale sistemului nervos. Sindromul convulsiv. Manifestările neurologice în maladiile endo și exogene. Maladiile eredo-degenerative ale sistemului nervos. Nevrozele. Traumatismele cranio-cerebrale și vertebro-medulare.

Strategii de predare și învățare

Ținînd cont de principiul interacțiunii active profesor-student, de caracterul materiei de studiu, de caz, de situație, vor fi aplicate: conversația, demonstrația, modelarea studiul de caz, cooperarea, exercițiul, experimentarea, consultația, referatul.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă:

Evaluarea se bazează pe rezultatele a două lucrări de evaluare curentă, sub formă de test, participarea la discuții în timpul seminarelor. Portofoliu. (60% din nota finală).

Evaluarea finală de examen:

Evaluarea finală se realizează sub formă de test și constă în prezentarea unui răspuns complet care să conțină viziunea de ansamblu a obiectului studiat. Portofoliul. (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Arsene Dorel, Neuropatologie, București, 2002
2. Olărescu V., Psihoneurologie. Suport de curs. Chiș., 2000
3. Olărescu V., Neuropsihologie și neurofiziologie. Chiș., 2008
4. Бадалян Л.О. Невропатология. Москва, «Просвещение», 1982
5. Лурия А.Р., Основы нейропсихологии. М., 1973
6. Хомская Е.Д., Нейропсихология. МГУ, 1984

Opțională:

1. Arseni C., Tratat de Neurologie. Ed. Medicală, București 1982
2. Popescu V., Neurologie pediatrică. Ed. Teora, București 2004
3. Пирадов М.А., Неврология. Москва, 2010
4. Шанько Г.Г. Психиатрия. Невропатология детского возраста. Минск, «Высшая школа», 1990
5. Штульман Д.Р., Левин О.С., Нервные болезни. Москва, 2000

ANUL I, semestrul 2

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogie specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Limba engleză de comunicare
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Catedra Filologie Engleză
Titular de curs	Grădinari Galina, dr., conf. univ. Gangan Olesea, lector universitar; Olga Covaliova, lector superior
Cadre didactice implicate	Olga Covaliova, lector superior
e-mail	jollyd@mail.ru

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.02.O.006	6	I	II	180	90	90

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul urmărește formarea cunoștințelor și competențelor lingvistice din domeniile: fonetică; gramatică și morfologie; sintaxă; scrierea rezumatelor, compunerilor și eseurilor; comunicarea pe diverse teme care reflectă posedarea limbajului tematic și de specialitate; lectura individuală a literaturii adaptate și în original.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- formarea deprinderilor de citire și traducere expresivă și fluentă;
- dezvoltarea deprinderilor de audiere și percepere a informației audiate;
- identificarea diverselor structuri și noțiuni gramaticale;
- însușirea lexicului uzual;
- utilizarea unui vocabular uzual la temele propuse;
- aplicarea cunoștințelor la nivel de comunicare și discuție, precum și la nivel de scriere corectă a dictărilor și compunerilor;
- utilizarea corectă a structurilor gramaticale în comunicare și scriere;
- clasificarea vocabularului după diverse criterii gramaticale și semantice;
- argumentarea utilizării anumitor structuri;
- determinarea sensului cuvintelor noi reieșind din context;
- producerea dialogurilor, situațiilor și alte texte în baza materialului studiat;
- precizarea diverselor evenimente, situații în cadrul citirii și audierii;
- dezvoltarea trecerii de la o idee mai simplă la alta mai complexă.

Finalități de studii

- Să distingă modele fundamentale de intonație;
- Să posede deprinderi de audiere și percepere a informației audiate;
- Să formeze deprinderi de citire și traducere expresivă și fluentă;
- Să identifice diverse structuri și noțiuni gramaticale;
- Să utilizeze corect structurile gramaticale în comunicare și scriere;
- Să utilizeze un vocabular uzual la temele propuse și de specialitate;
- Să determine sensul cuvintelor noi reieșind din context.
- Sa aplice cunoștințele acumulate la nivel de comunicare, discuție, scriere corectă, coerență și fluentă;
- Sa producă dialoguri, situații de comunicare și alte texte în baza materialelor studiate.

Precondiții

Studentii trebuie să aibă cunoștințe despre noțiunile de bază din domeniul limbilor (limba maternă și limba străină care a fost studiată în școală).

Unități de curs

Articles; Prepositions; The Noun; The Adjective; The Adverb; The Pronoun; The Verb; Passive Voice; Reported Speech; Conditional Sentences; Small Talk; About Myself and My Family; There Is Never Bad Weather; It's Hobby Time; Generation Gap; Modern Technologies and Education; The Role of Education in Human Development; Teaching Responsibility; Child's Early Development; Communication Theories; English in the Context of Globalization; Intercultural Communication; Effective Communication; Emotional Intelligence.

Metode și tehnici de predare și învățare

Chestionare orală, lucrări scrise, lucrări practice, eseuri tematice.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă

În contextul evaluării curriculare se vor efectua următoarele tipurile de evaluare: evaluarea inițială, care se realizează la începutul semestrului; evaluarea formativă realizată pe parcursul orelor practice.

Rezultatele evaluării curente constituie 60 % din cota notei finale.

Evaluarea finală de examen

Evaluarea finală este exprimată prin notă (conform sistemului de apreciere de 10 puncte).

Criteriile de evaluare a cunoștințelor la disciplina dată sunt elaborate în baza obiectivelor curriculare.

Evaluare sumativă, examen – nota la examen va constitui 40 % din cota notei finale.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Arakin V. D. Practical Course of English (3rd year), Higher School Publishing House, Moscow, 2000
2. Rivers, W., Temperley, M. 1978. A Practical guide to the teaching of English as a second foreign language. New York: Oxford University Press. Leech, G. 1980. A communicative grammar of English. London. Longman.
3. When Bad Grammar Happens to Good People

Opțională:

1. Murphy R., English Grammar In Use, Cambridge University Press, 1985
2. Soars John and Liz, Headway, Oxford University Press: intermediate.
3. Wacyn-Jones T., Target Vocabulary, Penguin Books, Harmondsworth, 1994
4. T+Kit 4: Intercultural Communication, Council of Europe
5. A Primer on Communication Studies, <http://2012books.lardbucket.org/>

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogie specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Pedagogia specială
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Aurelia Racu, dr. hab., prof. univ.
Cadre didactice implicate	Rotaru Maria, dr. ped., conf. univ.
e-mail	apdi@humanitas.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.02.O.009	6	I	II	180	90	90

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul "Pedagogia specială" este orientat spre pregătirea și formarea specialiștilor în domeniul pedagogiei speciale, pentru facilitarea accesului la noile achiziții științifice, teoretice, metodologice și ale specificului implementării terapiilor educațional-recuperative a copiilor cu dizabilități, pentru cunoașterea experiențelor și conceptelor teoretice și practice ale specialiștilor din domeniul psihopedagogiei speciale și nu în ultimul rând pentru afirmarea și diseminarea informațiilor în domeniul pedagogiei speciale. Studiul acestui curs va avea o contribuție în măsură de idei din științele psihopedagogice. Studenții vor învăța cum să identifice diverse aspecte teoretice, metodologice și practic aplicative ale terapiilor educațional-recuperative pentru persoanele situate la extremele dezvoltării / a celor aflați în dificultate și ale celor care au nevoie de o intervenție psihopedagogică specializată, atât în plan educațional-instructiv, cât și în cel al orientării socio-profesionale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Încadrarea pedagogiei speciale în contextul disciplinelor psihopedagogice, educaționale și sociologice, vizând cunoașterea problematicii referitoare la persoanele cu deficiențe la intervenția terapeutică și modelarea compensatorie;
- Aprofundarea cunoștințelor din domeniul psihopedagogiei speciale, referitoare la particularitățile copiilor cu deficiențe și cu nevoi aparte de sprijin, vizând pregătirea acestora pentru integrarea școlară și comunitară;
- Orientarea studenților spre teoriile moderne cu privire la integrare, socializare, normalizare, incluziune și la specificul realităților din țara noastră în contextul prevederilor cuprinse în Codul Educației al Republicii Moldova (2014), cu privire la cele două forme de bază ale educației speciale: în instituții școlare de sine stătătoare și în forme integrate învățământului obișnuit.

Finalități de studii

La nivel de cunoaștere și înțelegere:

- să cunoască tendințele actuale de eficientizare a intervenției recuperatorii în psihopedagogia specială, atât pe plan internațional, cât și la noi în țară. Aprofundarea bogatei literaturi de specialitate existentă în domeniu, menționată parțial în „recomandările bibliografice” din finalul prezentei programe;
- să înțeleagă modalitățile contemporane de profilaxie a incapacităților, a tulburărilor de dezvoltare și a dificultăților de învățare proprii copiilor cu deficiențe și/sau cu nevoi aparte de sprijin;
- să identifice și să definească științific metodologiile moderne în educația specială și integrată. Fundamentarea științifică a demersului metodologic, potrivit pentru diferite situații de învățare, în care se pot afla copiii cu deficiențe și/sau nevoi aparte de sprijin. Înțelegerea importanței deosebite pe care o au în acest sens: Experiența nemijlocită, dobândită în activitatea practică desfășurată cu persoane aflate în dificultate; Cercetarea științifică în acest domeniu.

La nivel de aplicare:

- să analizeze consecințele multiple ale particularităților dezvoltării psihice a școlărilor cu handicap mintal, auditiv, vizual, fizic, asociat/sever și profund, a limitelor specifice în planul activităților de instruire, educație și recuperare, precum și a perspectivelor dezvoltării.

- să evidențieze posibilitatea de care dispun școlarii cu dizabilități, în perspectiva pregătirii lor pentru muncă, pentru integrarea lor socială.
- să deprindă și să implementeze unele modele concrete de intervenție instructiv-cognitivă și formativ-terapeutică, în activitatea de învățare și de recuperare complexă, desfășurată cu copii având deficiențe și/sau nevoi aparte de sprijin.

La nivel de atitudini și valori:

- să-și formeze deprinderi practice de elaborare și aplicare a unor modalități de orientare formativă, mediată și metacognitivă a procesului instructiv-educativ, inclusiv a educației speciale și integrate pentru copii cu deficiențe și/sau cu nevoi aparte de sprijin în plan educațional, social și al stării de sănătate.
- să interpreteze principiile integrării și normalizării persoanelor cu cerințe educative speciale (CES) într-o manieră interdisciplinară psihologică, psihopedagogică, sociologică și juridică.
- să-și dezvolte noi deprinderi și capacități pentru a putea aplica strategiile cele mai eficiente din cadrul educației incluzive bazat pe drepturile universale ale omului.

Precondiții

Pentru a înțelegi și însuși cursul „Pedagogia specială”, studentii trebuie să posede cunoștințe din disciplinele anterior studiate privind aspectele psihologice în abordarea persoanelor cu dizabilități sau alte nevoi speciale; aspecte ce vizează terminologia specifică domeniului, evaluarea psihologică, structurarea personalității persoanelor cu dizabilități, etiologie, forme, simptomatologie și specificul compensării diferitelor forme de deficiențe sau tulburări. Studentii trebuie să știe că pedagogia specială, ca știință relativ tânără, a cunoscut și cunoaște o dezvoltare spectaculoasă, reușind să evolueze și să se impună ca domeniu științific autohton, aflat în deplină maturitate a preocupărilor sale la influența științelor psihopedagogice, astfel încât acoperă un teritoriu neglijat multă vreme, aceea al studiului și educării persoanelor aflate la limita dezvoltării. Studentii vor reuși să surprindă importanța și necesitatea cunoașterii, educării și compensării dizabilităților.

Unități de curs

Tema 1. Obiectul și metodele pedagogiei speciale.

Obiectul și locul pedagogiei speciale în sistemul științelor psihopedagogice. Delimitări conceptuale. Domenii de cercetare ale pedagogiei speciale moderne.

Tema 2. Evoluția sistemului național al învățământului special.

Învățământul special din Moldova de-a lungul istoriei. Organizarea sistemului național al învățământului special în cadrul câmpului educațional european (1991 - prezent). Perspectiva istorică cu privire la integrare și incluziune. Perioade specifice de evoluție a atitudinilor față de persoanele cu deficiențe: de la segregare la integrare.

Tema 3. Instrumente didactice ale pedagogiei speciale.

Caracteristica copiilor cu CES și acțiunile de sprijin compensator-terapeutice. Arsenalul didactic utilizat în pedagogia specială modernă. Conținuturile învățământului special. Principiile didactice aplicate în învățământul special. Metodele didactice aplicate în învățământul special. Tehnologia didactică. Forme de organizare a procesului de învățământ. Lecția – formă organizatorică de bază a procesului de învățământ. Mijloacele de asigurare a procesului instructiv-recuperator în învățământul special.

Tema 4. Particularitățile de instruire a copiilor cu diverse tipuri de dizabilități.

Copiii cu dizabilități de intelect. Copiii cu tulburări de vorbire. Tulburări de pronunție sau de articulație. Tulburări de ritm și fluență ale vorbirii. Tulburări de voce. Tulburări ale limbajului citit-scris. Tulburări polimorfe. Tulburări de dezvoltare ale limbajului. Tulburări ale limbajului bazate pe disfuncții psihice. Copiii cu dizabilități auditive. Copiii cu dizabilități de vedere. Tulburările refracției oculare (ametropiile). Opacitățile mediilor refringente. Afecțiunile retinei (retinopatiile) ce pot fi congenitale sau dobândite. Afecțiunile de la nivelul nervului optic și al căilor optice intracraniene. Formele cecității corticale. Copiii cu dizabilități emoțional-volitivă (autism). Copiii cu dizabilități neuromotorii. Copiii cu dizabilități asociate (polihandicap). Tulburări / dizabilități de comportament.

Tema 5. Limite și perspective în integrarea școlară a copilului cu CES.

Conceptul și managementul educației integrate. Educația integrată: avantaje și dezavantaje. Premise de implementare. Particularități de integrare școlară a diverselor categorii de copii cu CES. Modele, tehnologii, metode de

integrare școlară și socială. Parteneriate educaționale în favoarea copilului cu CES. Cadrele didactice – promotorii schimbării.

Tema 6. Intervenția psihopedagogică în școala incluzivă.

Retrospectivă a preocupărilor legate de incluziune. Acțiuni de sprijin compensator-terapeutic în instituția incluzivă. Standarde educaționale de bază în școala incluzivă. Factorii succesului și ai insuccesului în școala incluzivă. Teste generale de autoevaluare.

Tema 7. Repere practice de proiectare a activităților de intervenție psihopedagogică, intervenție individualizată și/sau personalizată în recuperarea copiilor cu cerințe educative speciale (CES).

Componentele programului de intervenție personalizat aplicate în procesul educațional-terapeutic. Structura programului educativ personalizat pentru organizarea integrării școlare și sociale a copiilor instituționalizați cu deficiență mintală ușoară. Modele și tehnici de planificare și realizare a intervențiilor recuperativ-terapeutice adaptate la tipul de deficiență. Model de Curriculum de terapie ocupațională pentru copiii cu deficiențe severe și asociate. Adaptarea și amenajarea spațiilor de producție pentru persoanele cu dizabilități.

Tema 8. Tendințe actuale în învățământul special.

Sistemul național al învățământului special – parte a unui proces global de intervenție pedagogică. Rolul decisiv al diagnosticului timpuriu în asigurarea succesului asistenței complexe acordate copiilor cu probleme de dezvoltare. Sisteme alternative de integrare școlară a copiilor cu CES. Experiențe internaționale în domeniul educației integrate / incluzive. Perspective și limite în integrarea și incluziunea școlară. Managementul incluziunii în școală.

Metode și tehnici de predare și învățare

Prelegere interactivă și clasică, învățare bazată pe problemă, proiect prin aplicarea metodelor de explicare, conversație euristică, activități în grup, studiul individual, jocuri de rol; consultarea surselor bibliografice, referate, lucrări practice; prezentări Power Point.

Strategii de evaluare

Gradul de implicare și calitatea participării studenților în cadrul seminarelor; calitatea realizării problemelor de evaluare; elaborarea referatului tematic și prezentarea discursului - 20% și a doua probă – 20%; portofoliul compus din proiecte adnotate – 10%; participarea la discuții, activități cu copiii, prezentări – 20%; evaluarea finală / examen – 40%.

Bibliografie

1. Nazarova N.M., Специальная педагогика. Изд. „Академия”, Москва, 2001
2. Popovici D.V., Dezvoltarea comunicării la copii cu deficiențe mintale, București, Ed. „Pro-Humanitate”, 2000
3. Racu A., Istoria psihopedagogiei speciale. Manual-crestomație. Ed. Pontos, 2003
4. Racu A., Dezvoltarea învățământului special în Republica Moldova: istorie și perspective. Referat științific al tezei de doctor habilitat în baza lucrărilor publice. AȘM II, Chișinău 2006, 58 p.
5. Racu A., Popovici D. V., Danii A. Intervenția Psihopedagogică în școala incluzivă. Editura Univers Pedagogic, Chișinău, 2007
6. Racu A., Popovici D.V., Crețu V., Danii A., Intervenția recuperativ-terapeutică pentru copiii cu dizabilități multiple. Ediția a II-a, Chișinău, Ed. Ruxanda, 2009, 232 p.
7. Racu A., Doru-Vlad Popovici, Danii A., Educația incluzivă. Ghid pentru cadrele didactice și manageriale. Ed. Universul, Chișinău, 2010
8. Racu A., Verza F.E., Racu S., Pedagogia Specială. Î.S., F.E.-P „Tipografia Centrală”, Chișinău 2012, 316 p.
9. Racu A., Danii A., Tintiuc T., Parteneriate pentru dezvoltarea educației incluzive, Institutul de Formare Continuă, Chișinău, 2012, p. 208.
10. Racu A. (coord.) Perspective tradiționale și moderne în psihopedagogia școlii incluzive. Suport științifico-metodic pentru cadrele didactice și manageriale. Tipografia Centrală, Chișinău, 2013, 88p.
11. Racu A., Racu S., Dicționar enciclopedic de psihopedagogie specială, Chișinău. Tipografia „Centrală”, 2013, 312 p.
12. Racu A., Popovici D.V., Danii A., Racu S., Psihopedagogia Integrării, Editura Tipografia Centrală”, Chișinău, 2014, p. 416

- 13.Radu Gh., Psihopedagogia școlarilor cu handicap mintal, București, Ed. „Pro-Humanitate”, 2000
- 14.Radu Gh., Psihologie școlară pentru învățământul special, București, Ed. Fundației „Humanitas”, 2002
- 15.Stănică I., Mușu I., Psihopedagogia specială. Deficiențe senzoriale. Ed. Pro-Humanitate, București, 1999
- 16.Vâgotski L., Основы дефектологии, Собр. Соч. В 6 т. Москва, том 5, 1983
- 17.Verza Em., Repere psihopedagogice în cunoașterea și evaluarea copilului, Editura „Fundației Humanitas”, București, 2007
- 18.Verza Em., Psihopedagogia specială, București, EDP, 2010

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogie specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Psihologia dezvoltării
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihologie
Titular de curs	Racu Iulia, conf. univ., dr.
Cadre didactice implicate	catedra Psihologie
e-mail	racu_iulia@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.02.O.010	4	I	II	120	60	60
F.03.O.012	4	II	III	120	24	96

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Psihologia dezvoltării este o disciplină fundamentală la ciclul I, din cadrul Facultății de Psihologie și Psihopedagogie Specială din Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă" din Chișinău. Psihologia dezvoltării familiarizează studenții cu problematica dezvoltării umane și conține ample atât teoretice cât și practice ce vizează cele mai importante și noi idei, cercetări și teorii psihologice din domeniu cu privire la dezvoltarea umană, oferind o viziune de ansamblu și complexă în privința apariției dezvoltării, a legităților, factorilor celor mai importanți pentru explicarea tuturor schimbărilor din comportamentul copiilor și adolescenților, a crizelor generatoare de noi motivații ale dezvoltării și a vârstelor și stadiilor distincte ale dezvoltării cu profiluri psihologice distincte.

Disciplina psihologia dezvoltării cuprinde și problematica ciclurilor vieții umane de la naștere până la adolescență, precum și a specificului lor în timp, a trăsăturilor caracteristice fiecărui stadiu din dezvoltarea umană în complexitatea tuturor modificărilor fizice, cognitive și psihosociale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Să caracterizeze strategiile și metodele de cercetare utilizate în psihologia dezvoltării.
- Să poată discuta rezultatele obținute prin diferite metode.
- Să argumenteze rolul pe care îl joacă biologicul și cultura în funcționarea omului de-a lungul vieții.
- Să cunoască diferite teorii privind dezvoltarea umană.
- Să discute pe marginea ideilor fundamentale din abordările teoretice ale dezvoltării umane.
- Să caracterizeze principale etape de dezvoltare.

Finalități de studii

- Precizarea sarcinilor și specificul psihologiei dezvoltării în raport cu alte ramuri ale psihologiei sau față de alte domenii științifice.
- Identificarea și ilustrarea tipurilor de cunoștințe utilizate de psihologii dezvoltării, principalele repere teoretice și metodologice caracteristice autorilor prezenți.
- Definirea principalelor arii, niveluri explicative și conceptele cheie ale teoriilor dezvoltării umane.
- Compararea teoriilor prezentate.
- Prezentarea și exemplificarea principalelor caracteristici ale dezvoltării ontogenetice.
- Aplicarea reperelor teoretice achiziționate în rezolvarea unor exerciții și situații problematice.

Precondiții

Înșușirea acestui curs este condiționată de parcurgerea și promovarea disciplinelor Introducere în psihologie și Psihologia personalității.

Unități de curs

1. Incursiuni în psihologia dezvoltării
2. Repere istorice în apariția și evoluția psihologiei dezvoltării
3. Strategiile și metodele de investigare în psihologia dezvoltării
4. Premisele, condițiile și forțele motrice ale dezvoltării psihice și formării personalității
5. Teoriile dezvoltării umane
6. Teoria socioculturală a dezvoltării. Lev Vîgotski
7. Teoria dezvoltării cognitive. Jean Piaget
8. Etapele dezvoltării cognitive. Jerome Bruner
9. Teoria dezvoltării persoanei. Henri Wallon. Rene Zazzo
10. Ciclurile vieții umane. Charlotte Buhler
11. Teoria dezvoltării psihosociale. Erik Erikson
12. Teoria formării pe etape a acțiunilor intelectuale. Piotr Galperin.
13. Pruncia
14. Copilăria mică
15. Preșcolaritatea
16. Mica școlară
17. Preadolescența
18. Adolescența

Strategii de predare și învățare

În cadrul cursului (prelegeri, seminare) sunt utilizate următoarele strategii: expunerea, exemplul demonstrativ, sinteza cunoștințelor, descoperire dirijată, clarificare conceptuală, discuția panel, dialogul euristic, rezolvarea de situații problematice, dezbateră, simulări, activități pe microgrupuri, grupuri de discuții, proiecte de cercetare, analiza SWOT, brainstorming, masa rotundă.

Strategii de evaluare

Evaluarea studenților prevede verificarea temelor de acasă, eseurilor, referatelor, proiectelor, aprecierea lucrărilor de evaluare pe parcurs și evaluarea portofoliilor de semestru.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Crețu T. Psihologia vârstelor. ed. a III-a rev. și ad. Iași: Polirom, 2009. 392 p.
2. Golu F. Psihologia dezvoltării umane. București: Universitară, 2010. 315 p.
3. Harwood R., Miller S., Vasta R. Psihologia copilului. tr. de I. Manole, I. Avădănei, I. Aneci. Iași: Polirom, 2010. 944 p.
4. Racu I., Racu Iu. Psihologia dezvoltării: manual. Chișinău: UPS „Ion Creangă”. 2007. 257 p.
5. Racu Iu. Teorii psihologice ale dezvoltării: suport de curs. Chișinău: Totex-Lux. SRL. 2013. 84 p.
6. Абрамова Г. Возрастная психология. 6-е изд. Москва: Академический Проект, 2006. 702 с.

Opțională:

1. Birch A. Psihologia dezvoltării. tr. de L. Băiceanu. București: Tehnica, 2000. 311 p.
2. Muntean A. Psihologia dezvoltării umane. ed. a II-a rev. și ad. Iași: Polirom, 2006. 464 p.
3. Piaget J. Psihologia inteligenței. tr. de D. Răutu. Chișinău: Cartier, 2008. 204 p.
4. Sion G. Psihologia vârstelor. ed. a 4-a. București: Fundației România de Măine, 2007. 256 p.
5. Крайг Г., Бокун Д. Психология развития. Пер с англ. Т. Прохоренко. 9-е изд. Санкт-Петербург: Питер, 2005. 940 с.
6. Bee H., Boyd D. The Developing Child., 11th ed., New York: Harper Collins, 2006. 608 p.

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogie specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Didactica și metodologiile speciale
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	
Cadre didactice implicate	catedra Psihopedagogie Specială
e-mail	maria-rotaru18@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.02.O.011	3	I	II	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul dezvoltă demersul pregătirii profesionale aplicative, urmărind formarea competențelor didactice de bază, necesare unui psihopedagog; formarea capacităților de valorificare a experiențelor avansate în domeniul educației; identificarea unor surse de informare și de documentare necesare pentru activități didactice de sprijin; aplicarea în practică a tehnologiilor, (metodelor, tehnicilor, mijloacelor didactice, adaptarea curriculară pentru cazurile speciale, solicitate de școala incluzivă.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- de analiză a sistemelor didactice speciale; principiilor didactice, sistemelor de metode;
- de evaluare a componentelor curriculare pe discipline de învățământ;
- de identificare a trăsăturilor specifice pentru diferite sisteme didactice educaționale;
- de investigare a tehnologiilor moderne educaționale aplicate în țări cu experiență avansată.

Finalități de studii

- să definească teoriile, legitățile și direcțiile prioritare ale didacticii speciale;
- să dezbătuie principiile didactice ale organizării și desfășurării procesului educațional;
- să identifice trăsăturile esențiale ale diferitelor sisteme didactice din lume;
- să delimiteze componentele curriculare;
- să caracterizeze metodele de învățământ;
- să distingă nivelurile proiectării activităților educaționale;
- să explice strategiile, formele și metodele de educație a copiilor cu CES în condițiile educației incluzive;
- să proiecteze activități didactice de sprijin, adaptate solicitărilor educaționale individuale.

Precondiții

Cunoștințe din domeniul psihologiei: zona actuală și proximă a dezvoltării, fondul atitudinal și aptitudinal al personalității elevului, temperamental, trăsături de caracter, personalitate.

Unități de curs

1. Didactica- știință consacrată teoriei instruirii. Fondatori ai didacticii: Comenius, Pestalozzi etc.
2. Definierea/dimensiunile generale ale procesului de învățământ.
3. Analiza procesului de învățământ la nivel funcțional-structural.
4. Nivelul de organizare al procesului de învățământ (preșcolar, primar, gimnazial, liceal, universitar).
5. Nivelul acțiunilor principale realizate în cadrul procesului de învățământ: predarea, învățarea, evaluarea.
6. Nivelul componentelor de bază.
7. Principii didactice de respectat în procesul de învățământ.

8. Metode clasice și moderne de predare-învățare.
9. Documente oficiale care asigură proiectarea conținutului procesului de învățământ.
10. Programe, manuale, programe și proiecte educative individualizate în educația incluzivă.
11. Proiectarea și structurarea activităților didactice cu elevii cu CES.
12. Parteneriat în scopul învățării. Competențe didactice profesionale și școlare.

Strategii de predare și învățare

Prelegeri, ore practice, teste de evaluare (2). Motivarea studenților pentru participare activă în cadrul orelor de studiu se realizează prin metode interactive și tehnici de dezvoltare a gândirii critice: brainstormingul, interogarea multiprocesuală, tehnica „păstrează ultimul cuvânt pentru mine”, interviul în trei trepte, scrierea liberă, lanțuri asociative, lectura ghidată, manuscrisul pierdut, studiul de caz etc.

Strategii de evaluare

Evaluare inițială, formativă și sumativă, eseu, interviul, masă rotundă.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Cerghit, Ioan, Vlăsceanu, Lazăr (coordonatori), Curs de pedagogie, Universitatea București, 1988
2. Cerghit, Ioan, Metode de învățământ, ediția a III-a, Editura Didactică și Pedagogică, RA, București, 1997
3. Cerghit, Ioan (coordonator), Perfecționarea lecției în școala modernă, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980
4. Cristea, Sorin, Dicționar de pedagogie, Editura Litera. Litera Internațional, Chișinău, București, 2000
5. De Landsheere Viviane; De Landsheere, Gilbert, Definierea obiectivelor educației, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1979

Opțională:

1. Dewey, John, Fundamente pentru o știință a educației, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1992
2. Dicționar de pedagogie, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1979
3. Dragu, Anca, Structura personalității profesorului, Editura Didactică și Pedagogică RA., București, 1996
4. Ionescu, Miron; Radu, Ion (coordonatori), Didactica modernă, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1995

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogia specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Psihopatologia
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Gînu Domnica, dr. conf. univ./Victoria Maximeciuc, dr.conf. univ.
Cadre didactice implicate	Gînu Domnica, dr. conf. univ./Victoria Maximeciuc, dr.conf. univ.
e-mail	domnica.gînu@gmail.com ,/ vmaximciuc@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.02.O.012	6	I	II	180	90	90

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Disciplina face parte din seria de discipline ce au misiunea să asigure pregătirea fundamentală a specialistului în psihologie și psihopedagogie. Disciplina se predă în semestrul 2 și are drept obiectiv general formarea la studenți a sistemului de cunoștințe, abilități și atitudini privind natura apariției fenomenelor psihice premorbide și morbide, transformării ființei umane, cauzele tulburărilor psihice, strategii de prevenire, intervenție și reabilitare a fenomenului patologic – semnificație ontologică a personalității umane.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: să definească și să identifice fenomenele /structurile psihice morbide, psihopatologia proceselor psihice; să clasifice fenomenele psihopatologice ale proceselor psihice, sindroamele psihopatologice; să înțeleagă și să explice mecanismele și legitățile apariției și evoluției fenomenelor psihopatologice, corelația dintre normalitate și anormalitate ca ipostaze egal posibile de „a fi” ale personalității umane.

Aplicarea cunoștințelor și a conștientizării: să delimiteze forme sau modele de personalitate morbidă; să aplice strategii de interpretare a tulburării psihice ca formă particulară de manifestare ontologică a existenței personalității umane; să elaboreze mini-proiecte de prevenire a tulburărilor psihice și de asistență a persoanelor care atestă fenomene premorbide și morbide; să implementeze aceste mini-proiecte în procesul de reabilitare a persoanelor care atestă fenomene psihopatologice.

Finalități de studii

Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: cunoașterea, înțelegerea . Cunoașterea specificul organizării procesului educațional pentru persoanele supradotate.

Aplicarea cunoștințelor și a conștientizării: să folosească metodele și tehnicile de diagnostic a persoanelor cu manifestările psihopatologice, să elaboreze un program de profilaxie și de reabilitare argumentat prin rezultatele evaluării .

Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: să formuleze corect gândurile, ideile cu referință la manifestările sindroamelor psihopatologice; să transmită exact informațiile specificul manifestării psihopatologice a maladiilor psihice; să recepționeze adecvat mesajele, schimbul de informații în ceea ce privește susținerea unei persoane cu probleme psihopatologice.

Dezvoltarea profesională continuă: să dea dovadă de îmbogățire permanentă a arsenalului de cunoștințe în domeniul disciplinei; să posede noi deprinderi și abilități în acest domeniu; să dispună de noi competențe în această ramură; să-și desăvârșească permanent cunoștințele, deprinderile, abilitățile și competențele în domeniul disciplinei.

Precondiții

1. Discipline anterior studiate: Psihologia generală, Psihologia dezvoltării, Psihologia specială, Psihologie clinică
2. Condiții prealabile:

- cunoaşterea conceptelor de bază: normalitatea, anormalitatea, sindromul, simptomul, sănătatea mintală;
- operaţionalizarea termenilor în domeniul: amnezie, iluzie, halucinaţii, perverzie, dipsomanie,
- formarea deprinderilor de muncă intelectuală: capacitatea de a elabora un referat, de a căuta şi rezuma sursele bibliografice, de organizarea independentă a activităţii de învăţare.

Unităţi de curs

Introducere. Normalitate şi anormalitate în viaţa psihică. Definierea psihopatologiei. Obiectul şi sarcinile psihopatologiei. Raporturile psihopatologiei cu disciplinele umaniste. Semnificaţia antropologică a fenomenelor psihopatologice. Semnificaţia epistemologică a procesului psihopatologic. Concepte şi limbajul ştiinţific în psihopatologie. Principii şi abordări ştiinţifice ale fenomenului psihopatologic; Cercetarea ştiinţifică în psihopatologie. Metode şi tehnici în psihopatologie. Organizarea personalităţii şi dinamica proceselor psihopatologice. Simptome şi sindroame psihopatologice. Psihopatologia afectivităţii. Psihopatologia cunoaşterii senzoriale. Psihopatologia memoriei - tipuri şi caracteristici. Tulburările procesului de gândire. Tulburările de expresie. Psihopatologia voinţei. Psihopatologia conştiinţei. Tulburările de personalitate. Tipurile de personalitate în psihopatologie. Tulburările vieţii instinctuale. Reacţiile patologice. Psihopatiile. Nevrozele. Psihozele. Schizofrenia. Tulburările psihosomatice.

Strategii de predare şi învăţare

1. Prelegere interactivă prin: expunere, explicare cu aplicarea de tehnologii şi specificarea acestora.
2. Prelegere clasică
3. Dezbateri
4. Proiect
5. Învăţare situaţională
6. Învăţare bazată pe problemă
7. Învăţare experienţială
8. Seminar interogativ

Strategii de evaluare

1. Prin examen oral sau scris. Examen oral se constituie din:
 - Proba I de evaluare curentă:
 - Proba II de evaluare curentă:
 - Prezentări orale, participări în dezbateri, analiza studiilor de caz, planuri de intervenţie elaborate etc.
2. Prin examen scris, care se constituie din: răspunsuri la întrebări din bilet.

Bibliografie

Obigatorie:

1. Dicţionar enciclopedic de psihiatrie (1989), în 4 volume. Bucureşti
2. Clasificarea internaţională a funcţionării, dizabilităţii şi sănătăţii(2004), OMS, Geneva - Bucureşti
3. Enăchescu Constantin (2007). Tratat de psihopatologie. Bucureşti
4. Ionescu Şerban (1999), Paisprezece abordări în psihopatologie. Bucureşti
5. Tudose Florin, Tudose Cătălina, Dobranici Letiţia (2002). Psihopatologie şi psihiatrie pentru psihologi. Bucureşti
6. David Daniel (2006). Metodologia cercetării clinice. Fundamente. Bucureşti
7. Чарльз Венар, Патрисия Керриг (2004). Психопатология развития детского и подросткового возраста. С-П- Москва
8. Клиническая психология (2004). Под редакцией Б. Д. Карвасарского. Питер
9. Pergez M. Baumann U. (2003) Клиническая психология. Питер
10. Зейгарник Б. В. (2000). Психопатология. Moscova
11. Ляпидевский С., Азбукина В. (1969). Лекции по психопатологии детского возраста. Moscova

Opţională:

1. Enăchescu Constantin (2004). Tratat de igienă mintală. Bucureşti
2. Ionescu G.. (2000). Psihiatrie clinică. Standardizată şi codificată. Bucureşti

3. Maxwell Maltz (1999). Psihocibernetica. București
4. Păunescu C., Mușu I. (1990). Recuperarea medică-pedagogică a copilului handicapat mintal. București
5. Roșca A. (1971). Metodologii și tehnici experimentale în psihologie. București
6. Roșca M. (1972). Metode de diagnostic. București
7. Tolcovii slovari psihiatricskih terminov. (1996) 2 volume. Rostov-na-Donu
8. Vîgotskii L. S. (1983). Sobranie socinenii. v 6 t. M. Moscova
9. Anastazi A.. (1982). Psihologicescoe testirovanie. 2 t. Moscova
10. Burlaciuc L.F. (1989) Psihodiagnostica licinosti. Kiev
11. Лебединский В.В. (1985). Нарушение психического развития у детей. Moscova
12. Лубовский В.В. (1989). Психологические проблемы диагностики аномального развития детей. Moscova
13. Rubenștein S., Ia. (1986). Psihologia umstvenno otstalogo școlinica. Moscova
14. Gurevici K.M. Gorbaciova E. I. (1992). Umstvennoie razvitie școlinicov: kriterii i normative Moscova
15. Șevardin N.I. (1998). Psihodiagnostica, korecția I razvitie licinosti. Moscova
16. Osnovî psihodiagnostiki. (1996). Pod red. Șmeliova A. G. Rostov-na Donu

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogie specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Evaluarea dezvoltării copilului
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Ciobanu Adriana, dr.psih., conf.univ.
Cadre didactice implicate	Bucun Nicolae, dr.hab., prof. univ.
e-mail	andrianaceban@mail.ru

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
F.02.O.013	5	I	II	150	75	75

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul „Evaluarea dezvoltării copilului” face parte din seria de discipline ce au misiunea să asigure pregătirea fundamentală a specialistului în psihopedagogie specială. Acest curs stă la baza formării la studenți a sistemului de cunoștințe, abilități și atitudini privind legitățile elaborării metodelor de recunoaștere, depistare și măsurare a particularităților psihologice ale copiilor cu dizabilități, examinarea subiecților cu deficiență și formularea diagnosticului psihologic prin: acumularea datelor conform sarcinii de cercetare; prelucrarea și interpretarea rezultatelor obținute; formularea deciziei.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: cunoașterea și înțelegerea legităților de elaborare a metodelor de recunoaștere, depistare și măsurare a particularităților psihologice ale copiilor cu dizabilități, a tehnicilor și metodelor de evaluare și diagnostic pentru a putea stabili cu succes nivelul de dezvoltare psihică a copilului cu dizabilități și a oferi soluții terapeutice;

Aplicarea cunoștințelor și a concepțiilor: utilizarea cunoștințelor asimilate, a deprinderilor și abilităților formate, a metodelor și tehnicilor de cercetare psihologică însușite pentru sesizarea schimbărilor de orice natură, care au apărut în dezvoltarea psihică a copiilor cu diferite forme de dizabilități pentru consilierea, educația și terapia copilului cu dizabilități.

Raționalizare și decizii: identificarea și operarea corectă cu noțiunile specifice evaluării dezvoltării copilului; emiterea judecăților responsabile, inclusiv predicții, argumentarea aplicării tehnicilor și metodelor de studiere a psihicului copiilor cu dizabilități din perspective particularităților de vârstă și individuale; construirea exactă a raționamentelor; enunțarea adecvată a deciziilor.

Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: formularea corectă a gândurilor, ideilor specifice evaluării dezvoltării copilului; aprecierea importanței cunoașterii specificului de dezvoltare psihică al copilului cu diferite forme de dizabilități și receptarea adecvată a acestei informații; schimbul continuu de informații privind evoluția și dezvoltarea psihică a copilului cu dizabilități.

Dezvoltarea profesională continuă: îmbogățirea continuă a bagajului de cunoștințe specifice evaluării dezvoltării copilului; formarea noilor deprinderi și abilități practice; desăvârșirea continuă a cunoștințelor, abilităților și competențelor specifice evaluării dezvoltării copilului.

Finalități de studii

Să identifice factorii de risc de apariție a deficiențelor, să cunoască și să respecte instrucțiunile probelor pentru a realiza evaluări corecte, să definească și să explice particularitățile psihicului copilului cu deficiență; să distingă și să exemplifice legitățile generale și specifice de dezvoltare psihică a copilului cu deficiențe.

Să selecteze și să aplice diverse tehnici și metode de evaluare și diagnostic pentru a stabili nivelul de dezvoltare

psihică, independență de caracteristicile specifice ale deficienței, particularitățile de vîrstă și individuale; să poată culege, analiza, sinteza și compara datele privind dezvoltarea psihicului copilului cu deficiență; să utilizeze cunoștințele asimilate, a deprinderilor și abilităților formate, în consilierea, educația și terapia copilului cu deficiențe.

Să identifice și să opereze corect cu noțiunile specifice evaluării dezvoltării copilului; să emită judecăți responsabile, inclusiv predicții, să argumenteze aplicarea tehnicilor și metodelor de evaluare a dezvoltării copiilor cu dizabilități.

Precondiții

Pentru a înțelege și însuși cursul „Evaluarea dezvoltării copilului”, studenții trebuie să posede cunoștințe de anatomie, fiziologie și patologie a sistemului nervos central, a structurii și funcționării analizatorilor. Ei trebuie să dețină informații privind evoluția, dezvoltarea mecanismelor și relația existentă între fenomenele/procese psihice și substratul neuronal, creier și comportamentul omului. Ei trebuie să posede cunoștințe privind legăturile dezvoltării psihice a persoanelor cu dizabilități, evoluția și dezvoltarea lor psihică, specificul dezvoltării proceselor cognitive, afective și volitive, a personalității și particularităților individual-tipologice, a relațiilor interpersonale a copiilor cu dizabilități.

Unități de curs

Tema 1. Evaluarea dezvoltării copilului: abordări conceptuale. Domenii de dezvoltare a copilului. Abordări conceptuale privind evaluarea dezvoltării copilului. Modele de abordare și evaluare a dizabilității.

Tema 2. Tipuri de evaluare. Evaluarea inițială. Evaluarea complexă. Evaluări pe domenii de dezvoltare. Asigurarea eficienței evaluării.

Tema 3. Organizarea procesului de evaluare a dezvoltării copilului. Proiectarea și realizarea evaluării. Reevaluarea. Procesarea și interpretarea datelor evaluării. Raportul de evaluare complexă a dezvoltării copilului. Valorificarea rezultatelor evaluării. Codul deontologic al specialistului implicat în evaluarea dezvoltării copilului.

Tema 4. Tehnologii de evaluare a dezvoltării copilului. Aplicarea metodelor de evaluare a dezvoltării copiilor: particularități și exigențe. Metoda observării. Metoda convorbirii și interviului. Metoda biografică (anamneza). Metoda analizei produselor activității. Metoda testelor. Probe de evaluare a dezvoltării copilului (afective, fizice și motorii, cognitive, limbajului și comunicării, psiho-sociale).

Tema 5. Psihodiagnostic: știință și activitate practică. Procesul și funcțiile psihodiagnozei. Domeniile de aplicare a psihodiagnosticului. Specificul diagnozei psihice în PPS. Principiile de diagnostică psihică în PPS. Problematika depistării precoce și a diagnosticului diferențial.

Tema 6. Evaluarea și diagnosticul tulburărilor mintale. Criteriile de evaluare și diagnostic al deficienței mintale. Diagnosticul diferențial în cadrul deficienței mintale. Diagnosticul diferențial în demență. Criterii de evaluare și diagnostic al reținerii în dezvoltarea psihică. Diagnosticul diferențial în reținerea în dezvoltarea psihică.

Tema 7. Evaluarea și diagnosticul copiilor cu dizabilități senzoriale (auditive și vizuale). Evaluarea și diagnosticul deficiențelor auditive. Deficiențe vizuale: evaluare și diagnostică.

Tema 8. Modele de organizare a activităților de evaluare a copiilor cu dizabilități multiple. Specificul evaluării și diagnozei în autism. Diagnosticul diferențial în autismul infantil. Specificul evaluării copiilor cu dizabilități severe și multiple. Diagnosticul în surdo-cecitate.

Tema 9. Evaluarea deficitului fizic și neuromotor. Deficitului fizic și neuromotor: evaluare și diagnostic. Paralizie cerebrală infantilă: evaluare și diagnostic.

Tema 10. Managementul procesului de evaluare a copiilor cu tulburări de limbaj. Modele de organizare a activităților de evaluare a copiilor cu tulburări de limbaj.

Strategii de predare și învățare

Ținând cont de principiul interacțiunii active profesor-student, de caracterul materiei de studiu, de caz, de situație, vor fi aplicate: conversația, demonstrația, modelarea studiului de caz, cooperarea, exercițiul, experimentarea, consultația, referatul.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă:

Evaluarea se bazează pe rezultatele a două lucrări de evaluare curentă, sub formă de test, participarea la discuții

în timpul seminarelor. Portofoliu. (60% din nota finală).

Evaluarea finală de examen:

Evaluarea finală se realizează sub formă de test și constă în prezentarea unui răspuns complet care să conțină viziunea de ansamblu a obiectului studiat. Portofoliul. (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Gherguț Alois, Sinteze de psihopedagogie specială. Iași, 2005
2. Harghidan Valentina, Metode de psihodiagnostic. București, 1997
3. Minulescu M., Teorie și practică în psihodiagnoză. București, 2003
4. Racu I., Psihodiagnoza și statistica psihologică. Chișinău, 2006
5. Лубовский В.И., Психологические проблемы диагностики аномального развития. Москва, 1990

Opțională:

1. Buică Cristian, Bazele defectologiei. București, 2004
2. Ciobanu Adriana, Diagnosticarea și diferențierea copiilor cu rețineri în dezvoltarea psihică de natură deprivatională. Chișinău, 2007
3. Mitrofan N., Psihodiagnoza. Curs universitar, București, 1996
4. Актуальные проблемы диагностики ЗПР/ Под.ред. К.С.Лебединской, Москва, 1982
5. Анастаси А., Психологическое тестирование. Москва, 1982

Universitatea Pedagogică
de stat „ION CREANGĂ”
din mun. Chișinău

str. Ion Creangă. nr.1 MD-2069,
Chișinău, Republica Moldova
www.upsc.md

ANUL II, SEMIESTRUL 3

Denumirea programului de studii		142.05 Psihopedagogie specială				
Ciclul		I				
Denumirea cursului		Educația economică				
Facultatea/catedra responsabilă de curs		Catedra Științelor Filosofice și Economice				
Titular de curs		Grosu Mihail, dr., conf. univ.				
Cadre didactice implicate						
e-mail		grosump@yahoo.com				
Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
U.03.A.017	33	II	III	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Bazându-ne pe competențele obținute de studenți la cursurile de psihologie, pedagogie, asistență socială, etc. din anul I, cursul de „Educația economică” contribuie la formarea multilaterală a personalității, la formarea competențelor **capitalului uman** ce va da posibilitate de o integrare mai amplă a viitorului specialist în viața socială, iar ca pedagog - să poată realiza și educația economică a elevilor. În acest curs studenții vor învăța cum să identifice termenii, conceptele, metodologia și instrumentele de evaluare a cunoștințelor și abilităților în domeniul educației economice.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe cognitive: de căutare și analiză critică a informației din diferite surse referitoare la formele, funcțiile și metodele principale ale educației economice și gândirii economice, la tehnicile de evaluare a competențelor specifice la educație economică; *Competențe de învățare:* de formare a obiectivelor cognitive de cunoaștere a sistemului nevoilor umane, intereselor economice, resurselor și bunurilor economice, a formelor de proprietate în economia de piață, de formare a competențelor **capitalului uman**; *Competențe de analiză:* de a înțelege nevoia de educație în contextul economiei de piață, de analiză a concurenței și libertății economice, a rolului și importanței sistemului de prețuri în formarea competențelor specifice în educația economică; *Competențe de aplicare:* de a aplica abilitățile antreprenoriale, manageriale și de marketing, în obținerea structurii minimale a costului de producție în scopul maximalizării profitului; de a aplica cunoștințele economice dobândite în activitatea personală de pedagog școlar și în viața cotidiană. *Competențe de comunicare:* comunicare în limba maternă într-o manieră clară și precisă, oral și scris, inclusiv utilizând tehnologiile informației și de comunicare.

Finalități de studii

- să explice esența finanțelor publice, a formelor de impozite directe plătite din venit în bugetul de stat, a impozitelor indirecte, a principiilor formării bugetului de stat.
- să alcătuiască bugetul unei familii, a veniturilor și cheltuielilor bugetului familiei.
- să colecteze un portofoliu cu exemple concrete de educație economică pe care le vor putea utiliza la practica pedagogică, psihologică, a asistenței sociale.
- să fie capabili să lămurească deosebiriile dintre salariul nominal și salariul real, remunerarea forței de muncă pe unitatea de timp și acord, sistemele acestor două forme de remunerare, specificul remunerării în sistemul bugetar, sursele veniturilor familiale, indicatorii nivelului de trai.
- să listeze diferite tipuri de dezvoltări economice: dezvoltare durabilă, dezvoltare prin creștere economică intensivă și extensivă, dezvoltare economică și ciclicitate.
- să explice esența educației economice în contextul globalizării, formării UE, integrării economice și asocierii RM la UE.
- să opereze liber cu aparatul categorial, mecanismele, formulele și concepțiile economice necesare formării educației, gândirii și culturii economice active a studenților în perioada contemporană de dezvoltare a economiei

de piață.

Precondiții

Formarea competenței de educație economică presupune cunoașterea bazelor elementare de economie obținute la cursurile economice la nivel de liceu și colegii. Lipsa acestor cunoștințe elementare la o parte de studenți va cere o lămurire suplimentară a noțiunilor economice din partea profesorului.

De asemenea o precondiție este și competențele obținute de studenți la cursurile de psihologie, pedagogie, asistență socială, etc.

Unități de curs

TEMA 1. Educație economică și contemporanitatea. Obiectul și metoda educației economice și gândirii economice

Educație economică și contemporanitatea. Educația economică și individul. Educația economică și psihologie, pedagogie, asistență socială, etc. Etapele dezvoltării gândirii economice și educației economice. Obiectul și metoda educației economice și gândirii economice. Funcțiile gândirii economice și educației economice. Locul funcției formativ-educative în științele gândirii economice și educației economice.

TEMA 2. Educația economică și sistemul nevoilor umane și al intereselor economice

Educația economică și sistemul nevoilor umane, și al intereselor economice. Resursele și bunurile economice. Activitatea economică ca condiție principală a acțiunii sociale a oamenilor în condițiile resurselor relativ rare și creșterii nevoilor, ca să-și poată asigura existența. Nivelurile și structura economiei naționale pe plan vertical, orizontal, material, tehnologic, demografică, teritorială, de proprietate. Fenomenele, procesele economice și legile economice. Particularitățile legilor economice și deosebirea lor de legi juridice și naturale.

TEMA 3. Educația prin forme de organizare și desfășurare a activității economice

Educația prin forme de organizare și desfășurare a activității economice. Forma naturală și de schimb. Tipurile formei de schimb. Marfa și proprietățile ei: valoarea de întrebuințare, valoarea de schimb, valoarea. Teoriile ce determină valoarea de schimb. Mărimea valorii mărfii, factorii care o determină. Bani: esența, formele, funcțiile. Bani contemporani și convertibilitatea lor. Cursul valutar.

TEMA 4. Nevoia de educație economică în contextul tranziției la economia de piață. Tipurile pieței contemporane

Nevoia de educație economică în contextul tranziției la economia de piață. Piața, condiții, funcții, trăsături, structură. Sistemul economiei de piață liberă și cel al economiei de comandă. Sistemul economiei mixte. Tipurile de piață contemporană și caracteristicile lor. Concurența, funcțiile și formele ei. Concurență perfectă, imperfectă, loială și neloială. Instrumentele luptei de concurență economice și extraeconomice. Tipurile de piețe conform formelor de concurență.

TEMA 5. Liberalismul economic, Keynesismul, Economia mixtă, proprietatea, privatizarea

Liberalismul economic - teoria școlii clasice (A.Smit, D.Ricardo, R.Malthus, J.Mill, J.Say) de gândire economică. Interesul personal și „mâna invizibilă”. Cererea, oferta și factorii lor definatorii. Keynesismul (J.M.Keynes) - teoria școlii neoclasice. Intervenția statului în economie la nivelul macroeconomic. Economia mixtă (P.Samuelson, R.Solow)- teoria menținerii balanței între liberalismul economic și Keynesism. Proprietatea în sens juridic și economic. Proprietatea publică, structura și căile de formare a Proprietății private – verigă de bază a economiei de piață. Formele proprietății private. Privatizarea proprietății publice: obiective, surse, metode.

TEMA 6. Educația și capitalul uman. Investiția în capital uman. Formele de capital

Educația și capitalul uman. Forța de muncă și capitalul uman. Principalele componente ale capitalului uman. Investiția în capital uman. Investiția în resursa umană. Capitalul ca factor material și tipurile lui. Capital real, nominal, tehnic, fix, circulant, constant și variabil. Uzura fizică și morală a capitalului fix. Amortizarea. Natura ca factor inițial. Progresul tehnico-științific și resursele informaționale ca principali neofactori. Produsul social și structura lui valorică și naturală. Determinarea relațiilor dintre proprietari și lucrători prin intermediul ratei și masei plusprodusului.

TEMA 7. Educația economică, antreprenorială și managerială

Educația economică, antreprenorială și managerială ca principalele chei de succes spre piața muncii și cea mai bună profilaxie față de șomaj. Întreprinderea – verigă primară a economiei de piață și trăsăturile ei. Tipurile

întreprinderilor în funcție de forma de proprietate și dimensiuni. Antreprenorul și funcțiile lui în economia de piață. Managerii - noul tip de antreprenori în întreprinderile asociative contemporane. Marketingul, esență, principii și rolul lui în dezvoltarea economică. Circuitul capitalului și stadiile lui. Rotația capitalului. Timpul de rotație și structura lui. Timpul de producție și timpul de circulație. Rezultatele microeconomice (rezultate globale, finale, nou create, nete) și rolul lor în educația economică și în economia de piață.

TEMA 8. Costurile de producție și costurile oportunității educației. Prețul și sistemul lui. Eficiența economică

Valoarea și costul de producție, deosebirilor. Costul de producție și structura lui. Funcțiile costului de producție și tipurile lui. Costurile oportunității educației. Căile de reducere a costului de producție și însemnătatea lor. Cost de producție ca indicator important al eficienței economice. Rolul costului de producție în educația economică și antreprenorială. Prețul, funcțiile și principiile formării prețurilor. Sistemul prețurilor la producția industrială: prețul angro al întreprinderii, prețul angro al industriei și structura lor. Prețul cu amănuntul și structura lui. Tipologia prețurilor cu amănuntul. Prețul de achiziție Rolul cunoașterii structurii prețurilor în educația economică.

TEMA 9. Educația economică prin formele de venit, nivelul de viață, calitatea vieții, bunăstarea poporului

Veniturile familiale și sursele lor. Salariul și produsul necesar, când sunt egale și prin ce se deosebesc. Salariul, esența și formele lui. Salariul nominal și salariul real, și factorii lor definatorii. Salariul în sistemul de învățământ și în alte ramuri ai sferei bugetare. Sistemul tarifar și structura lui. Forme de remunerare a muncii pe unitatea de timp și în acord. Sistemele salarizării pe unitatea de timp și în acord. Particularitățile remunerării muncii lucrătorilor în agricultură. Nivelul de trai și indicatorii lui. Modul de viață și calitatea vieții. Profitul și formele lui: profit normal, profit economic, profit general, profit net. Repartiția profitului și rata profitului. Relațiile agrare și specificul lor. Renta funciară și formele ei: diferențială I și II, absolută, de monopol. Plata de arendă și rentă. Prețul pământului. Dobânda, esență, funcții. Dobânda în sens îngust și în sens larg. Capitalizarea dobânzii. Rata dobânzii. Rolul cunoașterii principalilor forme de venit în educația economică

TEMA 10. Piața hârtiilor de valoare, sistemul creditar și bancar

Esența pieței capitalului. Activele financiare, activele fizice și structura lor. Piața hârtiilor de valoare. Acțiunea și obligațiunea. Capitalul acționar și tipurile acțiunilor. Acțiuni simple și privilegiate. Formele de venit pentru acțiune și obligațiune. Cursul acțiunii și factorii lui. Profitul fondatorului și repartiția lui. Capitalul de împrumut și sursele lui. Creditul și funcțiile lui. Principiile creditării. Formele creditului în funcție de termenul și subiecții creditării. Credit comercial, bancar, de consum, public, internațional. Credit pe termen scurt și termen lung pentru construcții capitale. Băncile, tipurile și funcțiile lor. Rolul băncii centrale în sistemul de bănci. Profitul bancar. Rolul cunoașterii pieții hârtiilor de valoare și a pieței capitalului în educația economică.

TEMA 11. Educația economică versus Inflației și piața forței de muncă. Bursa muncii

Piața forței de muncă. Structurarea pieții forței de muncă la sfârșitul secolului XX. Cererea și oferta forței de muncă. Formele șomajului: șomaj flotant, structural, tehnologic, ciclic, latent, speculativ, sezonier, stagnat. Rata șomajului. Bursa muncii și funcțiile ei. Inflația: esență, cauze, tipuri. Indicii și coeficienții măsurării inflației contemporane. Efectele inflației.

TEMA 12. Dezvoltarea durabilă versus creșterii economice și ciclicității

Dezvoltarea economică și dezvoltarea durabilă. Principiile dezvoltării durabile. Demografia și dezvoltarea economică și durabilă. Creșterea economică și tipurile ei. Creșterea economică extensivă și intensivă. Indicatorii și factorii creșterii economice. Producere, repartiția și redistribuirea produsului național net. Criza economică și esența ei. Crize economice de subproducție și supraproducție. Cauzele crizelor economice. Ciclul economic și fazele lui. Tipologia ciclurilor economice și cauzele lor. Factorii, care influențează durata ciclului economic Rolul cunoașterii esenței dezvoltării durabile și creșterii economice pentru educația economică.

TEMA 13. Educația, bunurile publice și finanțele publice. Statul ca actor economic

Educația, bunurile publice și finanțele publice: esență, funcții, structură. Statul ca actor economic. Conceptele privind rolul economic al statului. Factorii ce determină intervenția statului. Impozitul: esență, funcții, principii. Impozite directe și tipurile lor. Impozite indirecte și tipurile lor. Metodele impozitării. Bugetul de stat: concept, structură, principii. Veniturile și cheltuielile bugetului de stat. Specificul bugetului de stat al R. Moldova.

Bugetul familiei. Veniturile și cheltuielile familiei. Rolul cunoașterii formării bugetul familiei și folosirii optime a lui în educația economică a tineretului.

Tema 14. Educația economică în contextul globalizării. Uniunea Europeană. Integrare economică. Asocierea RM la EU

Tendențele de globalizare (degradarea mediului, decalajele economice și polarizarea economică, amplificarea fenomenelor de sărăcie, excluderea socială, șomajul, foamea dar, mai ales, evoluția rapidă a cunoașterii și tehnologiei) au dus la noile conținuturi: educația ecologică, educația pentru pace, educația demografică, educația nutrițională, educația interculturală, educarea pentru comunicare și mass-media etc. Ierarhizarea țărilor lumii conform criteriilor ICDU, "imagine multidimensională a oamenilor care trăiesc în sărăcie", etc. în țări puternic dezvoltate, medii de dezvoltare, slab dezvoltate, subdezvoltate. Cooperarea economică: tipurile și formele ei. Integrarea economică: etape, forme și avantaje. Uniunea Europeană (UE) relații și tendințe. Instituțiile UE. Organisme economice internaționale. Semnarea contractului de asociere dintre R.Moldova și Uniunea Europeană la Villnuss (noiembrie 2013). Prioritățile asocierii cu UE.

Strategii de evaluare

Pentru o evaluare eficientă a finalităților vor fi utilizate forme și instrumente complementare de evaluare, cum ar fi proiectul, portofoliul, studiile de caz, prezentări cu elaborarea de suporturi TIC, autoevaluarea ș.a. care au un rol deosebit în dezvoltarea capacității de integrare și în formarea/evaluarea competențelor specifice, inclusiv a competenței de educație economică. Situațiile de integrare vor fi urmate de sarcini concise și clare, limita de timp și, uneori de volum, alte condiții de realizare. Obiectivele evaluării vor pune accent pe progresul personal, atitudinile față de propria persoană, interesele privind evoluția personală în diferite activități profesionale. **Evaluarea curentă:** discuții ghidate, orale și în scris, prezentări, rapoarte, prezentarea rezultatelor de la lucrări de control, participarea la discuții în timpul orelor teoretice și practice, portofolii, prezentări orale a unei teme pentru studenții de la învățământul cu frecvență redusă. **Evaluarea curentă** prevede 2 testări obligatorii, lucrări de control în fiecare grupă academică, referate, studii de caz, răspunsuri la seminare etc. (60% din nota finală). **Evaluarea finală** – examen final se realizează în formă scrisă sau orală (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Becker, G. S. Capital uman, București, 1997
2. Becker, G. S. Comportament uman. O abordare economică. București, 1994
3. Maria Liana Lacatus, Învățământul preuniversitar și educația economică. București, 2009
4. Tașmandi, A., Popescu C., Costea C., Badea L., Stanciu M., Educație economică din perspectiva implementării vieții umane. București, 2010
5. Samuelson P. ș.a. Economics, București, 2000
6. Grosu M. Economie politică, Chișinău, 2001

Opțională:

1. Albușescu I., Albușescu, M., Predarea și învățarea disciplinelor socio-umane. Elemente de didactică aplicată, Editura „Polinom”, Iași, 2000
2. Cartaleanu T., Cosovan O., Goraș-Postică V. ș.a., Formare de competențe prin strategii didactice interactive, CEPro Didactica, Chișinău, 2008
3. Competența acțional-strategică. Coord. Goraș-Postică Viorica, Chișinău: CE Pro Didactica, 2012
4. Cerghit I., Metode de învățământ. Ediția a III-a, București: Editura Didactică și Pedagogică, 1997
5. Lisievici P., Evaluarea în învățământ. Teorie practică, instrumente. Editura „Aramis”, București, 2002
6. Negreț-Dobridor I., Pânișoară O., Știința învățării. De la teorie la practică. Iași: Editura „Polinom”, 2005
7. Radu Ion T., Teorie și practică în evaluarea eficienței învățământului, București: Editura Didactică și Pedagogică, 1981
8. Bîrcă Alic, Managementul Resurselor Umane, Chișinău: ASEM, 2005
9. Ușurel Lucia, Balaban Ecaterina, Iabanji Iulia, Taxe și impozite pentru întreprinderile mici și mijlocii. Chișinău: Proiectul ACED/USAID, 2012

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogie specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Bazele antreprenoriatului
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Științe filosofice și economice
Titular de curs	Grosu Mihail, dr. conf. univ.
Cadre didactice implicate	
e-mail	grosump@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
U.03.A.018	3	II	III	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul face parte din discipline opționale și este orientat spre formarea competențelor profesionale (una dintre cele opt competențe fundamentale care trebuie formată în cadrul formării inițiale și profesionale).

Bazându-ne pe competențele obținute de studenți la cursurile de psihologie, pedagogie, asistență socială, etc. din anul I, cursul „**Bazele antreprenoriatului**” devine un element important al formării inițiale și continue a specialiștilor din diverse domenii, datorită contribuției efective pe care aceasta o are la dezvoltarea inițiativei antreprenoriale în societate, oferirea diverselor oportunități de realizare în carieră și integrare socio-profesională a specialiștilor debutanți. Strategii de predare-învățare. Învățarea centrată pe student: **multiplicarea la prima prelegere a suportului de curs în Poier-Pont pentru toți studenții înscriși la acest curs** pentru a realiza prelegeri interactive și a nu pierde timp pentru dictare și conspectare, seminare interactive, lucru în echipă, proiecte, consultații. Disciplina are conexiuni cu alte cursuri de formare inițială profesională deoarece antreprenoriatul reprezintă o oportunitate în edificarea unei cariere de succes.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competența antreprenorială solicitată în procesul de formare a următoarelor componente:

Cunoștințe Cunoștințele necesare includ informații privind oportunitățile pentru activități personale, profesionale și/sau de afaceri, contextul în care oamenii trăiesc și lucrează. Ele asigură o bună cunoaștere a domeniului antreprenoriatului, a oportunităților și provocărilor cu care se confruntă un antreprenor.

Abilități - Abilitățile se raportează la managementul de proiect pro activ (incluzând, de exemplu, abilitatea de a planifica, organiza, gestiona, conduce și delega, analiza, comunica, raporta, evalua și înregistra), reprezentarea efectivă și negociere, precum și la capacitatea de a lucra atât individual, cât și în colaborare cu echipa. Formarea capacității de a aprecia și identifica punctele tari și slabe, de a evalua și de a-și asuma riscuri când ele sunt justificate, este una esențială.

Atitudini O atitudine antreprenorială se caracterizează prin inițiativă, poziție pro activă în viața personală și social-economică, precum și în activitățile de muncă. Aceasta include, de asemenea, o motivare și o determinare în realizarea obiectivelor propuse, căutarea soluțiilor acolo unde alții văd doar probleme, inclusiv și la locul de muncă. Studenții trebuie să fie, de asemenea, conștienți de latura etică a activității de antreprenoriat. Misiunea de a forma și dezvolta aceste componente îi revine disciplinei de studiu Bazele antreprenoriatului.

Competența antreprenorială și cultivarea spiritului de întreprinzător presupune transformarea ideilor în acțiuni, include creativitatea, inovația și asumarea riscurilor, precum și planificarea, gestionarea proiectelor pentru a atinge obiectivele. Acest lucru îi ajută pe oameni în viața lor cotidiană, acasă, în societate și la locul de muncă.

Competențe specifice: 1. Competența de a valorifica oportunitățile în dezvoltarea personală și profesională; 2. Competența de a organiza o activitate cu caracter antreprenorial; 3. Competența de a gestiona resursele financiare în

diverse contexte; 4 Competența de a promova și realiza bunuri/servicii/ produse; 5. Competența de a elabora și prezenta un plan de afaceri.

Finalități de studii

- Să identifice oportunitățile existente pentru dezvoltarea personală și profesională și să determine caracteristicile, riscurile și beneficiile antreprenoriatului ca oportunitate în cariera proprie.
- Să stabilească o modalitate de lansare a unei afaceri în raport cu opțiunile personale și să utilizeze prevederile legislative referitoare la activitatea antreprenorială în rezolvarea situațiilor problemă.
- Să analizeze oportunități de susținere a propriei afaceri (ÎMM) din partea statului și a programelor de susținere a afacerilor și să argumenteze propria idee de afacere.
- Să identifice personalul necesar la etapa de inițiere a afacerii și să aplice metode de recrutare, selectare și motivarea personalului.
- Să argumenteze importanța managementului în gestionarea unei afaceri și să opereze cu noțiuni de evidență financiară a activității, să estimeze necesarul de capital în demararea unei afaceri.
- Să identifice sursele de finanțare a unei afaceri să estimeze eficiența financiară a unei afaceri și să interpreteze datele înregistrate într-un bilanț contabil.
- Să utilizeze conceptul de marketing în promovarea afacerii și să realizeze o cercetare de marketing pentru un produs/serviciu.
- Să analizeze concurenții să evaluează produsul/serviciul propus în conformitate cu cerințele existente pe piață, să elaboreze strategia de promovare a unui produs.
- Să determine importanța planificării activității sale și să identifice structura propriului plan de afaceri.
- Să elaboreze și să prezintă public propriu plan de afacere elaborat.

Precondiții

Formarea competenței de inițiativă și antreprenoriat presupune cunoașterea bazelor elementare de economie obținute la cursurile economice la nivel de liceu și colegii. Lipsa acestor cunoștințe elementare la o parte de studenți va cere o lămurire suplimentară a noțiunilor economice din partea profesorului.

De asemenea o precondiție este și competențele obținute de studenți la cursurile de psihologie, pedagogie, asistență socială etc. din anul I.

Unități de curs

Tema 1. Antreprenoriat: concept, forme și tipologii. Importanța antreprenoriatului în economie. Definiții ale „antreprenoriatului” și „antreprenorului.” Antreprenoriatul în curentele de gândire economică. Calități și abilități necesare unui antreprenor de succes. Motive pentru a deveni antreprenor. Riscurile antreprenoriatului. Funcțiile antreprenorului. Activități cu autorizație comercială. Antreprenoriatul sub forma întreprinderilor comerciale. Întreprinderile mici și mijlocii – componente de bază ale antreprenoriatului. Susținerea de către stat a întreprinderilor mici și mijlocii (ÎMM-urilor). Activitatea de antreprenoriat în Republica Moldova.

Tema 2. Ideea de afaceri. Lansarea unei afaceri: motive și condiții. Factorii ce influențează și motivează în deschiderea unei afaceri, precum și cei care constituie piedici în această încercare. Cum să găsești o idee de afaceri reușită. Calitățile personale și abilitățile profesionale ale antreprenorului necesare pentru desfășurarea tipului concret de afacere. Evaluarea ideii de afaceri. Contrapunerea ideii cu realitatea implementării lor, comensurarea posibilităților reale a resursele și mijloacele prezente cu necesitățile și dorințele, compararea rezultatele preconizate cu criteriile de referință. Evitarea greșelilor comune. Caracteristica celor mai frecvente greșeli ale începătorilor. Cauze ce conduc la eșecul companiilor deja create. Zece legi ale antreprenoriatului ce trebuie respectate.

Tema 3. Modalități de lansare a afacerii. Deschiderea afacerii – avantaje și limite. Deschiderea unei afaceri proprii. Etapele procesului de deschidere a afacerii de la zero. Stabilirea denumirii afacerii. Cumpărarea unei afaceri existente – avantaje și limite. Etapele procesului de cumpărare a afacerii. Metodele de evaluare a afacerii. Cumpărarea unei francize. Tipurile de franchising (relațiile contractuale dintre vânzător (franchiser) și cumpărător (franchisee) privind acordarea drepturilor de operare a afacerii și obținerea asistenței din partea vânzătorului în schimbul unei plăți). Evaluarea sistemului de franchising. Contractul de franchising.

Tema 4. Aspectele legale ale inițierii afacerii. Alegerea statutului juridic al afacerii. Esența, trăsăturile și funcțiile întreprinderilor. Tipurile întreprinderilor. Societatea cu răspundere limitată. Societatea pe acțiuni. Societatea în nume colectiv. Societatea în comandită. Cooperativa de producție. Cooperativa de întreprinzători. Întreprinderea individuală. Protecția proprietății intelectuale. Brevetul de invenții. Marca. Modelul de utilitate. Modelul sau desenul industrial. Dreptul de autor. Secretul comercial.

Tema 5. Marketingul și utilitatea lui în afaceri. Definierea marketingului și a principiilor lui de bază. Rolul strategic al segmentării pieței. Specificul aplicării marketingului în afacerile mici. Oferta de piață: elaborare și testare. Gestionarea prețurilor în afaceri. Proiectarea sistemului de distribuție. Evaluarea oportunităților de distribuție și proiectarea canalului de marketing. Selectarea amplasamentului unității de distribuție. Dezvoltarea capacităților de negociere în cadrul firmei. Promovarea firmei și a ofertei sale. Alegerea logoului și a denumirii firmei. Procesul de promovare și tehnicile promoționale. Merchandisingul ca tehnică de promovare.

Tema 6. Planificarea afacerii. Planul de afaceri și cele trei întrebări de bază: 1. Ce reprezintă un plan de afaceri? 2. De ce avem nevoie de planificarea afacerii? 3. Ce reprezintă procesul de planificare a afacerii și care este conținutul unui plan de afaceri. Importanța planificării afacerii. Planul de afaceri - cea mai bună oportunitate a managementului de a atrage interesul investitorului potențial, de a descrie produsul sau serviciul și de a defini piața în termeni cantitativi și calitativi, permițând investitorilor să înțeleagă capacitatea managementului de a dirija compania. Procesul de planificare a afacerii și conținutul planului de afaceri. Structură piramidală a planificării afacerii.

Tema 7. Managementul resurselor umane. Importanța personalului pentru inițierea și dezvoltarea unei afaceri. Esența, rolul și structura personalului pentru o firmă mică. Funcția de personal în cadrul unei firme mici. Procesul de conducere a personalului în cadrul unei firme mici. Planificarea personalului pentru inițierea și derularea afacerilor. Recrutarea și selectarea personalului. Instruirea și dezvoltarea personalului. Managementul recompenselor. Particularitățile motivării și antrenării personalului. Organizarea și eficientizarea recompensării personalului. Proiectarea sistemului de salarizare a personalului. Relațiile cu angajații.

Tema 8. Gestiunea financiară. Sistemul financiar al întreprinderii. Resursele și relațiile financiare ale întreprinderii. Fluxurile întreprinderii. Structura resurselor financiare ale întreprinderii. Obiectivele specifice de management financiar al întreprinderii. Instrumentele de management financiar al firmei. Costurile, pragul de rentabilitate și marja de contribuție. Formarea cheltuielilor și a costurilor în activitatea întreprinderii. Clasificarea costurilor. Bugetele întreprinderii. Ce este un buget? Procesul de elaborare a bugetului general al activității. Procesul bugetar. Planul financiar. Sistemul de indicatori economico-financiar. Previțiunea contului de profit și pierderi. Previțiunea fluxurilor de numerar. Indicatorii de management ai situației de ansamblu a afacerii.

Tema 9. Sursele de finanțare la crearea întreprinderii. Tipuri de finanțare. Ajutoare sau subvenții acordate fondatorilor de întreprinderi. Programul național de abilitare economică a tinerilor (PNAET). Împrumuturi (credite) pe termen mediu și lung. Împrumuturile (creditele) pot fi obținute de Instituțiile financiare ce acordă împrumuturile. Surse de finanțare. Capitalul propriu și capitalul împrumutat de la familie și prieteni. Creditul bancar. Emiterea de acțiuni și obligațiuni. Programe speciale de finanțare. Fondurile de capital de risc. Leasingul. Creditele de la furnizori și clienți. Factoringul și scontarea. Tipuri de garanții. Principalele tipuri de scrisori de garanție. Tipuri de credite. Costurile creditării. Periodicitatea achitării dobânzii. Comisioanele. Alegerea creditorului.

Tema 10. Contabilitatea afacerii. Reglementarea normativă a contabilității. Utilizatorii informației financiar-contabile: interni și externi. Evidența operativă. Contabilitatea. Activele pe termen lung: nemateriale, materiale, financiare. Creanțele pe termen scurt. Planul de conturi contabile al activității economico-financiare a întreprinderilor. Sisteme de organizare a contabilității. Particularitățile contabilității la întreprinderile micului business. Documentarea operațiilor economice. Modul de întocmire și prelucrare a documentelor. Circulația documentelor. Rapoartele financiare de bază. Rapoartele financiare semianuale. Rapoartele financiare anuale. Bilanțul contabil. Aspectele fiscale ale afacerii. Sistemul impozitelor și taxelor percepute în Republica Moldova.

Strategii de evaluare

Pentru o evaluare eficientă a finalităților vor fi utilizate forme și instrumente complementare de evaluare, cum ar fi proiectul, portofoliul, studiile de caz, prezentări cu elaborarea de suporturi TIC, autoevaluarea ș.a. care au un rol deosebit în dezvoltarea capacității de integrare și în formarea/evaluarea competențelor specifice, inclusiv a

competenței antreprenoriale. Situațiile de integrare vor fi urmate de sarcini concise și clare, limita de timp și, uneori de volum, alte condiții de realizare. Obiectivele evaluării vor pune accent pe progresul personal, atitudinile față de propria persoană, interesele privind evoluția personală în diferite activități profesionale și dorința de a obține succes în propria activitate antreprenorială. **Evaluarea curentă:** discuții ghidate, oral și în scris, prezentări, rapoarte, prezentarea rezultatelor de la lucrări de control, participarea la discuții în timpul orelor teoretice și practice, portofolii, prezentări orale a unei teme pentru studenții de la învățământul cu frecvența redusă. **Evaluarea curentă** prevede 2 testări obligatorii, lucrări de control în fiecare grupă academică, referate, studiu de caz, răspunsuri la seminare etc. (60% din nota finală). **Evaluarea finală** – examen final se realizează în formă scrisă sau orală(40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Legea nr. 845-XII din 03.01.1992 „Cu privire la antreprenoriat și întreprinderi”.
2. Legea nr. 206-XVI din 07.07.2006 „Privind susținerea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii”.
3. Antreprenoriat inițierea afacerii, coord. Bugaian L., Editura „Levița Angela”, Chişinău, 2010
4. Butler D., Planificarea afacerii. Ghid de start. București: Editura All, 2006
5. Bugaian Larisa, Roşcovan Mihail, Solcan Angela, Todiraşcu Ştefan. Ghid practic pentru antreprenori, Editura „MultiArt-SV”, Chişinău, 2010
6. Caţsev Elena, Jumiga Diana, Ghidul antreprenorului, CONTACT, 2012
7. Cotelnic A., Managementul activității de producție. Editura „Evrica”, Chişinău, 2003
8. Finch B., Cum să concepi un plan de afaceri? Editura „Rentrop&Straton”, 2007

Opțională:

1. Labreger e R., Managerul începător. Editura „Polirom”, Iași, 2007
2. Olaru D., Soare C., Managementul relațiilor cu publicul și maniere în management. Editura „Lumina”, 2001
3. Popescu D., Eficiența comunicării în afaceri, Editura „Luceafărul”, București, 2003
4. Popescu D., Managementul afacerilor, Editura Economică, București, 2001
5. Porojan D., Bisa C. Planul de afaceri. Editura „Irecson”, București, 2005
6. Prutianu Ştefan, Cercetări de marketing. Polirom. Iași, 2002
7. Organizația pentru Dezvoltarea Sectorului Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Ghid legislativ în domeniul activității antreprenoriale, Chişinău, 2007
8. Doresc să-mi lansez propria afacere. Ghid pentru antreprenori începători și prestatori de servicii în afaceri. Chişinău, 2007
9. Săndulescu I. M., Planul de afaceri. Ghid practic. Ediția a III-a. Editura CH Beck, București, 2006
10. Solean A., Managementul micului business. Chişinău, 2001
11. Şuleanschi S., Veveriță V., Primii pași în afaceri. Ghid pentru antreprenorii începători. Chişinău, 2009
12. Uşurel Lucia, Balaban Ecaterina, Iabanji Iulia, Taxe și impozite pentru întreprinderile mici și mijlocii, proiectul ACED/USAID, Chişinău, 2012

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogie specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Psihopedagogia devianțelor comportamentale
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Chiperi Nadejda, dr. lector universitar
Cadre didactice implicate	catedra Psihopedagogie specială
e-mail	nadejdachiperi@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
U.03.O.019	4	2	3	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul „Psihopedagogia devianțelor comportamentale”, are un caracter teoretico-practic, urmărind însușirea de către studenți a noțiunilor de bază privind problematica tulburărilor emoționale și comportamentale. Acest curs va forma la student i abilități și atitudini asupra unor aspecte de ordin practic, măsuri de prevenție, intervenții de consiliere ale persoanelor cu devianțe comportamentale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: student ii trebuie să opereze cu terminologia din domeniu; să prezinte punctele de vedere care anticipează cristalizarea teoriilor biologice: fizionomismul; să dea explicații asupra comportamentului infrațional, rezultate din studiul genetic al gemenilor; implicații ale structurii cromozomiale XYY în etiologia conduitei delicvente;

Aplicarea cunoștințelor și a concepției: să posede abilități cu privire la metodele și tehnicile psihologice pentru evaluarea cantitativă și calitativă a infraționalismului;

Raționalizare și decizii: să-și dezvolte motivații de cunoaștere mai bună și mai profundă a personalității copilului cu comportament deviant;

Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: să opereze cu tipologia și caracterizarea delicvenților; să posede cunoștințe cu privire la prezentarea și interpretarea teoriilor bazate pe conceptul de conflict;

Dezvoltarea profesională continuă: formarea noilor deprinderi și abilități practice; desăvârșirea continuă a cunoștințelor, abilităților și competențelor privind măsurile de prevenție, intervenții de consiliere ale persoanelor cu devianțe comportamentale;

Finalități de studii

Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: să prezinte cunoștințe cu privire la teoriile clasice privind etiologia devianței comortameale și școala pozitivă; să opereze cu terminologia din domeniu;

Aplicarea cunoștințelor și a concepției: să prezinte punctele de vedere care anticipează cristalizarea teoriilor biologice;

Raționalizare și decizii: să opereze cu tipologia și caracterizarea delicvenților; să posede cunoștințe cu privire la prezentarea și interpretarea teoriilor bazate pe conceptul de conflict;

Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: să dea explicații asupra comportamentului infrațional, rezultate din studiul genetic al gemenilor;

implicații ale structurii cromozomiale XYY în etiologia conduitei delictive;

Dezvoltarea profesională continuă:

să posede abilități cu privire la metodele și tehnicile psihosociologice pentru evaluarea cantitativă și calitativă a infracționismului.

Preconțiții

Cunoștințe de bază despre devianța comportamentală, despre importanța determinării și clasificării comportamentului deviant și influența asupra societății. Studenții trebuie să știe că persoanele cu un comportament deviant ar fi bine de depistat chiar de la primele abateri pentru ca recuperare sau influența psihosocială să o influențeze benefic asupra individului afectat dar și asupra societății. Întrucât este un fenomen social, este bine de studiat în comparație cu alte fenomene sociale (antisociale).

Unități de curs

- 1 Noțiunea de comportament deviant. Clasificarea și apariția devianțelor comportamentale ca știință.
- 2 Criteriile de implicare etiologică.
- 3 Devieri de comportament de tip nevrotic.
- 4 Cauzele principale, tabloul clinic și tratamentul. Infracționismul.
- 5 Caracteristica infractorilor cu tulburări psihice. Delicvența juvenilă.
- 6 Adicția. Refugiul. Clasificarea adicției
- 7 Agresivitatea /Violența (copii, femei, bătrâni).
- 8 Caracteristica victimei și a agresorului. Modalități de intervenție, prevenire.
- 9 Metode de consiliere/terapie.
- 10 Suicidul și categoriile lui.
- 11 Cauzele suicidului.
- 12 Diagnostica intențiilor suicidale.
- 13 Managementul pacientului suicidar.
- 14 Sexualitatea.
- 15 Orientarea sexuală și devierile de comportament sexual.

Strategii de evaluare

Evaluare curentă: evidența implicării studenților în discuții, dezbateri, realizarea sarcinilor; competențe de exprimare liberă în scris (eseuri); de argumentare în dezbateri;

Evaluarea se bazează pe rezultatele a două lucrări de evaluare curentă, sub formă de test, participarea la discuții în timpul seminarelor.

Nota finală se constituie din următoarele componente:

40% - Nota de la examenul final

40% - Nota medie de la cele două evaluări

20% - Participare la discuții în cadrul seminarelor.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Dragomirescu Virgil-Tiberiu. Psihosociologia comportamentului deviant, Ed. Științifică și Enciclopedică, București, 1976
2. Probleme criminologice ale prevenirii recidivei, București, 1983
3. Baci T., Psihologia comportamentului deviant, Suport de curs, Chișinău, 2009

Opțională:

1. Basilia de George Orientările și principiile cercetării criminologice în România, București, 1982
2. Bogdan T., Comportamentul uman în procesul judiciar, M. I., București, 1983
3. Iustin Stanca, Gh. Matei și Ion Stan – Teorii criminologice contemporane. Contribuții la studiul etiologiei infracționalității juvenile, Ed. M. I., București, 1992

**Universitatea Pedagogică
de stat „ION CREANGĂ”
din mun. Chișinău**

**str. Ion Creangă. nr.1 MD-2069,
Chișinău, Republica Moldova
www.upsc.md**

4. Mitrofan N. Psihologie judiciară, Ed. Șansa, București, 1992

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogie specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Psihologia persoanelor cu dizabilități mintale
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Chiperi Nadejda, dr. lector universitar
Cadre didactice implicate	catedra Psihopedagogie specială
e-mail	nadejdachiperi@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.03.O.020	6	2	3	180	90	90

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul „Psihologia persoanelor cu dizabilități mintale” este determinat de necesitatea de a lărgi cunoștințele despre asigurarea condițiilor optime de creștere, educare și integrare a copiilor cu dizabilități mintale, și care are drept obiectiv general formarea la studenți a sistemului de abilități și atitudini, reeșind din achiziționarea cunoștințelor privind specificul fenomenelor psihice ale personalității cu dizabilități mintale.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: cunoașterea și documentarea cu literatura de domeniu, actele normative internaționale și naționale, Clasificatorul Internațional al Funcționalității, 2001; conștientizarea scopului și obiectivele cursului și a materiei de studiu.

Aplicarea cunoștințelor și a concepțiilor: utilizarea cunoștințelor asimilate, a deprinderilor și abilităților formate pentru identificarea modalităților de instruire și educație a copiilor cu dizabilități mintale.

Raționalizare și decizii: identificarea și operarea corectă cu noțiunile specifice domeniului psihologia persoanelor cu dizabilități mintale; argumentarea și construirea exactă a raționamentelor privind evaluarea persoanelor cu dizabilități mintale.

Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: formularea corectă a gândurilor, ideilor privind specificul integrării și adaptării a copiilor cu dizabilități mintale.

Dezvoltarea profesională continuă: îmbogățirea continuă a bagajului de cunoștințe și formarea deprinderilor de expunere descriptiv-explicativ-integrative a fenomenelor studiate și însușite; soluționarea divergențelor existențiale de nivel familial, relațional, personal.

Finalități de studii

Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: să cunoască scopul și obiectivele cursului și a materiei de studiu; să definească - diferențieze deficiențele de intelect de alte devieri în dezvoltare; să sesizeze schimbările de orice natură care apar în persoana marcată de deficiențele de intelect în urma aplicării terapiei.

Aplicarea cunoștințelor și a concepțiilor: să aplice principalele forme de terapie, fundamentale în dezvoltarea psihică a persoanelor cu deficiențe de intelect; să aplice principiile metodologice fundamentale în evaluarea psihopatologică a dezvoltării psihice.

Raționalizare și decizii: să diferențieze dizabilitățile mintale de alte abateri în dezvoltare; să formeze abilități de evaluare a copiilor de diferite vârste cu dizabilități mintale.

Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: să dezvolte intuiția de a vedea integral personalitatea și metode educative de abordare a copilului; să se orienteze în specificul instruirii-educației în școala incluzivă; să relaționeze – interacționeze cu actorii educaționali: familie, școală, clasă.

Dezvoltarea profesională continuă: să-și dezvolte motivații de cunoaștere a personalității copilului cu

dizabilităţ i mintale; să-şi cultive atitudini şi valori pozitive vis-a-vis de cei care contribuie la socializarea persoanelor cu cu dizabilităţ i mintale.

Preconđii

Pentru a înţelege şi a însuşi cursul „ Psihologia persoanelor cu deficienţe de intelect”, studenţii trebuie să posede cunoştinţe din Psihologia dezvoltării, Pedagogie, Psihodiagnostic; Psihoterapie. Pedagogia persoanelor cu deficienţ e mintale.

Unităţ i de curs

Teme:

- 1 Dizabilităţ i mintale: clasificări, forme şi grade.
- 2 Valoarea criteriului psihometric.
- 3 Etiologia deficienţelor mintale.
- 4 Evaluarea complexă al copiilor cu dizabilităţ i mintale.
- 5 Dezvoltarea psihică la persoanele cu dizabilităţ i mintale.
- 6 Procesele psihice primare la copiii cu dizabilităţ i mintale uş oare.
- 7 Procesele psihice primare la copiii cu dizabilităţ i mintale severe.
- 8 Procesele psihice primare la copiii cu dizabilităţ i mintale profunde.
- 9 Procesele psihice superioare la copiii cu dizabilităţ i mintale uş oare.
- 10 Procesele psihice superioare la copiii cu dizabilităţ i mintale severe.
- 11 Procesele psihice superioare la copiii cu dizabilităţ i mintale profunde.
- 12 Specificul personalităţ ii la persoanele cu dizabilităţ i mintale uş oare.
- 13 Specificul personalităţ ii la persoanele cu dizabilităţ i mintale severe.
- 14 Specificul personalităţ ii la persoanele cu dizabilităţ i mintale profunde.
- 15 Comportamentul ş i caracterul copiilor cu dizabilităţ i mintale uş oare.
- 16 Comportamentul ş i caracterul copiilor cu dizabilităţ i mintale severe.
- 17 Comportamentul ş i caracterul copiilor cu dizabilităţ i mintale profunde.
- 18 Sfera volitiv-emoţ ională la copii cu dizabilităţ i mintale. Psihomotricitatea.
- 19 Profilaxia şi terapia psihopedagogică şi socială a persoanelor cu dizabilităţ i mintale.
- 20 Organizarea procesului terapeutic-educăţ ional pentru copii cu dizabilităţ i mintale.
- 21 Aspecte privind proiectarea unui curriculum în condiţiile educaţiei incluzive.
- 22 Realizarea şi coordonarea serviciilor pentru copiii cu dizabilităţ i mintale.
- 23 Monitorizarea educaţiei incluzive la nivel de şcoală.

Strategii de evaluare

Evaluare curentă: evidenţa implicării studenţilor în discuţii, dezbateri, realizarea sarcinilor; competenţe de exprimare liberă în scris (eseuri); de argumentare în dezbateri;

Evaluarea se bazează pe rezultatele a două lucrări de evaluare curentă, sub formă de test, participarea la discuţii în timpul seminarelor.

Nota finală se constituie din următoarele componente:

40% - Nota de la examenul final

40% - Nota medie de la cele două evaluări

20% - Participare la discuţii în cadrul seminarelor.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Arcan Petru, Ciumageanu Dumitru, Copilul deficient mintal. Timişoara, 1980
2. Druţ u, I., Ionescu, Gh., Psihologia deficienţ ilor mintali, în Psihologia educaţ iei ş i dezvoltării, Editura Academiei, Bucureş ti, 1983
3. Enăchescu Constantin, Tratat de psihanaliză şi psihoterapie. Bucureşti, 2007

4. Lichii V., Bazele metodologice ale psihopedagogiei speciale, Chişinău, 1997
5. Психологические особенности детей и подростков с проблемами в развитии. Изучение и психокоррекция./ Под. Ред. У.В.Ульенковой. Санкт-Петербург, 2007

Opțională:

1. Druţ u I., 1995. Psihologia deficienţ ilor mintal (lecţ ii), ed. Univ. ”Babeş -Bolyai”, Cluj-Napoca
2. Lebedinski V.V. 1985, Naruş enia psihicescogogo rezvitia u detei, MGU, Moscva
3. Radu, Gh. Psihologie ş colară pentru învăţ ământul special, sinteze, editura Fundaţ iei HUMANITAS, Bucureş ti, 2002

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogie specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Pedagogia persoanelor cu dizabilități mintale
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Rotaru Maria, dr. conf. univ.
Cadre didactice implicate	Ciobanu A., Olărescu V., Pîrvan M., Maximciuc V., Racu A.
e-mail	maria-rotaru18@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.03.O.021	3	II	I	70	35	35

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Învățământul incluziv are necesitate stringentă de speciști care ar acorda sprijin copiilor cu CES . Competențe profesionale specifice în <i>psihopedagogie specială</i> vs obiectivarea proceselor de asistență, consiliere și intervenție pedagogică specială în instituții incluzive, vor eficientiza munca în sprijinul elevilor cu CES. Cursul completează competențele profesionale cu noi dexterități profesionale în educație.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: de interpretare a Regulilor Standard ale ONU privind egalizarea șanselor; de analiză a experiențelor de educație incluzivă în lume; de identificare a suportului acordat copiilor cu CES în experiențe istorice și la etapa actuală în țări cu experiență avansată în domeniu; de sesizare a competențelor profesionale necesare cadrelor didactice în educația incluzivă; de distingere a politicilor de incluziune școlară în Republica Moldova; Aplicarea cunoștințelor și a concepției: să administreze baze de date și să monitorizeze situația copiilor beneficiari educației incluzive; să elaboreze programe de analiză, sinteză, sistematizare și diseminare a experienței de educație incluzivă în lume; să elaboreze proiecte-tip de structuri educaționale incluzive pe niveluri; să delimiteze conținutul și volumul sprijinului necesar elevilor cu CES în școala incluzivă; Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: să elucideze necesitățile de incluziune școlară în funcție de tipul și gradul deficienței și situația în familie; să argumenteze metodologii de investigare a nevoilor elevilor cu dificultăți specifice de învățare; să organizeze seminare, mese rotunde cu tematică de incluziune școlară;
Finalități de studii
să elaboreze obiective de referință și operaționale pentru asistența pedagogică în Centru de Resurse din școala incluzivă; să delimiteze formele de incluziune școlară; să explice strategiile, principiile, formele și metodele de asistență pedagogică a copiilor cu CES în condițiile educației incluzive;
Precondiții

Unități de curs
Strategii de predare și învățare
Prelegeri, ore practice, teste de evaluare (2). Motivarea studenților pentru participare activă în cadrul orelor de studiu prin metode interactive și tehnici de dezvoltare a gândirii critice: <i>brainstormingul, interogarea multiprocesuală, tehnica "păstrează ultimul cuvânt pentru mine", interviul în trei trepte, scrierea liberă, lanțuri asociative, lectura ghidată, manuscrisul pierdut, studiul de caz etc.</i>
Strategii de evaluare
Bibliografie
Obligatorie: <ol style="list-style-type: none">1. Programul Mondial de Acțiune privind Persoanele cu Handicap, Decada Națiunilor Unite pentru Persoanele cu Handicap, 1983-1992, ONU, (tradus și multiplicat în limba română prin grija Reprezentanței UNICEF în România, 1992), pag.30)2. Racu A., Popovici D. V., Crețu V., Racu S., Bucinschi C., Asistența socială a persoanelor cu dizabilități, Ed. Pontos, Chișinău, 20073. Racu.A., Popovici D.V., Danii A., Psihopedagogia integrării. Chișinău, 20101. Rotaru M., 2013, Metodologii de sprijin în educația incluzivă, Chișinău
Opțională: <ol style="list-style-type: none">1. Weihs, T.J. Copilul cu nevoi speciale, Ed. Triade, Cluj-Napoca, 1998, pag. 89-1162. Creț u.V, Incluziunea socială și colară a persoanei cu handicap, Bucuresti 2006, Editura Printech3. Bucun , N., și colab., (1998) Evoluția proceselor de integrare a persoanelor cu cerințe speciale. - În: integrarea școlară a copiilor cu cerințe speciale, Chișinău4. Popovici, D., V., Matei, R.S., Terapia ocupațională pentru persoanele cu deficiențe,- Constanța, Editura Muntenia, 2005

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogie specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Psihologia persoanelor cu dizabilități i auditive
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Bodorin Cornelia, dr. conf. univ.
Cadre didactice implicate	Ciubotaru Natalia, drd., lector
e-mail	ciuc1971@hotmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.03.O.022	5	II	III	75	75	75

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Psihologia persoanelor cu dizabilități i auditive se înscrie în conținuturile Psihopedagogiei speciale prin determinarea particularităților dezvoltării în deficiențe de auz și asistenței sociale, psihopedagogice în deficiențe auditive.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegătorilor: să cunoască particularitățile dezvoltării psihice și psihofizice la persoanele cu tulburări de auz. Capacitatea de a face raționamente: să determine elementele specifice deficienței auditive din perspectiva intervenției terapeutice și educaționale. Aplicarea cunoștințelor și înțelegătorilor: să cunoască și să aplice sistemul de diagnosticare - recuperare - compensare pentru persoanele cu deficiențe de auz. Capacitatea de dezvoltare profesională continuă: să se formeze ca specialist în raport cu specificul educației, instruirii și integrării copiilor cu deficit de auz sever.
Finalități de studii
Cunoașterea particularităților de dezvoltare în deficit de auz. Identificarea metodelor de evaluare-recuperare-abilizare. Activități formative din perspectiva incluziunii sociale și educaționale a persoanelor cu dizabilități i auditive.
Precondiții
Activități de instruire teoretico-empirică în domeniul psihopedagogiei speciale; pedagogiei/psihologiei generale, psihologia vârstelor ș.a.
Unități de curs
Noțiuni fundamentale ale surdopsihopedagogiei și analizatorului auditiv. Organizarea structural-funcțională a analizatorului auditiv. Senzații auditive: particularități și mecanisme ale senzațiilor auditive. Disfuncții auditive: cauze, grade și tipuri. Funcții și procese psihice la copiii cu deficit de auz sever: - funcționalitatea structurilor senzoriale la neauzitori - particularități ale gândirii la copiii surzi - particularități ale limbajului verbal. Limbajul mimico-gestual. Alfabetul dactil - particularități ale memoriei - particularități ale imaginației Structura și dinamica personalității în condiții de surditate. Evaluarea funcțiilor auditive. Evaluarea psihopedagogică a persoanei cu deficiență de auz sever. Problema compensării auzului deficitar. Incluziunea educațională

a copiilor cu deficient de auz. Incluziunea socială a copiilor cu deficient de auz.

Strategii de predare și învățare

Ținând cont de principiul interacțiunii active profesor-student, de caracterul materiei de studiu, de caz, de situație, vor fi aplicate: conversația, demonstrația, modelarea studiului de caz, cooperarea, exercițiul, experimentarea, consultația, referatul.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă:

Evaluarea se bazează pe rezultatele a două lucrări de evaluare curentă, sub formă de test, participarea la discuții în timpul seminarelor. Portofoliu. (60% din nota finală).

Evaluarea finală de examen:

Evaluarea finală se realizează sub formă de test și constă în prezentarea unui răspuns complet care să conțină viziunea de ansamblu a obiectului studiat. Portofoliul. (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Bodorin C., Model corectional-dezvoltativ de susținere a capacității de muncă la copiii surzi, Chişinău, 2007, 68 p.
2. Bodorin C., Surdopsihologia, Chişinău, 2010; 206 p.
3. Pufan C., Probleme de surdopsihologie, B., 1982; 111 p.
4. Rozorea A. și colab., Psihopedagogia specială. Deficiențe senzoriale, B., 1997; 108 p.

Opțională:

1. Stănică I., Mușu I., Psihopedagogia specială, București., 1997; 217 p.
2. Verza E., Tratat de psihopedagogie specială, București., 2011; 1309 p.
3. Богданова Т.Г., Сурдопсихология, М., Академия, 2002, 135 стр.
4. Выготский Л.С., Проблемы дефектологии, М., сбор. соч. 6 том., 1996

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogie specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Psihopedagogia preş colară ş i specială
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie şi Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Ciubotaru Natalia, drd., lector
Cadre didactice implicate	catedra Psihopedagogie Specială
e-mail	nataliacibotaru15@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.03.A.023	3	II	III	45	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Cursul Psihopedagogia preş colară ş i specială corespunde ş i se înscrie pregnant în sistemului educațional modern din Republica Moldova. Această disciplină oferă repere teoretice ş i metodologice care fundamentează principiul educaț iei incluzive prin prisma abordării timpurii ş i individualizate în diferite tipuri de dizabilităț i ş i în dezvoltare normală.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<p>Dezvoltarea cunoș tinț elor ş i înț elegerilor: să cunoască particularitățile dezvoltării psihice a copiilor cu CES; să determine problemele specifice în educarea, instruirea ş i dezvoltarea copiilor cu dizabilităț i;</p> <p>Aplicarea cunoș tinț elor ş i înț elegerilor: de a promova practicile educaț ionale care stimulează ş i susț in dezvoltarea copilului în perioada preş colară;</p> <p>Comunicarea cunoș tinț elor ş i înț elegerilor: să promoveze programe de intervenț ie timpurie în instituț iile preş colare ş i speciale; să promoveze strategii pentru implementarea abordării incluzive în practicile educaț ionale.</p> <p>Capacităț i de a face raț ionamente: să identifice modalităț i eficiente în rolul ş i responsabilitatea subiecț ilor implicaț i în promovarea educaț iei timpurii.</p> <p>Capacităț i de dezvoltare profesională continuă: să se formeze ca specialist în raport cu specificul educației timpurii, instruirii ş i integrării copiilor cu CES.</p>
Finalități de studii
Studentii la finele cursului vor cunoaș te specificul dezvoltării ş i a cerinț elor educaț ionale în diferite tipuri de dizabilităț i la copiii de vîrstă preş colară, vor cunoaș te cadrul conceptual ş i principiile educaț iei preş colare generale ş i speciale, vor promova o abordare incluzivă în practicile educaț ionale în cadrul serviciilor de educaț ie timpurie.
Precondiț ii
Precondițiile de realizare a scopului ş i obiectivelor enunț ate sunt: Cunoș tințe cu privire la Psihopedagogia specială a copilului cu CES, Educaț iei incluzive: delimitări conceptuale, legislații ş i politici internaț ionale ş i naț ionale, particularități de dezvoltare a copilului; abilități de analiză privind eficiența învăț amîntului incluziv – ca o componentă relevantă a reformei sistemului de învăț amînt general; cunoș tințe în domeniul modernizării programului de intervenție timpurie în domeniul asistenței

psihopedagogice.

Unități de curs

Obiectul, scopul, sarcinile educației preșcolare și speciale. Dezvoltarea copilului: în I an de viață; caracterizarea dezvoltării psihice a antepreșcolarului (1-3 ani); caracterizarea dezvoltării psihice a preșcolarului (3-7 ani). Caracteristica generală.

Particularitățile dezvoltării preșcolarelor cu CES (caracteristica psihopedagogică).

Sistemul instituțiilor preșcolare speciale și generale.

Organizarea activității educative în instituțiile preșcolare generale. Organizarea activității educative în instituțiile preșcolare speciale.

Evaluarea timpurie a CES în instituțiile preșcolare: principii și instrumente.

Principii, forme de organizare, metode educaționale eficiente în activitatea cu copiii cu CES: Educația fizică a preșcolarilor cu dizabilități; Educația senzorială a preșcolarilor cu dizabilități. Educația intelectuală a preșcolarilor cu dizabilități. Bazele educației moral-civice a preșcolarilor cu dizabilități. Educația prin muncă a preșcolarilor cu dizabilități. Educația estetică a preșcolarilor cu dizabilități.

Pregătirea copiilor cu dizabilități către școlarizare.

Educația în familie a preșcolarilor cu dizabilități.

Planificarea activității educative în instituțiile preșcolare generale și speciale.

Strategii didactice incluzive în instituția preșcolară. Componentele unității tematice. Etapele realizării unui studiu tematic.

Parteneriatul educațional în educația timpurie.

Strategii de predare și învățare

Învățare interactivă, demonstrația, aplicația și feedbackul, folosirea sugestiei, simularea, parteneriat în predare.

Strategii de evaluare

Evaluarea finală se bazează pe rezultatele evaluărilor curente. Se aplică: teste, răspunsuri orale și în scris la bilete, portofolii, dispute.

Bibliografie

Obigatorie:

1. Anca Maria Metode și tehnici de evaluare a copilului cu CES. Ed. Presa Universitară Clujeană, 2007
2. Bolboceanu A., Vrînceanu M. Preșcolarul. Ghid psihologic, Chișinău, Ed. Lumina, Chișinău, 1996
3. Vrînceanu M., Pelivan V. Incluziunea socio-educațională a copiilor cu dizabilități în instituția preșcolară. Chișinău 2013
4. Racu A. (2003). Istoria psihopedagogiei speciale. Manual crestomație. Ed. Pontos, Chișinău
5. Racu A., Popovici D.V. Danii A. (2009). Educația incluzivă. Ghid pentru cadrele didactice și manageriale, Ed. Univers Pedagogic. Chișinău
6. Vrăjmaș Ec., Guranda O. Educația timpurie individualizată (PETI). Ghidul educatorului. Ed. Carter. Chișinău, 1999
7. Edenhammar K., Wahlund Christina Fără joc nu există dezvoltare, București, 1998

Opțională:

1. Bodorin C., Vîrlan M., Maximciuc V., Ciubotaru N. (2011). Psihopedagogie specială. Suport didactic pentru coordonatorii educației incluzive. Chișinău
2. Caisîn S., Tintiuc T. (2011). Societatea incluzivă. Suport didactic pentru coordonatorii educației incluzive. Chișinău
3. Danii A., Racu S, Neagu M (2006). Ghid de termeni și noțiuni: Psihopedagogia specială. Asistența Socială. Terminologie medicală; Legislație și reglementări specifice. Ed. Pontos, Chișinău
4. Popovici D. V. (2007). Orientări teoretice și practice în educația integrată, Arad

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogie specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Psihologia persoanelor cu dizabilități vizuale
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Psihologie și Psihopedagogie, Specială, Catedra Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Bodorin Cornelia, dr., conf. univ./ Pîrvan Mariana, lector universitar
Cadre didactice implicate	Pîrvan Mariana, lector universitar
e-mail	ciuc1972@hotmail.com , / chitarmary@hotmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.03.A.025	6	II	III	90	90	90

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Psihologia persoanelor cu deficiență de vâz se înscrie în conținuturile Psihopedagogiei speciale prin determinarea particularităților dezvoltării în deficiențele de vâz în scopul compensării optice și incluziunii sociale și educaționale eficiente.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegătorilor: să cunoască particularitățile dezvoltării psihice și psihofizice la persoanele cu tulburări de vâz; Capacitatea de a face raționamente: să identifice problemele specifice în compensarea văzului deficitar; să determine elementele specifice deficienței vizuale din perspectiva intervenției terapeutice și educaționale. Aplicarea cunoștințelor și înțelegătorilor: să aplice sistemul de profilaxie, diagnosticare, abilitare în afecțiunile vizuale; să utilizeze metodele dezvoltativ-compensatorii eficiente în vederea incluziunii sociale și educaționale a persoanelor nevăzătoare. Capacitatea de dezvoltare profesională continuă: să se dezvolte ca specialist în raport cu specificul educației, instruirii și integrării educaționale și sociale a copiilor cu deficit de vâz. Comunicarea cunoștințelor și înțelegătorilor: să aprecieze variabilele de personalitate care mediază relația succes / eșec și atitudinea față de învățare (motivația învățării, imaginea de sine) la copiii cu deficit optic; să aprecieze rolul terapiei educaționale complexe în ameliorarea stărilor nefavorabile la persoanele cu tulburări de vâz.
Finalități de studii
Cunoașterea legităților generale și specifice în dezvoltarea persoanelor cu deficiență vizuală. Aplicarea metodelor de evaluare psiho-pedagogică-terapie-abilitare în afecțiunile optice. Posedarea metodelor eficiente de incluziune socială și educațională.
Precondiții
Activități de instruire teoretico-empirică în domeniul psihopedagogiei speciale psihologiei/pedagogiei generale.
Unități de curs
Cadrul conceptual al TPP. Incursiuni istorice în domeniul TPP. Analizatorul vizual – aspecte structural-funcționale. Senzații vizuale. Patologia funcției vizuale: etiologie, grade și forme. Evaluarea funcției vizuale. Evaluarea psihopedagogică a persoanelor cu dizabilități vizuale. Psihigiiena și psihoprofilaxia în afecțiunile vizuale. Funcții și procese psihice la copiii cu deficit de vâz. Dinamica personalității în condiții de cecitate. Formarea competențelor și compensarea tulburărilor de vâz. Integrarea socială și educațională a persoanelor cu afecțiuni optice.
Strategii de predare și învățare
Ținând cont de principiul interacțiunii active profesor-student, de caracterul materiei de studiu, de caz, de situație, vor fi aplicate: conversația, demonstrația, modelarea studiului de caz, cooperarea, exercițiul, experimentarea,

consultația, referatul.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă:

Evaluarea se bazează pe rezultatele a două lucrări de evaluare curentă, sub formă de test, participarea la discuții în timpul seminarelor. Portofoliu. (60% din nota finală).

Evaluarea finală de examen:

Evaluarea finală se realizează sub formă de test și constă în prezentarea unui răspuns complet care să conțină viziunea de ansamblu a obiectului studiat. Portofoliul. (40% din nota finală).

Bibliografie

Obigatorie:

1. Bodorin C., Psihopedagogia persoanelor cu deficiențe vizuale. Suport de curs, Chișinău, 2013
2. Damaschin D., Defectologie. Teoria și practica compensației deficiențelor de vedere, B., 1978
3. Păunescu C., Copilul deficient – cunoașterea și educarea lui, București 1994
4. Preda V., Psihologia deficienților vizuali, Cluj-Napoca, 1993
5. Rozorea A. și colab., Deficiențe senzoriale, București, 1997
6. Ștefan M., Educarea copiilor cu vedere slabă. Ambliopi, București, 1981
7. Verza Em. Tratat de Psihopedagogie specială, București., 2011
8. Выготский Л.С., Проблемы дефектологии, Москва, 1995
9. Ермаков В. П. и др., Основы тифлопедагогики, Москва., 2000

Opțională:

1. Neamțu C., Gherguț Al., Psihopedagogie specială, Iași, 2000
2. Verza Em., Psihopedagogie specială, București, 1996
3. Лапшин В.А., Пузанов Б., Основы дефектологии, Москва., 1990
4. Литвак А.Г. и др., Практикум по тифлопсихологии, Москва, 1983

ANUL II, semestrul 4

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogie specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Politologie
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Catedra Științe Filosofice și Economice
Titular de curs	Noroc Larisa, dr. istorie, conf. univ.
Cadre didactice implicate	Țirdea Bogdan, dr. politologie, lector superior Balan Sava, dr. filosofie, conf. univ.
e-mail	larisa.noroc@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
U.04.A.027	3	II	IV	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

În condițiile democratizării regimului politic din Republica Moldova, accesul cetățenilor în viața politică, dar și orientarea umanitară a învățământului, cursul este important pentru a extinde cunoștințele studentului în domeniul politic și dezvoltarea aptitudinilor noi de formare profesională. Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” este o instituție de orientare socio-umanistică, or cursul de Politologie este unul important pentru cultivarea politică a cetățeanului și educația civică a cadrului didactic, care va promova valorile democratice în rândurile elevilor. Disciplina nominalizată va contribui la formarea persoanelor multilaterale dezvoltate, cu inițiativă, capabile să se implice conștient în viața politică în calitate de subiecți ai societății civile. Cursul are conexiune cu disciplinele de istorie și geografie, filosofie, psihologie, economie, unde componenta politică este importantă pentru studierea în ansamblu a sistemelor politice a unui stat.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

- Familiarizarea tinerei generații cu valori politice general-umane;
- Educarea unei intelectualități ce ar poseda o cultură politică civilizată-democratică, o mentalitate nouă, viziune modernă cu privire la procesele politice internaționale;
- Perceperea obiectivă a puterii politice, formelor de organizare și conducere a societății contemporane;
- Trezirea interesului științific față de viața politică;
- Însușirea calităților analitice privind activitatea componentelor vieții politice;
- Necesitatea aprofundării pe viitor a concepțiilor sale în domeniul științei politice;
- Elaborarea iscusinței de a opera cu terminologia politică și a argumenta pozițiile personale conceptuale;
- Formarea anumitor aptitudini necesare pentru activitatea socială, participarea în practica politică a țării;
- Educația politică în spiritul valorilor democratice;

Finalități de studii

- Să aprecieze fenomenele politice din realitatea contradictorie de pe poziții obiectiv-științifice, general umane;
- Să determine științific baza conceptuală, platformele ideologice în activitatea practică a diferitor partide politice;
- Să evalueze activitatea instituțiilor politice, să posede aptitudini de a compara procesele politice mondiale;
- Să analizeze documentele politice;
- Să posede iscusință de a polemiza pe teme politice;
- Să aplice perceperea, însușirile în activitatea profesională;
- Să fie toleranți față de ideile, doctrinele, opiniile politice străine;
- Să aibă o cultură politică demnă de personalitate al statului democratic;

- Să se integreze în statul de drept și să se manifeste ca subiecte active ale societății civile;
- Să învingă rudimentele gândirii totalitare, xenofobiei, dușmaniei față de politică;
- Să analizeze dinamica proceselor și sistemelor politice contemporane;

Precondiții

Condiții prealabile:

Disciplinele anterior studiate care vor contribui la studierea eficientă a cursului de *Politologie* sunt disciplinele de Istorie (antică, medievală, universală, contemporană, civică), Economie (Educația economică, Managementul resurselor umane, Bazele micro și macroeconomiei etc.), Culturologie, Istoria ideilor filosofice. În cadrul disciplinelor menționate studenții au avut posibilitatea de a fi inițiați în evoluția instituțiilor politice, cauzele apariției unor idei politice cu impact asupra gândirii umane, transformării regimurilor și sistemelor politice. Ei au obținut cunoștințe elementare despre stat, forme de guvernare, doctrine politice, valori general umane, sisteme economice, forme de proprietate etc., care sunt necesare de a fi cunoscute pentru o înțelegere mai bună a cursului *Politologie*. Studenții trebuie să posede deprinderi de muncă intelectuală precum: analiza critică a unor texte cu caracter politico-istoric, discursuri, informații mass-media; înțelegerea ideilor și valorilor democratice/ nedemocratice); argumentarea opiniilor, părerilor; schițarea programelor alternative de conducere, constatarea avantajelor și dezavantajelor tipurilor de state, regimuri politice, organizarea independentă a activității de învățare etc. În cadrul prelegerilor și seminarelor se va determina nivelul de pregătire teoretico-metodologic, axiologic al studenților și în baza căruia se vor dezvolta cunoștințe și priceperi noi.

Unități de curs:

1. Obiectul de studiu, metoda și funcțiile politologiei
2. Etapele de evoluție a gândirii politice
3. Doctrine politice contemporane
4. Puterea politică și mecanismul realizării ei
5. Sistemul politic și regimul politic
6. Statul și societatea civilă
7. Partidele politice și sistemele de partid
8. Liderismul politic și elita politică
9. Cultura politică și socializarea politică
10. Alegerile și sistemele electorale
11. Politica națională și relațiile interetnice
12. Politica mondială și relațiile internaționale

Strategii de predare și învățare

1. Prelegeri interactive cu aplicarea TIC.
2. Organizarea dezbaterilor, situații problematice.
3. Prezentări de filme documentare tematice.
4. Transmiterea textelor de prelegeri, materialelor PowerPoint prin poșta electronică a studentului.
5. Oferirea bibliografiei obligatorii și opționale etc.

Strategii de evaluare

Evaluări inițiale (eseu, test), evaluare formativ-continuuă (lucrare de control, test), evaluare sumativ-cumulativă/finală (portofoliu, test, răspuns oral, examen).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Adrian Păulescu. Introducere în politologie, București, 2002
2. Ball T., Dagger R. Ideologii politice și idealul democratic. Iași: Polirom, 2002
3. Miller D. Enciclopedia Blackwell a gândirii politice. București: Humanitas, 2000
4. Mungiu-Pippidi A. Doctrine politice. Iași: Polirom, 1998
5. Negru Gh. Politologie. Chișinău: Editura Evrica, 2009

6. Țirdea B., Noroc L. Politologie. Curs de prelegeri. Chișinău: Elan Poligraf, 2008
 7. Vâlsan C. Politologie. București: Editura Economică, 1997
 8. Voiculescu M. Tratat de politologie. București: Ed. Universitară, 2002
- Opțională:**
1. Girardet R. Mituri și mitologii politice. Iași: Institutul European, 1997
 2. Lijphart A. Democrația în societățile pluraliste. Iași: Polirom, 2002
 3. Courtois St. Dicționarul comunismului. București: Polirom, 2008
 4. Iliescu Ana-Paul, Socaciu Emanuil-Mihail. Fundamentele gândirii politice moderne. Iași: Polirom, 1999
 5. Almond G., Verba S. Cultura civică. București: Style, 1996
 6. Andrievschi V., Țirdea B. Campania electorală eficientă. Teorie și practică. Chișinău: Elan Poligraf, 2010
 7. Borțun D. Psihologia comunicării. București, 2003
 8. Chistruga I. Problema apariției și dezvoltării societății civile. (Aspectul filosofico-politic). Autoref. tezei de dr. în șt. politice. Chișinău, 1997, 13 (3)
 9. Ghidul tânărului lider politic. Chișinău:[s.n.], 2002
 10. Marin C. Societatea civilă: între mit politic și pledoarie socială. Chișinău: Epigraf, 2002
 11. Moșneaga V. Partidele politice și Parlamentul Moldovei: aspecte juridice ale interacțiunii. În: Aspecte ale practicii parlamentare, relațiile dintre Parlament și Guvern. (Republica Moldova) Culegere de materiale. East West parliamentary Practice Project. Chișinău, 1997
 12. Popescu G., Duminică D. femeia – lider în viața politică internațională. Pitești: Editura Universității din Pitești, 2001
 13. Șleahțișchi M. Liderii. Chișinău: Știința, 1998

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogie specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Metodologia cercetării psihopedagogice
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Ciobanu Adriana, dr. psih., conf. univ.
Cadre didactice implicate	Maximciuc Victoria, dr. psih., conf. univ
e-mail	andrianaceban@mail.ru

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.04.O.029	4	II	IV	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul „Metodologia cercetării psihopedagogice” face parte din seria de discipline ce au misiunea să asigure pregătirea fundamentală a specialistului în psihopedagogie specială. Acest curs stă la baza formării la studenți a sistemului de cunoștințe, abilități și atitudini privind algoritmul de realizare a cercetării psihopedagogice, etapele, tehnicile și metodele cercetării psihopedagogice.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: cunoașterea etapelor și a metodelor cercetării psihopedagogice; înțelegerea algoritmul de realizare a cercetării psihopedagogice; distingerea conceptului de metodă, tehnică, procedeu, instrument de investigație; cunoașterea conceptului de obiect, scop, obiective, ipoteză de cercetare psihopedagogică.

Aplicarea cunoștințelor și a concepției: utilizarea cunoștințelor asimilate, a deprinderilor și abilităților formate pentru proiectarea și efectuarea cercetării proprii; formularea obiectului, scopului, obiectivelor și a ipotezei de cercetare psihopedagogică; identificarea metodelor cercetării psihopedagogice; aplicarea metodelor de prelucrare statistică și corelarea datelor în urma prelucrării statistice; prezentarea și analiza rezultatelor cercetării; formularea concluziilor pe baza cercetărilor realizate;

Raționalizare și decizii: identificarea și operarea corectă cu noțiunile specifice metodologiei cercetării psihopedagogice; argumentarea alegerii problemei de cercetare; construirea exactă a raționamentelor; enunțarea adecvată a deciziilor.

Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: formularea corectă a gândurilor, ideilor specifice metodologiei cercetării psihopedagogice; pregătirea comunicărilor pe baza rezultatelor cercetării; schimbul continuu de informații privind noile metode de cercetare psihopedagogică, problemele de cercetare apărute în domeniul psihopedagogiei speciale.

Dezvoltarea profesională continuă: îmbogățirea continuă a bagajului de cunoștințe specifice metodologiei cercetării psihopedagogice; formarea noilor deprinderi și abilități practice; desăvârșirea continuă a cunoștințelor, abilităților și competențelor privind cercetarea psihopedagogică.

Finalități de studii

Să înțeleagă algoritmul de realizare a cercetării psihopedagogice; să distingă conceptului de metodă, tehnică, procedeu, instrument de investigație; să cunoască conceptului de obiect, scop, obiective, ipoteză de cercetare psihopedagogică.

Să formuleze obiectul, scopul, obiectivele și ipoteza cercetării psihopedagogice; să identifice metodele cercetării psihopedagogice; să aplice metode de prelucrare statistică și să coreleze datele în urma prelucrării statistice; să prezinte și să analizeze rezultatele cercetării; să formuleze concluziilor pe baza cercetărilor realizate;

Să argumenteze alegerea problemei de cercetare; să construiască exact raționamente; să enunțe adecvat decizii.

Să realizeze schimbul continuu de informații privind noile metode de cercetare psihopedagogică, problemele de cercetare apărute în domeniul psihopedagogiei speciale.

Precondiții

Pentru a înțelege și a însuși cursul „Metodologia cercetării psihopedagogice”, studenții trebuie să posede cunoștințe din psihologie, pedagogie, psihodiagnoză, matematică, logică și creativitate psihopedagogică. Ei trebuie să dețină informații privind metodologia cercetării în alte științele, de asemenea statistica aplicată în psihologie, pedagogie.

Unități de curs

Demersul științific și metodologia cercetării psihopedagogice. Ciclul, problematica și ipotezele cercetării psihopedagogice. Obiectul, scopul și formularea obiectivelor cercetării psihopedagogice. Validitatea cercetării psihopedagogice și controlul variabilelor experimentale. Prelucrarea statistică, analiza și discutarea datelor. Statistica inferențială. *Analiza diferențelor între eșantioane. Analiza corelației.* Redactarea raportului de cercetare.

Strategii de predare și învățare

Ținând cont de principiul interacțiunii active profesor-student, de caracterul materiei de studiu, de caz, de situație, vor fi aplicate: conversația, demonstrația, modelarea studiul de caz, cooperarea, exercițiul, experimentarea, consultația, referatul.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă:

Evaluarea se bazează pe rezultatele a două lucrări de evaluare curentă, sub formă de test, participarea la discuții în timpul seminarelor. Portofoliu. (60% din nota finală).

Evaluarea finală de examen:

Evaluarea finală se realizează sub formă de test și constă în prezentarea unui răspuns complet care să conțină viziunea de ansamblu a obiectului studiat. Portofoliul. (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Gheorghiu Dumitru, Statistică aplicată în psihologie. București, 2003
2. Patrașcu D., Mocrac A., Metodologia cercetării și creativității psihopedagogice. Ch: Editura Știința, 2003
3. Racu I., Psihodiagnoza și statistica psihologică. Chișinău, 2006
4. Загвязинский В.И., Атаханов Р., Методология и методы психопедагогического исследования. Москва, 2003
5. Utilizarea OpenOffice.org Calc. <http://www.ubuntu.ro/documentatie/curs-ubuntu-8.04/ch04s03.html>

Opțională:

1. Havîrneanu Cornel, Metodologia cercetării în științele sociale. Ed. Erola, Iași, 2000
2. Papuc Ludmila, Cercetarea pedagogică- îndrumar la realizarea tezelor de an și de diplomă. Chișinău, 1996
3. Radu Ioan, Metodologie psihologică și analiza datelor. București, 1993
4. Дипломная работа в педагогическом университете (Методические рекомендации)/ составители А.А.Болученкова, Л.Г.Папук, Кишинев, 1996
5. OOo Calc. [http://3ofacil.wordpress.com/ooo-calc/...](http://3ofacil.wordpress.com/ooo-calc/)

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogia specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Psihopedagogia persoanelor cu dizabilități multiple
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Victoria Maximciuc, dr. conf. univ.
Cadre didactice implicate	Ciobanu A., dr. conf. univ; Ciubotaru N., lector
e-mail	vmaximciuc@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.04.O.030	2	II	IV	60	30	30

<p>Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii</p> <p>Psihopedagogia dizabilităților multiple stă la baza formării competențelor cadrelor didactice în domeniul educației incluzive și învățământului special prin studierea, însușirea și aplicarea în procesul educațional a legităților cu privire la specificul dezvoltării acestei categorii de copii, aplicarea tehnicilor de evaluare a dezvoltării, abordează problemele incluziunii acestor prin abilitarea funcțiilor psihice.</p>
<p>Competențe dezvoltate în cadrul cursului</p> <p>Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii și interpretării: să identifice conținutul, esența și particularitățile psihicului a copiilor cu dizabilități multiple; să explice specificul dezvoltării psihice luând în considerare structurile păstrate; să distingă, să definească și să exemplifice procesele de cunoaștere, afective și volitive; să înțeleagă metodologia elaborării planului individualizat. Să explice posibilitățile incluziunii sociale și educaționale copiilor cu diferite forme de dizabilități multiple.</p> <p>Aplicarea cunoștințelor și a conștientizării: să folosească metodele și tehnicile de evaluare a copiilor cu dizabilități multiple, să elaboreze planul individualizat personalizat argumentat prin rezultatele evaluării copilului, organizarea parteneriatului cu familia, cu cadre didactice.</p>
<p>Finalități de studii</p> <p>Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: cunoașterea și înțelegerea aplicării diferitelor tehnici și metodelor de evaluare și formarea deprinderilor practice la copiii cu dizabilități multiple.</p> <p>Raționare și decizii: să opereze corect cu noțiunile disciplinei; să explice mecanismele formării deprinderilor practice la copiii cu dizabilități multiple, particularitățile individuale a copilului; să construiască exact raționamentele respective; să exprime adecvat deciziile corespunzătoare.</p> <p>Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: să formuleze corect gândurile, ideile cu referință la dezvoltarea copilului cu dizabilități multiple; să transmită exact informațiile privind dezvoltarea unui copil cu dizabilități multiple; să recepționeze adecvat mesajele, schimbul de informații în ceea ce privește copilul cu dizabilități multiple.</p> <p>Dezvoltarea profesională continuă: să dea dovadă de îmbogățire permanentă a arsenalului de cunoștințe în domeniul disciplinei; să posede noi deprinderi și abilități în acest domeniu; să dispună de noi competențe în această ramură; să-și desăvârșască permanent cunoștințele, deprinderile, abilitățile și competențele în domeniul disciplinei.</p>
<p>Precondiții</p> <p>1. Discipline anterior studiate: Logopedie, Psihologia generală, Psihologia dezvoltării, Psihologia specială, Pedagogia generală.</p> <p>2. Condiții prealabile:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cunoașterea conceptelor de bază: specificul dezvoltării a copiilor cu dizabilități multiple, organizarea instruirii diferențiate; - operaționalizarea terminilor în domeniul: dizabilitatea multiple, complexe, asociate, deficiențe primare, secundare,

- formarea deprinderilor de muncă intelectuală: capacitatea de a elabora un referat, de a căuta și rezuma sursele bibliografice, de organizarea independentă a activității de învățare.

Unități de curs

Conceptul dizabilității multiple. Caracteristica psihopedagogică a copiilor cu dizabilități multiple (surdocecitate, combinația dizabilităților auditive și intelectuale, dizabilități ale văzului și intelectului, sistemului locomotor și intelectului.). Asistența psihopedagogică pentru copiii cu dizabilități multiple. Educația și instruirea pentru persoane cu dizabilități multiple. Importanța familiei care educă copiii cu dizabilități multiple. Caracteristica psihopedagogică a copiilor cu tulburări de spectru autist. Clasificarea și diagnosticul complex al tulburărilor și a comunicării a copiilor cu tulburări de spectru autist. Metode de instruire a copiilor cu tulburări de spectru autist. Conceptul AAC.

Strategii de predare și învățare

1. Prelegere interactivă prin: expunere, explicare cu aplicarea de tehnologii și specificarea acestora.
2. Prelegere clasică
3. Dezbateri
4. Proiect
5. Învățare situațională
6. Învățare bazată pe problemă
7. Învățare experiențială
8. Seminar interogativ

Strategii de evaluare

1. Prin examen oral sau scris. Examen oral se constituie din:
 - Proba I de evaluare curentă:
 - Proba II de evaluare curentă:
 - Prezentări orale, participări în dezbateri, analiza studiilor de caz, planuri de intervenție elaborate etc.
2. Prin examen scris, care se constituie din: răspunsuri la întrebări din bilet.

Bibliografie

Obigatorie:

1. ADLER A. – Cunoașterea omului, Ed. Științifică, 1991
2. BROLIN D.E. – Vocational preparation of persons with handicaps, second edition, Bell&Howell Co., 1982
3. HATZANI A. – Evaluarea copilului cu surdocecitate – Ghid de dezvoltare, Ed. SEMNE 94, 2000
4. POPOVICI D.V. – Dezvoltarea comunicării la copiii deficienți mintal, Ed. Pro-Humanitate, București, 2000
5. POPOVICI D.V. – O experiență suedeză – Folke Bernadotte, in Revista de Educație Specială, nr. 1/1991
6. PREDA V – Psihologia deficienților vizuali, vol. 1, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, 1993
7. Cif funcționării, dizabilității, sănătății. București. 2001
8. MAXIMCIUC, V. Specificul parteneriatului: școala-familia-comunitate în Republica Moldova. In: Problematika educației incluzive în Republica Moldova: perspective și soluții practice. Ch.: IFS, 2012. p. 158- 163.
9. MAXIMCIUC, V. Asistența psihopedagogică a familiei care educă un copil cu deficiențe multiple. In: Educația pentru dezvoltarea durabilă: inovație, competitivitate, eficiență. Red. ed. N. BUCUN. Ch.: Tipografia IȘE, 2013, 286-288.
10. MAXIMCIUC, V. Pregătirea cadrelor în domeniul Educației Incluzive. In: Perspectivele și problemele integrării în Spațiul European al Învățământului Superior. Resp. ed. Ioan-Aurel Pop. Cahul Tipogr. "Centrografic", 2014. pp 95-101.
11. МАКСИМЧУК, В. Как помочь ребёнку с аутизмом адаптироваться к детскому дошкольному учреждению. In Dimensiuni contemporane în formarea personalității copilului și adolescentului. A X-A conferință națională cu participare internațională și științifico-practică a psihologilor. 16 mai 2014. p. 205-208.
12. МАКСИМЧУК, В. Как помочь ребёнку с аутизмом адаптироваться к детскому дошкольному

- учреждению. In Dimensiuni contemporane în formarea personalităţii copilului şi adolescentului. A X-A conferinţă naţională cu participare internaţională şi tiinţifico-practică a psihologilor. 16 mai 2014. p. 205-208.
13. МАКСИМЧУК, В. Вопросы использования альтернативных дополнительных средств коммуникации для детей с нарушениями аутического спектра. In: Альтернативная дополнительная коммуникация как основа развития, реабилитации и обучения людей с нарушениями в развитии. Под редакцией В.Л. Рыскиной. СПб, 2014, с. 51-56.
14. MAXIMCIUC, V. Intervenţia psihologică în dezvoltarea emoţională a copiilor cu dizabilităţi. În: International Symposium „School – the best way of keeping the liberty of soul in oppressed environment”. Materialele Seminarului Internaţional „Abordări terapeutice multidisciplinare pentru persoanele cu deficienţe şi particularităţi ale intervenţiei”, 27 - 29 mai 2015, România, Bacău, pp.150-155.
15. МАКСИМЧУК, В. Особенности взаимоотношения родитель-ребёнок с психофизическими нарушениями в современных условиях. În: Восточное партнерство в сфере педагогических инноваций в инклюзивном образовании. Материалы Международной научно-практической конференции в рамках международного проекта Темпус «Inovest». Chişinău, 2015 сс. 110-113.
16. MAXIMCIUC, V. Влияние педагогической компетентности родителей на формирование коммуникативных навыков у детей с множественными нарушениями. În: 10th Eastern and Central European Regional Conference on Alternative and Augmentative Communication „Non-verbal communication as a means of achieving social and human rights”. Conferinţa Ştiinţifică Internaţională 12-14 octombrie. Resp. ed. A. RACU, ş.a. Ch.: Tipografia Centrală, 2015. pp. 92-97.
17. MAXIMCIUC, V. Probleme psihopedagogice de pregătire a copiilor cu tulburări de spectru autist pentru instituţiile preşcolare inclusive. În: Şcoala modernă: provocări şi oportunităţi. Materialele Conferinţei Ştiinţifice Internaţionale 5 - 7 noiembrie. IŞE. Resp. ed. A. BOBLOCEANU, Ch.: Tipografia „CAVAIOLI”, 2015. pp. 557-560
18. МАКСИМЧУК, В. Нарушение сенсорной интеграции у детей с нарушениями аутистического спектра. "Актуальные проблемы психологического и социально-педагогического сопровождения детей с особенностями психофизического развития в учреждениях образования". Специальное образование: традиции и инновации: материалы V Международной научно-практической конференции, г. Минск, 14-15 апреля 2016 / Беларусь. гос. пед. ун-т им. М. Танка; редкол.: С.Е. Гайдукевич и др. - Минск: БГПУ, 2016 (научное электронное издание) <http://fso.bspu.by/news/nauka/elektronnyi-sbornik-v-mezhdunarodnoi-nauchno-prakticheskoi-konferencii-specialnoe-obrazovanie-tradicii-i-innovacii-2016>
19. MAXIMCIUC, V. Dezvoltarea comunicării non verbale la copii cu tulburări de spectru autist. Scoala modernă: dimensiuni psihologice în evaluarea şi consilierea psihologică. p. 233-235.
20. MAXIMCIUC, V. Evaluarea psihopedagogică a copiilor cu tulburări de spectru autist. În: Probleme ale ştiinţelor socioumanistice şi modernizării învăţământului. Materialele conferinţei ştiinţifice a profesorilor şi cercetătorilor Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”: 75 de ani de fondare. Resp. ed. I. RACU, ş.a. Ch.: Tipografia UPS „Ion Creangă”, 2015. Vol. I, pp. 154-160
21. МАКСИМЧУК, В. Практические методы коррекции агрессивного поведения у дошкольников с нарушениями аутического спектра. În: „Diminuarea comportamentelor agresive la copii: idei – experienţe – bune practici”. Materialele Conferinţei Ştiinţifice Naţionale cu participare internaţională. Resp. ed. ş.t.: Racu Igor, Chişinău: Tipografia UPS „Ion Creangă”, 2015. pp. 258- 263
22. MAXIMCIUC, V.; KUZMINKINA, N.; Camera senzorială în abilitarea copiilor. Ch.: ASEM, 2015. 79 p.
- Opţională:**
1. PREDA V – Probe de psihodiagnostic pentru evaluarea copiilor deficienţi, Universitatea Babes-Bolyai, Cluj-Napoca, Colectia Psihoped-info. Nr. 1-2/1997
2. RADU GH. – Cerinţe pentru un model adaptat de învăţare, decurgând din particularităţile dezvoltării la handicapatul mintal, (II) in Revista de Educaţie Specială, nr. 2/1993
3. RADU I.D. – Un experiment de educaţie şi recuperare a unor copii deficienţi mintal, multiplu handicapaţi, in

**Universitatea Pedagogică
de stat „ION CREANGĂ”
din mun. Chișinău**

**str. Ion Creangă. nr.1 MD-2069,
Chișinău, Republica Moldova
www.upsc.md**

Revista de Educatie Speciala, nr. 2/1993

4. RECTORY PADDOCK LONDON – In cautarea unui curriculum – note privind educatia copiilor cu handicap mintal sever, UNICEF, 2001
5. ROBANESCU N. – Reeducarea neuro-motorie, Ed. Medicala, Bucuresti, 1992

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogia specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Sistemul de protecție a copilului în dificultate
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Aurelia Racu, dr. hab., prof. univ.
Cadre didactice implicate	catedra Psihopedagogie Specială
e-mail	apdi@humanitas.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.04.A.031	3	I	IV	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Protecția socială a copiilor aflați în dificultate are drept sarcină aprofundarea cunoștințelor studenților privind înțelegerea conceptului de copil aflat în dificultate, situația acestora. Prin intermediul disciplinei „Sistemul de protecție a copilului în dificultate” studenții vor avea posibilitate de a însuși modele și metode în vederea asigurării protecției juridice (protecție socială instituționalizată în plan juridic) și protecției speciale, ce se exercită cu deosebire asupra copiilor / elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES); integrarea în comunitate a copiilor aflați în dificultate.

Cursul include modele rezidențiale și alternative de protecție a copiilor în dificultate centrându-se pe o practică nouă de îngrijire a copiilor în dificultate, care substituie familia naturală – asistența parentală profesionistă care reprezintă plasamentul în altă familie a copilului rămas fără îngrijirea părintească. În acest context, obiectivul general constituie dezvoltarea competențelor de bază în domeniul excluderii sociale a copilului aflat în dificultate.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențele dezvoltării în cadrul cursului:

- conștientizare a diversității specifice lumii contemporane;
- identificare a factorilor de risc cu privire la discriminarea copiilor aflați în dificultate;
- aplicare a formelor de protecție a copilului (tip familial; tip rezidențial);
- identificarea domeniilor de intervenție (depistare, evidențiere, protecție) pentru copilul aflat în dificultate.

Finalități de studii

La nivel de integrare:

- să argumenteze necesitatea promovării formelor de protecție de tip familial;
- să elaboreze recomandări privind plasarea copilului aflat în dificultate într-o formă alternativă de ocrotire a copilului;
- să coordoneze munca echipei multidisciplinare în vederea evaluării situației copilului în dificultate;
- să planifice, să realizeze și să verifice procesele de dezvoltare a beneficiarului (copilul aflat în dificultate);
- să propună proiecte de cooperare și parteneriat dintre specialiști în privința fenomenului de marginalizare și excludere socială.

La nivel de aplicare:

- să determine riscurile la care pot fi expuși copiii;
- să dialogheze cu persoanele implicate în procedura tutelii și curatelei;
- să utilizeze diverse metode asistențiale de evaluare a părinților adoptivi, a asistenților parentali profesioniști, etc.;
- să aplice tehnici de muncă asistențială cu membrii familiei copilului cu dizabilități;
- să structureze și să aplice un program de recuperare psihopedagogică și protecție a copilului cu dizabilități.

La nivel de cunoaștere și înțelegere:

- să definească formele principale de protecție a copilului în dificultate (tutela și curatela, adopția, plasamentul familial, ocrotirea rezidențială);

- să descrie procedura adopției, plasamentului și plasării în instituție a copilului în situație de risc;
- să cunoască cadrul juridic național și internațional privind formele de ocrotire a copilului în dificultate;
- să identifice grupurile de copii în situație de risc;
- să descrie flexibilitatea abordării problemei recuperării persoanelor cu dizabilități;
- să argumenteze aspectul multidisciplinar al asistenței psihopedagogice și sociale a persoanelor aflate în dificultate.

Precondiții

Pentru a înțelege și însuși optimal cursul „Sistemul de protecție a copilului în dificultate”, studenții trebuie să posede cunoștințe de modele rezidențiale și alternative de protecție a copiilor în dificultate; de pedagogie, asistență socială, pedagogie specială; psihologie specială; educație incluzivă. Ei trebuie să dețină informații despre reformele sistemului rezidențial de îngrijire a copilului.

Studenții trebuie să cunoască legislația în domeniul protecției persoanelor cu dizabilități, legislațiile cu referire la dezvoltarea individuală la diferite vârste, bazele teoretice ale psihopedagogiei speciale, metode și tehnici de diagnostic și intervenții asistențiale, studiu de caz, servicii de asistență psihopedagogică și socială.

Unități de curs

Tema 1: Obiectul, problematica și funcțiile disciplinei.

Tema 2: Politica socială față de persoanele aflate în dificultate.

Tema 3: Repere istorice ale asistenței și protecției sociale în Republica Moldova și perspective.

Tema 4: Caracteristicile sistemului de protecție a copilului în dificultate din Republica Moldova.

Tema 5: Cadrul legal / normativ care reglementează asistența copilului aflat în dificultate. Cadrul instituțional de asistență a copilului aflat în situații de risc.

Tema 6: Fenomenul abandonului copilului. Efectele abandonului asupra copilului.

Tema 7: Îngrijirea rezidențială în Republica Moldova: studii și caracteristici.

Tema 8: Forme de protecție a copilului aflat în dificultate: reintegrarea în familia biologică.

Tema 9: Casa de copii de tip familial – formă de protecție a copilului în dificultate din Republica Moldova.

Tema 10: Dezvoltarea capacităților resurselor umane pentru asistența copiilor aflați în dificultate. Asistență parentală profesionistă.

Tema 11: Servicii alternative ca modalitate de integrare comunitară a copiilor aflați în dificultate. Forme de tip comunitar de protecție a copilului aflat în dificultate.

Tema 12: Rolul societății civile, al asociațiilor și fundațiilor în promovarea alternativelor de protecție a copiilor în dificultate.

Metode și tehnici de predare și învățare

Ținând cont de principiul interacțiunii active profesor / student, de caracterul materiei de studiu de caz, situație, etc., vor fi aplicate: expunerea euristică, conversația, demonstrația, modelarea, documentare pe teren, documentare suplimentară în bibliotecă, documentare pe Internet, algoritmizarea, problematizarea, descoperirea, studiul de caz, simularea, asaltul de idei, exercițiul, experimentarea, consultarea, referatul, training, consiliere, documentări, cercetare, ș.a.

Strategii de evaluare

Învățare centrată pe student (prelegeri interactive, lucrări practice, proiecte individuale).

Evaluare realizată prin diverse metode (oral și în scris, prezentări, rapoarte, participarea la discuții, portofolii, etc.)

Evaluarea curentă se bazează pe rezultatele exercițiilor, studii de caz, prezentări orale a unor teme / proiecte, etc.

Lucrarea finală de examen constă în crearea unei prezentări în Power Point original la o temă la alegere din domeniul consilierii psihopedagogice, care să satisfacă anumite criterii. Nota finală se constituie din următoarele componente:

40% - lucrare finală la examen;

10% - portofoliu compus din lucrări practice adnotate prezentării;

20% - exerciții;
30% - participare la discuții.

Bibliografie

1. Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, 1989
2. Codul familiei, Chișinău, 2000
3. Strategia Națională „Educația pentru toți” (2004-2015), Hotărârea Guvernului nr.410 din 4 aprilie 2003
4. Sima P. (coord.), *Rolul asistentului social în sistemul de protecție a persoanelor cu handicap*, București, 2003
5. Convenția cu privire la Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, ONU, 13 decembrie 2006
6. Strategia națională privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, 2010-2013
7. Programul de dezvoltare a educației, incluzive în Republica Moldova, 2011-2020, Hotărârea Guvernului nr.523 din 11 iulie 2011
8. Legea privind Incluziunea Socială a Persoanelor cu Dizabilități, nr.60 din 30 martie 2012
9. Strategia națională privind protecția copilului și familiei, Chișinău, 2014
10. Codul Educației al Republicii Moldova, 2014
11. Strategia – 2020

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogie specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Bazele geneticii
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Andronati Nicolae, dr. în med, conf. univ.
Cadre didactice implicate	
e-mail	

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.04.A.032	3	II	IV	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Bazele geneticii prezintă baza fundamentală a psihopedagogiei speciale; stau la baza formării competențelor cadrelor didactice despre mecanismele bolilor ereditare, de diagnosticare și profilaxie, sănătatea copiilor cu CES, asigură psihopedagogului special posibilități adecvate în realizarea procesului corect și ional educativ.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerea: cunoașterea și înțelegerea esenței structurii și funcționalității aparatului ereditar în stare normală și patologică, evidențierea cauzelor și formelor variabilităților bolilor ereditare, cunoașterea principiilor și metodelor geneticii medicale însușirea terminologiei de bază a geneticii și principiilor clasificării patologiei ereditare.
Aplicarea cunoștințelor și a concepțiilor: utilizarea cunoștințelor, deprinderilor și abilităților în practica diagnosticării dereglărilor ereditare, instruirii și educării copiilor cu CES, în aprecierea structurii defectului neuropsihic, în formarea comportamentului pedagogului cu familia.
Raționare și decizii: operarea corectă cu noțiunile geneticii, diferențierea anomaliilor după structura patologică ereditară.
Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerei: formularea corectă a noțiunilor ereditare, ideilor și teoriei de bază
Dezvoltarea profesională continuă: formarea culturii profesionale în realizarea metodelor.
Finalități de studii
Să însușească noțiunile de bază a geneticii generale și medicale; Să aprecieze mecanismele de transmitere a informației ereditare la generațiile următoare; Să posede posibilități de analiză a modificărilor fizico-psihologice ca elemente normale a variabilităților și ca produse patologice; Să cunoască modificările ereditare de bază și consecințele lor în aprecierea nevoilor copiilor cu CES;
Precondiții
Sunt necesare cunoștințele despre anatomia și fiziologia omului, ontogeneza pre și post natală a copiilor, structura sistemică a activității nervoase superioare și psihologia specială a copiilor cu CES.
Unități de curs
1. Genetica-și teorie despre ereditate și variabilitate. <ul style="list-style-type: none">• Etapele istorice.• Baza materială și organizarea ei. 2. Celula și ereditatea (nucleul, organele, cromozomii, cariotipul uman). 3. Mecanismul citologic de transmitere a informației ereditare (devierea, meioza, metoza, gameto-geneza).

4. Bazele moleculare a eredității și variabilității (ADN, ARN, acizii nucleici, codul genal).
5. Variabilitatea forme și cauze, factorii mutageni, bolile ereditare.
6. Genetica bolilor psihice, factorul ereditar și activitatea psihică.
 - Genetica oligofreniilor, scizofreniei, epilepsiei, MDP.
7. Patologia ereditară a auzului și a vederii.
8. Factorul ereditar în patologia verbală (patologia organică, funcțională).
9. Factori ereditari în etiologia dereglărilor emoționale volitive și a comportamentului deviant.
10. Diagnosticarea, profilaxia și tratamentul bolilor ereditare.
 - Principiile consultării medico-ereditare.

Strategii de evaluare

Evaluare curentă:

Evaluarea se bazează pe rezultatele a două lucrări de evaluare curentă, sub formă de test, participarea în discuții în timpul seminarelor. Portofoliu (60% din nota finală).

Evaluarea finală de examen:

Evaluarea finală se realizează sub forma de test și constă în prezentarea unui răspuns complet care să conțină viziunea de ansamblu a obiectului studiat. Portofoliu (40% din nota finală).

Bibliografie:

Obligatorie:

1. Mircea Covic: Genetica Medicală, 1983
2. Gavrilă. L.: Genomica, 2003
3. Gavrilă. L.: Principii de ereditate Umană, 2004
4. Ierima. A.: Genetica Umană, 2005
5. Maximilian. C.: Genetica Medicală, 1986
6. Ștefănescu. D.: Genetica Medicală, 1998
7. Sanda Marchian: Genetica Medicală, 2005

Opțională:

1. Асанов А.Ю., Деликова Н.С. Морозов С.А.- Основы генетики и наследственные нарушения развития детей, 2003
2. Мастюкова Е.М. Москвина А.Г. – Основы генетики: клиничко-генетическая основа коррекционной педагогики и специальной психологии, 2001
3. Шевченко В.А., Топорина Н.А., Стволинская Н.С. Генетика человека, 2004
4. Захаров А.Ф., Беньюш В.А., Куликов Н.П., Бараноская Л.И.- Хромосома человека, атлас 1982
5. Гончаров В.П. Генном и клонирование человека, 2002

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogie specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Introducere în logopedie
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Olărescu Valentina, dr. conf. univ.
Cadre didactice implicate	
e-mail	volarescu@yahoo.com v_olarescu@mail.ru

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.04.A.034	4	II	IV	60	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Cursul Introducere în logopedie face parte din Psihopedagogia specială și se raportează la studiul tulburărilor de limbaj din perspectiva incursiunii istoriei, etiologiei, clasificării, metodelor de prevenție (primare, secundare, terțiare). Se determină conceptele fundamentale ale logopediei, obiectivele, și metodele generale de intervenție.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegătorilor: să cunoască mecanismele psihologice și neuropsihologice ale procesului comunicării verbale. Aplicarea cunoștințelor și înțelegătorilor: să determine particularitățile verbale specifice în diferite forme/tipuri de tulburări de limbaj; Comunicarea cunoștințelor și înțelegătorilor: să desfășoare activități de prevenție, profilaxie a tulburărilor de limbaj. Să determine metodele de evaluare psihologică și logopedică. Capacități de a face raționamente: să identifice TL în raport cu tabloul clinic psihopedagogic. Capacități de dezvoltare profesională continuă: să manifeste abilități/interese vis-a-vis de modernizarea tehnologiilor educaționale
Finalități de studii
Comprehensiunea conceptelor fundamentale ale logopediei. Abilitarea în domeniul etiologiei și clasificării tulburărilor de limbaj. Aplicarea metodelor de prevenție primară/secundară/terțiară a tulburărilor de limbaj.
Precondiții
Activități de instruire teoretico-empirică în domeniul psihopedagogiei speciale; psihologiei și pedagogiei generale.
Unități de curs
Incursiune istorică în dezvoltarea logopediei. Logopedia în sistemul psihopedagogiei speciale. raportul logopediei cu alte științe. Generalități despre logopedie. Obiectul și obiectivele logopediei. Importanța teoretică și practică a logopediei. Legile logopediei. Anatomia și fiziologia aparatului verbal. Alfabetul, fonetica și clasificarea sunetelor limbii române. locul și rolul foneticii limbii române în logopedie. Articulația sunetelor vorbirii, tipuri de articulare. filo-ontogeneza limbajului Rolul emisferelor în limbaj. Lateralizarea limbajului Teorii privind activitatea verbală și mecanismele generative ale limbajului. Etiologia și clasificarea TL. Caracteristica generală a tulburărilor de limbaj. necesitatea intervenției terapeutice logopedice în tulburări de limbaj. Tulburările de limbaj din perspectiva prevenției și incluziunii educaționale.
Strategii de predare și învățare
Strategii de predare învățare: Ținând cont de principiul interacțiunii active profesor-student, de caracterul materiei de studiu, de caz, de situație, vor fi aplicate: conversația, demonstrația, modelarea studiul de caz, cooperarea, exercițiul, experimentarea, consultația, referatul.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă:

Evaluarea se bazează pe rezultatele a două lucrări de evaluare curentă, sub formă de test, participarea la discuții în timpul seminarelor. Portofoliu. (60% din nota finală).

Evaluarea finală de examen:

Evaluarea finală se realizează sub formă de test și constă în prezentarea unui răspuns complet care să conțină viziunea de ansamblu a obiectului studiat. Portofoliul. (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Em. Verza, Tratat de logopedie, vol. I, B., Ed. Pro Humanitate, 2003
2. Em. Verza, Tratat de logopedie, vol. II, B., Ed. Pro Humanitate, 2009
3. Em. Verza, Tratat de Psihopedagogie specială, B., Ed. Universității din București, 2011
4. V. Olărescu, D. Ponomari, Asistența logopedică și psihologică. Principii. Metodologii. Perspective. Chișinău, Ed. Elena – IV SRL, 2012
5. V. Olărescu, Logopedia. Perspectiva diagnosticului logopedic, Chișinău, Ed. Elena – IV SRL, 2000

Opțională:

1. Волкова Л.С. Логопедия, Москва, 1989
2. Лалаева Р.И. Логопедическая работа в коррекционных классах. Москва, 1998
3. Методы обследования речи детей. Пособие по диагностике нарушений, Под ред. Г. Чиркиной, Москва, 2005
4. Филичева Т.В., Чевелёва Н.А., Чиркина Г.В. Основы логопедии, Москва, 1989

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogie specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Psihopedagogia și metodică instruirii și educației persoanelor cu intelect de limită
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Olărescu Valentina, dr. conf. univ.
Cadre didactice implicate	Olărescu Valentina, dr. conf. univ.; Ponomari Dorina logoped
e-mail	volarescu@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.04.A.035	3	2	4	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
<p>Obiectivul general al cursului. Disciplina <i>Psihopedagogia și metodică instruirii și educației persoanelor cu intelect de limită</i> face parte din seria de discipline ce au misiunea să asigure pregătirea fundamentală a specialistului în psihopedagogie și are drept obiectiv general formarea la studenți a sistemului de cunoștințe, abilități și atitudini privind geneza reținerii în dezvoltarea psihică, specificul fenomenelor psihice ale personalității cu intelect de limită și metodică de instruire și educare a lor.</p>
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<p>Competențe dezvoltate în cadrul cursului:</p> <p>Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: să cunoască și să se documenteze cu literatura de domeniu; să conștientizeze scopul și obiectivele cursului și a materiei de studiu; să însușească cunoștințele teoretice de domeniu</p> <p>Aplicarea cunoștințelor și a conștientizării: Să explice și să determine principiile fundamentale ale cursului teoretico-practic; să identifice indicațiile și contraindicațiile în abordarea persoanelor cu intelect de limită.</p> <p>Raționalizare și decizii: să definească - diferențieze RDP de alte devieri în dezvoltare; să-și formeze deprinderi de expunere descriptiv-explicativ-integrative a fenomenelor studiate și însușite; să-și formeze abilități de diagnostic, diferențiere a diferitor categorii de copii cu devieri în dezvoltare, de activitate cu copii marcați de RDP; Să-și dezvolte intuiția de a vedea integral personalitatea și strategiile de abordare a copilului cu RDP, să se orienteze în specificul instruirii-educației în instituțiile de învățământ pentru copii marcați de RDP; să reorganizeze psihocomportamentul altei persoane;</p> <p>Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: să soluționeze divergențele existențiale de nivel familial, relațional, personal; să relaționeze – interacționeze cu cei din ambianță de la diferite instanțe: familie, școală, clasa, minister, să sesizeze schimbările de orice natură care apar</p> <p>Dezvoltarea profesională continuă: să-și dezvolte motivații de cunoaștere mai bună și mai profundă a personalității cu intelect de limită; să-și cultive atitudini și valori pozitive vizavi de cei care contribuie la avansarea persoanelor cu RDP.</p>
Finalități de studii
<p>Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: Să cunoască și să se documenteze cu literatura de domeniu; Să conștientizeze scopul și obiectivele cursului și a materiei de studiu; Să însușească cunoștințele teoretice de domeniu;</p> <p>Aplicarea cunoștințelor și a conștientizării: Utilizarea cunoștințelor asimilate, a deprinderilor și abilităților formate în cadrul cursului; Să explice și să determine principiile fundamentale ale cursului teoretico-practic; Să identifice indicațiile și contraindicațiile în abordarea persoanelor cu intelect de limită;</p>

Raționalizare și decizii:

Identificarea și operarea corectă cu noțiunile specifice tulburărilor de limbaj;
Construirea exactă a evaluării logopedice; enunțarea adecvată a deciziilor;

Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii:

Aprecieri importante a cunoașterii specificului de dezvoltare a copilului cu IL Definierea /diferențierea RDP/IL de alte devieri în dezvoltare;

Formarea deprinderilor de expunere descriptiv-explicativ-integrative a fenomenelor studiate și însușite;

Reorganizarea psihocomportamentală a altei persoane; soluționarea divergențelor existențiale de nivel familial, relațional, personal;

Dezvoltarea profesională continuă:

Dezvoltarea intuiției de a vedea integral personalitatea și strategiile de abordare a copilului cu RDP;

Orientarea în specificul instruirii-educăției în instituțiile de învățământ pentru copiii marcați de RDP;

Dezvoltarea motivației cognitive a personalității cu intelect de limită;

Cultivarea atitudinii și valorilor pozitive vizavi de cei care contribuie la avansarea persoanelor cu RDP/IL.

Precondiții

- cunoștințele despre psihic și structura lui;
- cunoștințele despre patologia psihismului uman
- abilitățile de analiză macrostructurală a psihicului uman.

Unități de curs

Diferențierea categoriei de copii cu IL. Constituirea proceselor psihice de cunoaștere IL/RDP determinat de diverse imperfecțiuni. Nivelul dezvoltării diferitor activități. Principii recuperatorii psihologo – pedagogice ale instruibilității în grupele diagnostic – recuperatorii.

Atitudinea individuală față de elevii cu RDP. Reeducarea psihomotricității și capacității de muncă a copiilor cu RDP. Jocul – remediu recuperatoriu al copiilor cu RDP. Expediente psihologopedagogice în instruirea elevilor cu RDP. Principii recuperatorii psihologo – pedagogice ale instruibilității în grupele diagnostică – recuperatorii. Psihocorecția cu persoane cu intelect de limită.

Stilul comunicării psihopedagogului cu copiii. Înaintarea individualizată a exigențelor față de copil. Atitudinea individualizată a psihopedagogului față de elevii echilibrați, excitabili, iritabili, inhibați la orice activitate și în orice situație. Reeducarea comportamentului în mod frontal (în grupuri) și individual cu considerațiunea stării psihice a copilului, autori Nikașina, Afanasieva.

Psihoterapii cu persoane cu intelect de limită

Terapii ocupaționale. Ergoterapia. Meloterapia. Euritmia. Artterapia. Vizualizarea creativă.

Strategii de predare și învățare

mai multe tipuri de strategii didactice, care, de regulă, preiau denumirea metodei de bază aleasă special pentru a realiza sarcina instructiv-educativă:

- strategii expozitive;
- strategii euristice: *povestirea, descoperirea, demonstratia, modelarea, observatiile independente, munca cu manualul si alte carti, lucrarile experimentale, lucrarile practice si aplicative, lucrul în grup;*
- strategii bazate prioritar pe acțiunea de cercetare a stud-ilor;
- strategii algoritmice: *algoritmizarea, instruirea programata, exercitiul;*
- strategii de manifestare a personalității studenților;

Strategii de evaluare

Prin examen oral sau scris.

- Proba I de evaluare curentă:

- Proba II de evaluare curentă:

- Prezentări orale, participări în dezbateri, analiza studiilor de caz, planuri de intervenție elaborate etc.

Metode clasice, interactive, portofoliu, proiecte.

Strategii de evaluare: *observarea si aprecierea verbala, chestionarea orala, lucrarile scrise, testele docimologice, verificarea prin lucrari practice, examenele, scarile de apreciere, verificarea.*

Bibliografie

Obligatorie:

1. V.Olărescu, Corecția psihomotricității și instabilității capacității de muncă la elevii cu RDP. Chiș., 2008
2. V. Olărescu, Reținere în dezvoltarea psihică: suport de curs. Chiș., 1999
3. V.Olărescu, Asistența psihologică în școala pentru copii cu RDP // Investigații pedagogice și psihologice. Chiș.,1997

Opțională:

1. Актуальные проблемы диагностики ЗПР //Под ред. К.С.Лебединской М.,1982
2. Лубовский В.И., Обучение детей с ЗПР, М., 1981
3. Марковская И.Ф., ЗПР, М., 1995

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogia specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Practica psihopedagogică
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Racu Aurelia, dr., profesor universitar și coordonatorii și tezelor de licență
Cadre didactice implicate	catedra Psihopedagogie specială
e-mail	apdi@humanitas.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.04.A.038	8	2	4	4 săpt. / 120	120	

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Practica psihopedagogică constituie o parte componentă a procesului care asigură corelația dintre pregătirea teoretică a viitoarelor cadre și activitatea lor practică în instituțiile pentru copii cu CES, fiind totodată și verigă principală de finalizare a pregătirii profesionale a psihopedagogului. Conform planului de învățământ practica psihopedagogică este prevăzută pentru studenții anilor 2 la specialitatea PPS. Drept bază pentru desfășurarea practicii psihopedagogice servesc grădinițele de copii orașene și școlile alternative pentru copii cu CES.

Practica psihopedagogică este un mijloc eficient de pregătire profesională a viitorilor psihopedagogi și consolidarea colaborării UPS "Ion Creangă" cu învățământul special și integrat. Importanța a practicii constă în antrenarea studenților în probleme reale de lucru profesional al psihologului, logopedului, pedagogului itinerant, este o bară de sprijin, familiarizarea lor cu conținutul și volumul acestui lucru.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: studenții vor achiziționa competențe de:

- Înțelegerea importanței activității psihopedagogice în sistemul formării pentru profesii didactice;
- Recunoașterea principiilor reglementării cu privire la organizarea și desfășurarea activității psihopedagogice;
- Analiza obiectivelor specifice activităților corelate lor, propuse prin programa de activitate psihopedagogică;
- Descrierea și analiza activităților psihopedagogice și extradidactice în instituțiile preșcolare/școli auxiliare;
- Realizarea documentelor stabilite cu conducătorii/metodiștii de activitate și cu educatori;

Aplicarea cunoștințelor și a concepțiilor:

- Asigurarea bibliografică a cercetării prin consultarea celor mai relevante surse și autori din diverse spații geografice, privind realitățile și cercetările contemporane în domeniul educației incluzive.
- Susținerea activităților didactice și extradidactice după recomandările conducătorilor/metodiștilor de activitate.

Raționalizare și decizii:

- Argumentarea impactului epistemologic și valorii praxiologice a investigației;
- Sintetizarea datelor cercetării, formularea noilor direcții de cercetare.

Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii:

- Să valorifice rezultatele cercetărilor proprii și ale altor specialiști în scopul creării unui climat psihopedagogic adecvat;
- Să participe în programe de cercetare, ca membru sau în calitate de coordonator/inițiator al acestora;

Dezvoltarea profesională continuă:

- Să promoveze servicii de asistență psihopedagogică furnizate prin intermediul școlilor speciale și incluzive

Și a altor structuri organizatorice;

- Să susțină politici educaționale de promovare a învățământului incluziv la nivelul instituțiilor și a factorilor de decizie locale și naționale.

Finalități de studii

Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: evaluarea eficienței a programelor propuse și implementate în școala specială și incluzivă;

- Selectarea căilor de optimizare a calității de instruire și educație, recuperare, formarea a cunoștințelor, abilităților, deprinderilor, obișnuințelor.

- Realizarea calităților de pedagog, educator, cercetător;

- Posedarea metodelor de predare a obiectelor de specialitate, metodică de organizare a lucrului educativ, metode de cercetare științifică, metode ale terapiei limbajului, unele abilități și deprinderi de cercetare.

Aplicarea cunoștințelor și a concepțiilor:

- Cunoașterea modului specific de organizare și funcționare a unităților de învățământ special și integrat, noilor tehnologii informaționale și educație specială;

- Identificarea și înțelegerea principiilor, responsabilității, și obligațiilor, drepturile pe care le încorporează, calitatea de psihopedagog, logoped, pedagog-educator, pedagog intenerant/de sprijin;

- Integrarea în atmosfera de muncă și disciplina specifică grădiniței pentru copii cu dizabilități, unde vor acumula și dezvolta.

- Competență cognitivă (cunoașterea teoretico-metodică a disciplinelor de specialitate, principiilor, metodele și mijloacele de învățământ în educația specială, formele de organizare și desfășurare a procesului de învățământ);

- Competență de proiectare a procesului educației terapeutice complexe și integrate, activități de terapie ocupatională.

Raționalizare și decizii:

- Promovarea serviciilor de asistență psihopedagogică furnizate prin intermediul școlilor speciale și incluzive și a altor structuri organizatorice.

- Susținerea politicilor educaționale de promovare a învățământului incluziv la nivelul instituțiilor și a factorilor de decizie locale și naționale. Să opereze corect cu noțiunile disciplinei; să explice specificul strategiilor de suport pentru asistența copiilor cu CES în dependență de dizabilitatea copiilor.

Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii:

- formularea corectă a ideilor cu referință la forme de sprijin a copilului cu CES; să transmită informațiile privind avantajelor centrării pe elev în intervențiile de diferențiere pentru elevii cu CES.

Dezvoltarea profesională continuă:

- perfecționarea continuă a cunoștințelor în domeniul disciplinei; să posede noi deprinderi și abilități în acest domeniu; să dispună de noi competențe în această ramură; să-și desăvârșească permanent cunoștințele, deprinderile, abilitățile și competențele în domeniul disciplinei.

Preconții

Studentii practicanți trebuie să posede cunoștințe despre psihologia specială, psihologia socială, pedagogie specială,

Cunoștințe despre importanța implementării la nivel național a documentelor juridice internaționale în favoarea persoanelor cu dizabilități.

Abilitățile de analiză privind perspectivele învățământului integrat/incluziv cu o componentă și directie a reformei sistemului de învățământ general;

Cunoștințe despre tendința dominantă de schimbare în lumea axată pe drepturile omului și a copilului, pe acceptarea diversității.

Unități de curs

Cunoașterea lucrului educatorului din grădinița specială. Organizarea și realizarea unor activități educative cu copii preșcolari. Cunoașterea colectivului de copii, aplicarea unor probe psihopedagogice de cercetare individuală,

colectivă a preş colarilor cu CES. Asistarea la activităţ ile educative in grădiniţ a, predarea unor activităţ i didactice ş i organizarea activităţ ilor de terapie ocupaţ ională cu copii de virstă preş colară. Cunoaş terea cu metodica lucrului educativ, cu activităţ ile extraş colare, planificarea ş i organizarea activităţ ilor educaţ ionale terapeutice specifice instituţ iilor pentru copii cu CES. Conş tientizarea rolului psihopedagogului ş i copiilor cu CES la activităţ i didactice, la fiecare etapă a acesteia. Cunoaş terea ş i aprecierea eficienţ ei fiecărei etape a activităţ ii. Aprofundarea ş i verificarea cunoş tinţ elor la obiectivelor de specialitate ş i aplicarea lor, transformarea cunoş tinţ elor în convingeri profunde ş i teme nice despre caracterul lucrului profesional psihopedagogic funcţ ionale ale psihopedagogului.

Strategii de evaluare

Evaluare curentă: evidenţa implicării masteranzilor în discuţii, dezbateri, realizarea sarcinilor; competenţe de exprimare liberă în scris (eseuri); de argumentare în dezbateri;

Evaluarea se bazează pe rezultatele a două lucrări de evaluare curentă, sub formă de test, participarea la discuţii în timpul seminarelor.

Nota finală se constituie din următoarele componente:

40% - Nota de la examenul final

40% - Nota medie de la cele două evaluări

20% - Participare la discuţii în cadrul seminarelor.

Strategii de evaluare

Evaluarea practicii:

Evaluarea practicii: evidenţ a implicării studenţ ilor în discuţ ii, dezbateri, realizarea sarcinilor, competenţ e de exprimare liberă, de argumentare în dezbate. Evaluarea se bazează pe rezultatele portofoliului, completarea agendei de practică, trei proiecte didactice, caracteristica studentului, semnată de managerul instituţ iei, coordonatorul de practică, educator.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Regulamentul-cadru privind stagiile de practică în învăţământul superior (Ordinul Ministerului Educaţiei Republicii Moldova nr. 203 din 19.03.2014)
2. Regulamentul privind organizarea ş i desfăşurarea stagiilor de practică (ciclu I – studii superioare de licenţă; ciclu II – studii superioare de master) UPS „Ion Creangă”
3. Ghid pentru practica psihopedagogică. Specialitatea: Psihopedagogie specială (Ghid metodic pentru profesori ş i studenţi). UPS „Ion Creangă” 2012
4. Codul Educaţ iei al R.Moldobva (2014)
5. Programul de Dezvoltare a Educaţ iei incluzive în Republica Moldova (2011- 2020)
6. Convenţ ia ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilităţ i (semnată de Parlamentul R.Moldova la 09.VII 2010)

Universitatea Pedagogică
de stat „ION CREANGĂ”
din mun. Chișinău

str. Ion Creangă, nr.1 MD-2069,
Chișinău, Republica Moldova
www.upsc.md

ANUL III, SEMIESTRUL 5

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogia specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Ştiinţe filosofice
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Catedra Ştiinţe Filosofice Şi Economice
Titular de curs	Buzinschi Elena, dr. pedagogie, conf. univ.
Cadre didactice implicate	S. Roşca, M. Saboşciuc
e-mail	nutel@list.ru

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
U.05.A.039	3	III	V	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul Ştiinţe filosofice va contribui la formarea unei concepţii adecvate despre lume, la pregătirea teoretică şi metodologică a specialistului cu studii universitare; va ajuta la orientarea în multiplicitatea şi diversitatea fenomenelor naturale şi sociale din lume; va orienta spre studierea modalităţilor de gândire şi investigare, formată dintr-un ansamblu de noţiuni şi idei, care tinde să cunoască şi să înţeleagă sensul existenţei sub aspectele sale cele mai generale, o concepţie generală despre lume şi viaţă. Disciplina nominalizată va contribui la formarea unui sistem analitic de cugetare, deprinderilor de cugetare logică, să participe la discuţii, polemici, la sintetizarea ideilor şi a valorilor general-umane.

Competenţe dezvoltate în cadrul cursului

Cunoaşterea noţiunilor, categoriilor, limbajului filosofic.
Studierea domeniilor filosofiei: Ontologia, Gnoseologia, Praxiologia, Axiologia, Antropologia, Istoriei filosofiei etc..

Cunoaşterea funcţiilor filosofiei: cognitive, educative, metodologice, axiologice, de generalizare, de prognozare etc.

Studierea metodelor filosofice: socratică, dialectică, fenomenologică, hermeneutică, raţionalismului critic, analizei lingvistice etc.

Conceperea problemei omului, a relaţiilor umaniste, inclusiv, a libertăţii, a creativităţii şi a culturii elevului, studentului, pedagogului.

Cursul de Ştiinţe filosofice va contribui la formarea concepţiei despre lume a viitorului specialist pedagog; la pregătirea lui metodologică şi spirituală.

Analiza comparativă a concepţiilor educaţionale, etice ale marilor gânditori pe parcursul secolelor.

Se creează şi se dezvoltă gândirea analitică cu privire la relaţiile sociale, spirituale, politice şi economice la etapa contemporană.

Ştiinţele filosofice contribuie la realizarea standardelor de formare profesională în învăţământul universitar.

Finalităţi de studii

Să înţeleagă conexiunea dintre filosofie şi disciplinele de specialitate: pedagogie, psihologie, istorie, filologie etc..

În rezultatul studierii Ştiinţelor filosofice viitorul specialist cu studii universitare va avea o pregătire teoretică, metodologică şi spirituală; va dispune de o viziune constructivă, realistă de analiză şi sinteză a vieţii contemporane.

Studentul de azi, specialistul de mâine, concepe că filosofia ocupă locul central în contextul culturii spirituale, creează şi dezvoltă personalitatea pedagogului.

Să opereze cu noţiunile, categoriile, concepţiile filosofice necesare formării gândirii, culturii şi educaţiei spirituale.

Să fie capabili să aplice cunoştinţele, competenţele acumulate în scopul dezvoltării profesionale continue.
Să aplice metodele şi formele dialogului, polemicii, comunicării în procesul activităţii în învăţământul public: gimnaziu, liceu, colegiu, universitate.

Precondiţii

- Cunoaştinţele obţinute prin predarea cursurilor de Pedagogie generală, Psihologie generală, Istorie universală, Istoria culturii, Bazele micromacroeconomiei, Ştiinţele politice etc.
- În cadrul disciplinelor nominalizate sunt analizate probleme ce ţin de studierea termenilor omni, conştiinţă, individualitate, cultură, civilizaţie, valoare etc.
- Formarea deprinderilor de muncă intelectuală: capacitatea de a elabora un referat, a căuta şi rezuma sursele bibliografice, de organizare independentă a activităţii de învăţare.

Unităţi de curs

Filosofia în contextul spiritualităţii umane.
Logica. Însemnătatea ei şi raportul cu alte ştiinţe.
Istoria filosofiei: filosofia antică, filosofia medievală, filosofia modernă, filosofia română, filosofia contemporană.
Ontologia
Gnoseologia. Cunoaşterea ştiinţifică.
Praxiologia. Conţinutul şi structura acţiunii umane.
Axiologia.
Antropologia. Problema educaţiei în filosofie.

Strategii de predare şi învăţare

1. Prelegere interactivă prin expunere, explicare cu aplicarea TIC.
2. Prelegerea clasică.
3. Dezbateri.

Strategii de evaluare

Ev. Iniţială: prezentări orale, participări la dezbateri, comunicări, referate etc.
Ev. formativ-continuă: evaluări curente scrise la teme: gândirea filosofică în perioada antică, gândirea filosofică în perioada medievală.
Ev. sumativ-cumulativă/finală: examen oral.

Bibliografie

Obligatorie:

1. I.Humă, Introducere în filosofie, Iaşi, 1992
2. N.Bagdasar, Bogdan, Narly, Antologie filosofică. Filosofi străini. Chiş., 1995
3. E.Puhă, Introducere în filosofie, Iaşi., 1993
4. Filosofie, Ed.Didactică şi Pedagogică, 1991
5. Jeanne Hersch, Mirarea filosofică. Bucureşti, 1994
6. Gh.Al.Cazan, Introducere în filosofie: filosofia antică, filosofia medievală, filosofia modernă până la Kant. Bucureşti, 2006

Opţională:

1. Capcelea, Filosofia, Chiş., 2005
2. Vlăduţescu Gh., O istorie a ideilor filosofice. Bucureşti, 1990
3. S.Roşca, Din istoria gândirii filosofice. Chişinău, 1998
4. Problema educaţiei în filosofie, Chişinău, 2003
5. S.Roşca, V.Cuşcă, Gândirea filosofică din Europa occidentală sec. XVII-XVIII, Chiş., 1993

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogia specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Educația incluzivă
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Aurelia Racu, dr. hab., prof. univ.
Cadre didactice implicate	catedra Psihopedagogie Specială
e-mail	apdi@humanitas.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.05.A.042	6	III	V	180	90	90

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Disciplina este continuare logică a cursurilor de specialitate și vizează familiarizarea studenților cu principalele teorii, concepte, principii și metode din domeniul educației incluzive; formarea capacităților necesare în vederea elaborării planurilor educaționale individualizate și a programelor de servicii personalizate; formarea capacităților și deprinderilor necesare colaborării cu profesorii și familiile elevilor cu dizabilități, în procesul de aplicare a strategiilor didactice din domeniul educației incluzive; dezvoltarea competențelor de bază în domeniul adaptărilor curriculare și evaluarea procesului școlar în contextul educației incluzive.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

În procesul studierii cursului „Educația incluzivă” studenții vor însuși cunoștințe despre principalele principii, strategii didactice, modele organizatorice și cadrul legislativ, folosite atât în educația incluzivă pe plan mondial, cât și la noi în țară. Totodată studenții își vor forma o viziune de ansamblu asupra transformărilor din școlile obișnuite, pentru a face față cerințelor educaționale ale tuturor copiilor. Prin varietatea de informații cu caracter teoretic și practic ce vor fi furnizate în acest curs studenții vor însuși metodologii de intervenție psihopedagogică în școlile incluzive; cunoștințe, înțelegere și utilizarea adecvată a unor idei, proiecte, modele, inițiative precum și a conținuturilor teoretice și practice ale disciplinei instrumental-aplicative; proiectarea, conducerea și evaluarea activităților practice specifice în elaborarea, realizarea, monitorizarea, actualizarea PEI; utilizarea unor metode de cunoștințe a elevilor cu CES, modalități de adaptare a curriculumului școlar, tehnici și instrumente de investigare și aplicare a metodelor de cunoștințe a elevilor cu CES atitudinale (manifestarea unei atitudini pozitive și responsabile față de domeniul științific / cultivarea unui mediu științific centrat pe valori și relații democratice, promovarea inovațiilor și științifice) participarea la propria dezvoltare profesională; promovarea unui învățământ incluziv, bazat pe drepturile universale ale omului.

Finalități de studii

La nivel de cunoaștere și înțelegere:

- să memoreze și să înțeleagă cunoștințele de bază legate de conceptele principale și teoriile legate de normalizarea și integrarea socială și educațională a persoanelor cu CES;
- să înțeleagă și să explice principalele teorii, concepte, principii și metode de cunoștințe a elevilor cu CES;
- să identifice cele mai avansate tehnici de terapie, recuperare și cercetare din domeniul educației speciale și integrate;
- să explice problemele și perspectivele educației incluzive; a inovațiilor pedagogice în educația incluzivă în școală;
- să cunoască modele și tipuri de școli incluzive; tehnologiile pedagogiei inovaționale;
- să memoreze și să înțeleagă procesul de elaborare, realizare, monitorizare, actualizare a planului educațional individualizat.

La nivel de aplicare:

- să selecteze și să aplice probe psihologice și teste de cunoștințe pentru evaluarea elevilor cu CES;
- să elaboreze programe educative personalizate și individualizate de recuperare a copiilor cu CES;
- să devină formatori competenți pentru educația integrată în întreg sistemul general de învățământ;
- să elaboreze și să implementeze proiecte privind integrarea copiilor cu cerințe educaționale speciale în școala incluzivă;
- să colaboreze cu profesorii și familiile elevilor cu dizabilități, în procesul de aplicare a strategiilor didactice din domeniul educației incluzive.

La nivel de atitudini și valori:

- promovarea unui învățământ integrat / incluziv, bazat pe drepturile universale ale omului;
- să-și formeze atitudini față de principalele avantaje și limite ale integrării și incluziunii pentru domeniul educației speciale, delimitând factorii incluziunii educaționale eficiente;
- să analizeze experiența internațională și modele autohtone de implementare a principiilor normalizării, integrării și incluziunii;
- să promoveze bazele teoretice ale pedagogiei inovative în educația incluzivă în școală;
- să aplice modele eficiente de organizare ale învățământului integrat/incluziv pentru elevi cu dizabilități.

Precondiții

Precondițiile de realizare cu succes a scopului și obiectivelor enunțate sunt:

- cunoștințe despre psihopedagogia integrării – ca o ramură modernă a psihopedagogiei speciale;
- cunoștințe despre importanța implementării la nivel național a documentelor juridice internaționale în favoarea persoanelor cu dizabilități; cunoștințe de bază despre evoluția învățământului special și integrat;
- abilitățile de analiză privind perspectivele învățământului integrat/incluziv ca o componentă și direcție a reformei sistemului de învățământ general;
- promovarea și implementarea programului de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova (2011-2020);
- cunoștințe despre tendința dominantă de schimbare în lume axată pe drepturile omului și ale copilului, pe acceptarea diversității (pe includere și valorizare egală a tuturor copiilor);
- cunoștințe de bază despre practici incluzive în Republica Moldova: începuturi și experiențe;
- politici în domeniul dizabilității; dobândirea cunoștințelor necesare în vederea conducerii unui centru de educație incluzivă dintr-o școală cu practici incluzive;
- abilități în vederea elaborării, realizării și monitorizării planului educațional individualizat (PEI);
- abilități de adaptare curriculară și evaluarea procesului școlar în contextul educației incluzive;
- cunoștințe despre rolul cadrului didactic de sprijin.

Unități de curs

Tema 1: Obiectul de studiu al psihopedagogiei integrării și normalizării.

Relații cu alte științe; Teorii cu privire la integrare și normalizare; Avantaje și limite.

Tema 2: Caracterizarea instituțiilor clasice pentru copiii cu dizabilități.

Influența mediului instituțional clasic asupra personalității persoanelor cu dizabilități; Avantaje și dezavantaje ale sistemului bazat pe instituții segregate.

Tema 3: Fundamente juridice ale normalizării și integrării copiilor cu cerințe educaționale speciale.

Paradigme moderne ale educației speciale, analizate de documentele ONU, UNESCO și Consiliul European.

Tema 4: Argumente psihologice și pedagogice în favoarea normalizării, integrării și incluziunii.

Tema 5: Principiile fundamentale ale educației speciale în școlile incluzive.

Prezentarea generală a principiilor normalizării, integrării și incluziunii. Educația incluzivă: cadru legislativ internațional. Practici incluzive în Europa. Schimbarea practicilor educaționale în școală: primele proiecte de cercetare-acțiune pentru educația incluzivă.

Tema 6: Principiul normalizării, trăsături generale și specifice.

Teoriile lui Bengt și Nirje despre normalizare în țările scandinave, Europa de Vest și SUA; Prezentarea situației în Republica Moldova – proiecte pilot în curs de desfășurare.

Tema 7: Modele de organizare a învățământului special integrat. Avantaje și limite.

Informații relevante despre incluziune: repere istorice și actualizate. Particularitățile dezvoltării educației incluzive. Bune practici în educația incluzivă.

Tema 8: Dificultățile elevilor cu cerințe educaționale speciale în cadrul școlii.

Modalitățile de rezolvare a acestor dificultăți; Perspectiva individuală și cea curriculară.

Tema 9: Metode de organizare a procesului de învățare pentru copiii cu cerințe educaționale speciale din școlile incluzive.

Copiii cu CES și acțiunile de sprijin. Intervenția psihopedagogică în școala incluzivă. Abordarea problemelor de învățare prin prisma planurilor centrate pe individualitatea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES). Evaluarea progreselor; Învățarea prin cooperare; Structurarea activităților de grup; Lectura cu scopul de a asigura învățarea; Rezolvarea problemelor de învățare și comportament.

Tema 10: Procedee destinate îmbunătățirii practicii profesorilor în domeniul educației incluzive.

Instruirea în cuplu; Parteneriatul în predare; Colaborarea în predare; Folosirea părinților ca parteneri; Cooperarea în comunitate. Formarea profesională continuă a cadrelor didactice.

Tema 11: Tehnologii moderne folosite în educația incluzivă.

Tehnologiile pedagogiei inovative. Mediul educațional inovativ. Rolul și funcțiile computerelor în realizarea educației incluzive.

Tema 12: Principii, metode și procedee ale educației integrate pentru adulți.

Perspectivă de viitor ale educației incluzive pe plan mondial și în țara noastră: proiecte, modele, inițiative. Asigurarea dreptului la educație – acces și participarea tinerilor cu dizabilități: începuturi și experiențe. Strategiile cercetării în contextul incluziunii sociale. Planificarea – componentă importantă pentru managementul incluziunii.

Metode și tehnici de predare și învățare

Strategiile de predare se concentrează pe prelegere clasică și conversație combinate cu alte strategii interactive. Relația dintre cursuri și seminarii este complementară. La seminarii se analizează și se dezbate o serie de aspecte practice (proiecte, studii de caz) bazate pe informația teoretică și experiența profesională a studenților / masteranzilor.

Strategii de evaluare

Învățarea centrată pe student (prelegeri interactive, lucrări practice, proiecte individuale). Evaluare realizată prin diverse metode (oral și în scris, prezentări, rapoarte, participarea la discuții, portofolii, etc.).

Evaluarea curentă se bazează pe rezultatele exercițiilor, studiilor de caz, prezentări orale a unor teme / proiecte, etc.

Lucrarea finală de examen constă în crearea unei prezentări în Power Point original la o temă la alegere din domeniul consilierii psihopedagogice, care să satisfacă anumite criterii. Nota finală se constituie din următoarele componente:

- 40% - lucrare finală la examen;
- 10% - portofoliu compus din lucrări practice adnotate prezentării;
- 20% - exerciții;
- 30% - participare la discuții.

Bibliografie

1. Ainscow M., Effective school for all, David Fulton Publishers, London, 1991
2. Ainscow M., Special needs in the classroom, a teacher education guide, Jessica Kingsley Publishers Ltd., 1994
3. Ainscow M., (coord), Dezvoltarea practicilor incluzive în școli. Ghid managerial, UNICEF, București, 1999
4. Ainscow M. Dezvoltarea practicilor incluzive în școli. Ghid managerial, București, 1999
5. Danii A., Popovici D. V., Racu A. Intervenția psihopedagogică în școala incluzivă. Ed. Univers Pedagogic, Chişinău, 2007
6. Nirje B., The normalisation principle implications and comments, British Journal of Mental Subnormality, nr.16, 1970

7. Nirje B., The basis and logic of normalisation principle in Australia and New Zealand, *Journal of Developmental Disabilities*, vol.11, nr.2, 1985
8. Musu I., Organizarea unui centru de educație integrată, comunicare la Simpozionul RENINCO, Craiova, 1995
9. Racu A., Magnus Tideman, Parteneriatul presupune angajare. Curs de pregătire pentru specialiști și părinți care au în grijă persoane cu dizabilități. Chișinău, SIDA, Ed. Pontos, 2002, p. 5
10. Racu A. Istoria psihopedagogiei speciale. Manual crestomație. Ed. Pontos, Chișinău, 2003
11. Racu A., Sinteza cronologică a învățământului special internațional și național // *Tehnologii Educaționale moderne*. Vol. VI. Standarde curriculare. Chișinău, UPS „Ion Creangă”, 2003, p. 199-214
12. Racu A., Parteneriatul dintre familie, instituție și comunitate în integrarea copiilor cu dizabilități de intelect. // *Vocea părinților*, 2003, nr. 6, p. 38-39
13. Racu A., Caraiman L., Politica promovată de APHM Humanitas în susținerea persoanelor cu dizabilități // *Vocea părinților*, 2003, nr. 7, p. 16-18
14. Racu A., Danii A. Educație terapeutică complexă și integrată. Chișinău: Tipografia „Orhei”, 2006, 208 p.
15. Racu A., Popovici D.V., Danii A. Educație incluzivă. Ghid pentru cadrele didactice și manageriale. Chișinău: Tipografia Centrală, 2009, 152 p.
16. Racu A., Grigoriu A., Savciuc A., Haraz S., Racu S. Drepturile omului și problema dizabilităților. Reglementări internaționale și naționale privind drepturile omului, destinat persoanelor cu dizabilități și familiilor acestora. Ghid. Chișinău: Tipografia „Serbia” SRL, 2011, 280 p.
17. Racu A., Bodorin C., Andronache N., Maximciuc V. Asistența psihopedagogică a copiilor cu dizabilități și a familiilor în condițiile educației incluzive. Ghid practic. Chișinău: UPS „Ion Creangă”, 2012, 96 p.
18. Racu A., Danii A., Tintiu T. Parteneriate pentru dezvoltarea educației incluzive. Suport didactic pentru coordonatorii educației incluzive. Chișinău: Tipografia Institutul de Formare Continuă, 2012, 208 p.
19. Racu A., Verza F.E., Racu S. Pedagogia Specială. Ediția a II-a. Chișinău: Tipografia Centrală, 2012, 316 p.
20. Racu A., (coord.), Teorii și experiențe în educația incluzivă. Culegere de articole, Ed. Pontos, Chișinău, 2013, 88 p.
21. Racu A., Cociurca P., Viața în comunitate pentru persoanele cu dizabilități – angajare în muncă., în *dificultate: aspecte psiho-sociale: Conf. și t. cu participare intern.*, 13-14 febr., Chișinău, 2013, Tipo. UPS „Ion Creangă”, p. 70-73.
22. Racu A., Popovici D.V., Danii A., Racu S., Psihopedagogia Integrării, Ed. Tipografia Centrală”, Chișinău, 2014, p. 416
23. Racu A., Popovici D.V., Danii A., Racu S. Psihopedagogia Integrării. Ediția a II-a. Chișinău: Tipografia Centrală, 2014, 416 p.
24. Ungureanu D., Educație integrată și școala incluzivă, Editura de Vest, Timișoara, 2000

1. ONU – Regulile standard privind egalizarea și ansele persoanelor cu handicap, 1993
2. UNESCO – Pachet de resurse pentru instruirea profesorilor – cerințe speciale în clasă, UNICEF, 1995
3. UNESCO – Declarația de la Salamanca și directivele de acțiune în domeniul educației speciale, UNICEF, 1995
4. RENINCO – UNICEF, Ghid de predare – învățare pentru copiii cu cerințe educaționale speciale, București, 1999

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogie specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Consiliere și psihoterapia familiei și a copilului cu dizabilități
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Stempovscaia Elena, doctor în pedagogie
Cadre didactice implicate	Stempovscaia Elena, doctor în pedagogie
e-mail	estempovscaia@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.05.A.043	6	III	V	180/72	90	90

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Consilierea și psihoterapia familiei care are în componență persoane cu dizabilități are drept scop aprofundarea cunoștințelor studenților privind situația persoanelor cu dizabilități și familiilor acestora, domenii și forme de sprijinire a familiei. Prin intermediul disciplinei date studentul va avea posibilitatea de a însuși modalități practice și structuri de asistență interdisciplinară a familiei bazate pe școală și comunitate; a însuși metode specifice de lucru în dependență de gradul și forma dizabilității; modele de integrare a persoanelor cu dizabilități. de a oferi o specializare temeinică în evaluarea și tratarea problemelor psihologice grupate în jurul copiilor și adolescenților cu dizabilități, în mod special pentru familiile acestora, de a oferi un mic echipament cu metode care pot fi folosite într-o varietate de situații și care vor avea succes datorită flexibilității cognitive și afective a consilierului ce va lucra cu familia.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

La nivel de cunoștințe și înțelegere:

- Să dezvolte competențe profesionale de consilier în lucru cu familiile copiilor cu dizabilități, inclusiv cu copiii, în vederea asigurării serviciilor de calitate adaptate nevoilor beneficiarilor;
- Să determine rolul psihopedagogului special în lucru cu familia care are în componență persoane cu dizabilități;
- Să cunoască problemele cu care se confruntă familia care educă copii cu dizabilități;
- Să cunoască cine sunt copiii cu dizabilități și nevoile/problemele acestora;
- Să înțeleagă modalitățile practice ale psihoterapiei familiei;
- Să identifice orientările conceptuale în domeniul sprijinirii dezvoltării copilului în familie și în societate;
- Să înțeleagă importanța consilierii și educării părinților ca forme de sprijin socio-educativ pentru familie;
- Să identifice diferențele între consiliere și psihoterapie. Să distingă metodele și tehnicile de consiliere;

La nivel de aplicare:

- Să analizeze aspectele socio-demografice a familiilor care au în componență persoane cu dizabilități;
- Să evidențieze aspectele specifice ale mediului în care trăiește și se educă copilul cu dizabilități;
- Să deprindă și să implementeze unele modele de intervenție socio-educativă cu părinții;
- Să clasifice tipurile de consiliere. Să identifice rolul consilierii în asistența psihopedagogică și socială;
- Să stabilească condițiile eficiente intervențiilor de consiliere a familiei și copilului cu dizabilități;
- Să practice metodele și tehnicile de consiliere (ascultare activă, parafrizarea, sumarizarea, interpretarea etc.);
- Să sprijine emoțional și social părintele în procesul de adaptare, încurajând părintele în tot ce face;
- Să crească stima de sine a părinților, ajutându-i să gândească pozitiv despre sine;
- Să-i ajute pe părinți să exploreze situația în așa fel încât să fie capabili să înțeleagă sau să anticipeze unele evenimente ce țin de dizabilitatea copilului și de consecințele acesteia;
- Să-i facă pe părinți capabili să comunice eficient cu copilul astfel încât să-i crească starea de bine și confortul psihologic;
- Să-i ajute pe părinți să-și dezvolte propriile strategii de coping, permițându-le să analizeze problemele, opțiunile

și să-și definească modalitățile de a face față situației;

- Să încurajeze părinții să ia decizii singuri;
- Când în familie sunt prezenți amândoi părinții, să-i ajute să simtă dragoste și să-și ofere suport unul celuilalt, să încurajeze comunicarea deschisă între cei doi soți;
- Să-i ajute pe părinții să-și găsească propriile sisteme de suport în familie sau în afara familiei;
- Să-i ajute să comunice eficient cu ceilalți profesioniști;

La nivel de integrare:

- Să elaboreze un plan privind consilierea și educația părinților ca formă de sprijin socio-educativ pentru familie;
- Să-și dezvolte deprinderi și capacități pentru a putea elabora proiectul unui Centru de informare și consiliere a familiei/alternative pentru familie și copil;
- Să formuleze recomandări la nivel de APC/APL/ONG. În vederea ameliorării situației persoanelor cu dizabilități și familiilor acestora din Republica Moldova;
- Să elaboreze un portofoli-o a unei sesiuni de consiliere;
- Să implementeze unele modele concrete de sprijinire a familiei bazate pe școală și comunitate/centre de zi, Centre de resurse pentru părinți. Să evalueze eficacitatea și impactul consilierii;

Finalități de studii

Premisele de realizare cu succes a scopului și obiectivelor enunțate sunt:

- Cunoașterea mediului în care trăiește și se educă copilul cu dizabilități. Atitudinea familiei față de copilul cu dizabilități.
- Cunoașterea particularităților familiilor care au în componență persoane cu dizabilități, problemele cu care se confruntă aceste familii.
- Cunoașterea metodelor de intervenție în activitățile socio-educative cu părinții.
- Abilități de analiză și aplicare a celor mai eficiente modalități practice și structuri de sprijinire a familiei bazate pe școală și comunitate.

Precondiții

Studentii trebuie să dețină:

- cunoștințe de bază despre direcțiile teoretice fundamentale ale consilierii familiei și a copilului cu dizabilități;
- relația consilier – client;
- abilități de consiliere psihopedagogică; tehnici de consiliere;
- operaționalizarea termenilor în domeniul psihopedagogiei speciale; asistenței sociale; protecției sociale; intervenției asistențiale; recuperare, terapie ocupațională, etc.

Unități de curs

Obiectul, tematica, funcțiile, importanța cursului și izvoarele. Familia și copilul cu dizabilități. Familia de azi, cerințele și nevoile familiei. Cercetări, studii și rezultate recente asupra importanței mediului socio-familial în dezvoltarea copilului cu dizabilități. Politicile și intervențiile sociale în spriginul familiei și a copilului.

Problematika creșterii, îngrijirii și educării copilului cu dizabilități. Politicile și intervențiile sociale în spriginul familiei și a copilului. Problematika creșterii, îngrijirii și educării copilului cu dizabilități.

Delimitări conceptuale ale consilierii, psihoterapiei, intervenției interdisciplinare și interacțiunea acestora în asistența psihopedagogică și medico-socială. Consilierea și educația părinților ca forme de sprijin socio-educativ pentru familie.

Tipurile de consilieri. Caracteristicile consilierii în asistența psihopedagogică și socială. Educația și implicarea părinților în recuperarea copilului cu dizabilități. Cadrul teoretic al intervenției profesionale de tip socio-educativ asupra părinților.

Modalități practice și structuri de sprijinire a familiei bazate pe școală și comunitate

Structurarea unităților de intervenție în activitățile socio-educative cu părinții.

Codul etic al consilierului: funcții și caracteristici.

Procesul de consiliere. Tehnici de consiliere și educația părinților. Caracteristicile consilierii familiale.

Probleme în procesul consilierii. Parteneriatul educațional condiționează eficiența intervențiilor socio-educative bazate pe școală și comunitate.

Metode și tehnici de predare și învățare

Prelegere interactivă și clasică, învățarea bazată pe problemă; proiect prin aplicarea metodelor de explicare, conversație euristică, activități în grup; dezbateri; elaborare de studii de caz; studiul individual, proiecte, masa rotundă; vizite la domiciliu a familiilor care au în componență persoane cu dizabilități; seminare pentru părinți; consultarea surselor bibliografice; realizare de referate, consultații.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă și finală

Evaluarea periodică:

- Testarea continuă pe parcursul semestrului, rezultatele activității la seminar.
- Lucrări de control, activități practice (elaborare de studii de caz, proiecte).
- Testarea periodică prin două lucrări de control.

Evaluarea curentă:

- Întocmirea referatelor tematice și recenzii;
- Analiza unor modele și mijloace de lucru, utilizate în activitatea de consiliere a familiei și copilului.
- Analiza unor situații și studii de caz; dezbateri tematice; analiza unor mini-cercetări ale studenților.
- Studiul materialelor metodico-didactice, a manualelor.

Evaluarea de etapă și finală:

Colocviu-dezbateri (în cadrul unui seminar final); Examen scris (sau oral), cu tematică anunțată în prealabil și cu un exercițiu de autoevaluare.

Bibliografie

Obligatorie:

2. Vîgotschi L. (1983) Основы дефектологии, сборник соч. в 5 томах, Москва, том.5
3. Verza E.F.(2002) Întroducere în psihopedagogie specială și asistență socială/ București; editura Humanitas.
4. Vlad E. (1999), Evaluarea în actul educațional terapeutic; București
5. Verza Em.(1997), Ghidul educatorului; București, Ed.Humanitas
6. Danii A., Racu A. (2006), Educația terapeutică complexă și integrată, Ed. Univers Pedagogic, Chișinău
7. Danii A., Racu S. (2006) , Ghid de termeni și noțiuni. Psihopedagogia specială. Asistența socială. Terminologia medicală. Legislație și reglementări specifice. Ed.Pontos, Chișinău
8. Racu A., (1982), interacțiunea dintre școală auxiliară și familiile în adaptarea socială a elevilor.Ed.Știința
9. Racu A., Popovici V.V., Danii A.(2009), Educația incluzivă . Ghid pentru cadrele didactice și manageriale. Ed.Univers Pedagogic
- 10.Racu A.Popovici D,V (2009), Psihopedagogia integrării, Ed. Univers Pedagogic
- 11.Racu A., Popovici D.V., Danii A. (2009), Intervenția recuperativ-terapeutică pentru copii cu dizabilități multiple

Opțională:

1. Dimitriu-Tiron, E. Consiliere educațională. Iași: Institutul European, 2005. ISBN 973-30-0065-5 7
2. Dumitru Ion Al. Consiliere psihopedagogică. Baze teoretice și sugestii practice. Iași: Editura Polirom, 2008 ISBN 973-30-5023-3
3. Ivey, A. E., Gluckster, N. D., Ivey, M. Abilitățile consilierului. Abordare din perspectiva microconsilierii. Oradea: Editura Universității din Oradea, 2002. ISBN 973-30-0012-4
4. Vernon, A. Consilierea în școală. Dezvoltarea inteligenței emoționale. Educație rațional-emoțională și comportamentală. Cluj-Napoca: Editura ASCR. ISBN 973-30-1970-5
5. Bunescu, Gh., Alecu, G., Badea, D. (1997) – Educația părinților – strategii și programe, Ed. Didactică și Pedagogică, București
7. Ciocu, C. (1998) - Interacțiunea părinți-copii. Ed. Amaltea, București
8. Holdevici, I. (2001) - Ameliorarea performanțelor umane prin tehnici de psihoterapie. Ed. Orizonturi,

9. București
10. DRUTA, F., Psihosociologia familiei, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1998
11. MITROFAN, IOLANDA, CIUPERCĂ C, Psihologia vieții de cuplu, Ed. Sper, București, 2002
12. VASILE, D., Criza familială și marginalizarea socială, în: Badea, V., Mitrofan, L., Dimensiuni ale excluderii sociale, Ed. SPER, București, 2004
13. DOLTO, F., Când părinții se despart. Cum să prevenim suferințele copiilor, Ed. Trei, București, 2003
14. MUNTEAN, A., POPESCU, M., POPA, S., Victimele violenței domestice, Ed. Eurostampa, Timișoara, 2000
15. JOURDAN-IONESCU, C., LACHENCE, J., Desenul familiei, Ed. Profex, Timișoara, 2003

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogia specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Pedagogia persoanelor cu dizabilități vizuale
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Bodorin Cornelia, dr., conf. univ./ Pîrvan Mariana, lector universitar
Cadre didactice implicate	Pîrvan Mariana, lector universitar
e-mail	ciuc1972@hotmail.com , / chitarmary@hotmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.05.A.044	3	III	V	45	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Pedagogia persoanelor cu dizabilități vizuale se înscrie în conținuturile Psihopedagogiei speciale prin determinarea metodelor/tehnicilor educaționale eficiente în deficiențele de văz în scopul compensării deficiențelor și incluziunii sociale eficiente.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegătorilor: să asimileze conceptele fundamentale ale TPP; să determine elementele specifice deficienței vizuale din perspectiva intervenției educaționale; să identifice problemele specifice în educarea, instruirea și profesionalizarea persoanelor cu tulburări de văz.
Aplicarea cunoștințelor și înțelegătorilor: să aplice sistemul de profilaxie, evaluare, abilitare, pentru copiii cu afecțiuni vizuale; să utilizeze metodele corecțional-compensatorii în lucrul cu copiii nevăzători.
Comunicarea cunoștințelor și înțelegătorilor: să cunoască metodele predării – învățării eficiente în instituții generale și speciale; să determine variabilele de personalitate care mediază relația succes / eșec și atitudinea față de învățare (motivația învățării, imaginea de sine) la copiii cu deficit optic; să aprecieze rolul terapiei educaționale complexe în ameliorarea stărilor nefavorabile la persoanele cu tulburări de văz.
Capacități de dezvoltare profesională continuă: să se dezvolte ca specialist în raport cu specificul educației, instruirii și integrării educaționale și sociale a copiilor cu deficit de văz.
Finalități de studii
Cunoașterea legăturilor generale și specifice în dezvoltarea persoanelor cu deficiențe vizuale. Aplicarea metodelor de evaluare psiho-pedagogică predare-învățare-abilitare în afecțiuni optice. Formarea competențelor. Posedarea metodelor eficiente de incluziune socială și educațională.
Precondiții
Activități de instruire teoretico-empirică în domeniul psihopedagogiei speciale psihologiei/pedagogiei generale.
Unități de curs
Cadrul conceptual al TPP. Probleme de tiflodidactică. Organizarea procesului educațional în instituții speciale pentru nevăzători. Organizarea procesului educațional în instituțiile incluzive. Lecția și taxonomia ei. Principiile tiflo-didacticii. Metode de învățământ. Activități de terapie compensatorie.
<ul style="list-style-type: none"> - dactilografierea - logopedia - dezvoltarea percepției tactile - orientarea în spațiu - educația fizică curative. Ritmica.

Formarea competențelor și compensarea tulburărilor de vâz. Tiflotehnica. Forme specifice ale citit-scrisului folosite în procesul educațional la copiii cu dizabilități de vâz. Strategii psihopedagogice de optimizare a activității de învățare la copiii cu dizabilități optice. Integrarea socială și educațională a persoanelor cu afecțiuni optice.

Strategii de predare și învățare

Ținând cont de principiul interacțiunii active profesor-student, de caracterul materiei de studiu, de caz, de situație, vor fi aplicate: conversația, demonstrația, modelarea studiului de caz, cooperarea, exercițiul, experimentarea, consultația, referatul.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă:

Evaluarea se bazează pe rezultatele a două lucrări de evaluare curentă, sub formă de test, participarea la discuții în timpul seminarelor. Portofoliu. (60% din nota finală).

Evaluarea finală de examen:

Evaluarea finală se realizează sub formă de test și constă în prezentarea unui răspuns complet care să conțină viziunea de ansamblu a obiectului studiat. Portofoliul. (40% din nota finală).

Bibliografie

Obigatorie:

1. Bodorin C., Psihopedagogia persoanelor cu deficiențe vizuale. Suport de curs, Chișinău, 2013
2. Damaschin D., Defectologie. Teoria și practica compensației deficiențelor de vedere, B., 1978
3. Neamțu C., Gherguț Al., Psihopedagogie specială, Iași, 2000
4. Preda V., Psihologia deficienților vizuali, Cluj-Napoca, 1993
5. Rozorea A. și colab., Deficiențe senzoriale, București, 1997
6. Stănică I., Mușu I., Psihopedagogia specială. Deficiențe senzoriale, București, 1997
7. Ștefan M., Educarea copiilor cu vedere slabă. Ambliopi, București, 1981
8. Verza Em. Tratat de Psihopedagogie specială, București, 2011

Opțională:

1. Păunescu C., Copilul deficient – cunoașterea și educarea lui, București, 1994
2. Verza Em., Psihopedagogie specială, București, 1996
3. Выготский Л.С., Проблемы дефектологии, Москва, 1995
4. Ермаков В. П. и др., Основы тифлопедагогике, Москва, 2000
5. Лапшин В.А., Пузанов Б., Основы дефектологии, Москва, 1990
6. Литвак А.Г. и др., Практикум по тифлопсихологии, Москва, 1983

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogie specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Pedagogia persoanelor cu dizabilități i auditive
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie specială, Catedra Psihopedagogie specială
Titular de curs	Bodorin Cornelia, dr. conf. univ.
Cadre didactice implicate	Ciubotaru Natalia, drd, lector
e-mail	ciuc1971@hotmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.05.A.046	5	III	V	75	75	75

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Pedagogia persoanelor cu dizabilități i auditive se înscrie în conținuturile Psihopedagogiei speciale prin determinarea metodelor/tehnichilor educaționale eficiente în deficiența de auz și metodelor de compensare a auzului deficitar din perspectiva incluziunii sociale și educaționale.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerea: să cunoască particularitățile dezvoltării psihice la persoanele cu tulburări de auz; să cunoască și să aplice principii și metode corecțional-dezvoltative în activitatea cu copiii surzi.
Capacități de a face raționamente: să identifice problemele specifice în educarea, instruirea și profesionalizarea persoanelor cu tulburări de auz;
Aplicarea cunoștințelor și înțelegerea: să desfășoare activități didactice care să consolideze și să perfecționeze mecanismele compensatorii.
Comunicarea cunoștințelor și înțelegerea: să expună praxiologia TP prin prisma incluziunii sociale.
Capacități de dezvoltare profesională continuă: să se formeze ca specialist în raport cu specificul educației compensatorii și integrării sociale a persoanelor cu dizabilități i auditive.
Finalități de studii
Cunoașterea principiilor și metodelor de lucru eficiente în procesul predare-învățare în deficiența de auz. Identificarea metodelor de evaluare-recuperare-abilitare. Activități formative din perspectiva incluziunii sociale și educaționale a persoanelor cu dizabilități i auditive.
Precondiții
Activități de instruire teoretico-empirică în domeniul psihopedagogiei speciale; pedagogiei/psihologiei generale.
Unități de curs
Tema 1. Probleme de surdo-didactică. Incursiune istorică în dezvoltarea științei. Delimitări conceptuale. Legități generale. Legități specifice.
Tema 2. Organizarea procesului educațional. Organizarea procesului educațional în instituții speciale pentru copiii surzi. Organizarea procesului educațional în instituțiile inclusive > legislație. Management. Structura.
Tema 3. Lectură și taxonomia ei. Forme și tipuri de lectură. Structura lecturii. Planificarea
Tema 4.

Principiile surdo-didacticii. Metode de învățământ.

Principiile surdo-didacticii: principia generale si specifice. Metode de învățământ: metode generale si specifice.
Tema 5.

Activități de terapie compensatorie

Activități de terapie compensatorie: dezvoltarea percepției auditive; educația fizică curativă; ritmica; logopedia.

Tema 6.

Probleme de ortofonie.

Dezvoltarea respirației, aparatului articular, interacțiunea analizatorilor, ipostazia și corecția sunetelor, dezvoltarea elementelor fonetice ale limbii.

Tema 7.

Forme specifice de comunicare

Metodologia educării auzului fonematic. Labiolectura. Comunicare mimico-gestuală. Comunicare cu ajutorul dactilemelor. Comunicare bilingvă. Comunicare totală. Îndrumări practice. Tehnica protezării

Tema 10.

Incluziunea educațională a copiilor cu deficiență de auz. Incluziunea socială a copiilor cu deficiență de auz.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă:

Evaluarea se bazează pe rezultatele a două lucrări de evaluare curentă, sub formă de test, participarea la discuții în timpul seminarelor. Portofoliu. (60% din nota finală).

Evaluarea finală de examen:

Evaluarea finală se realizează sub formă de test și constă în prezentarea unui răspuns complet care să conțină viziunea de ansamblu a obiectului studiat. Portofoliul. (40% din nota finală).

Bibliografie

Obligatorie:

1. Bodorin C., Model corecțional-dezvoltativ de susținere a capacității de muncă la copiii surzi, Chişinău, 2007; 68 p.
2. Bodorin C., Surdopsihologia, Chişinău, 2010; 206 p.
3. Pufan C., Probleme de surdopsihologie, București., 1982; 111 p.
4. Rozorea A. și colab., Psihopedagogia specială. Deficiențe senzoriale, București, 1997; 108 p.

Opțională:

1. Stănică I., Mușu I., Psihopedagogia specială, București, 1997; 217 p.
2. Verza E., Tratat de psihopedagogie specială, București, 2011; 1309 p.
3. Богданова Т.Г., Сурдопсихология, Москва., Академия, 2002, 135 стр.
4. Выготский Л.С., Проблемы дефектологии, Москва., сбор. соч. 6 том., 1996

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogia specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Terapia ocupațională
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Pîrvan Mariana, lector universitar
Cadre didactice implicate	Bodorin C., dr. conf. univ.; Olărescu V., dr. conf. univ.
e-mail	chitarmary@hotmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.05.A.048	3	III/IV	V/VI	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Cursul **Terapia ocupațională** este menit să promoveze starea de sănătate și calitatea vieții prin intermediul ocupației. Acest curs conține informații relevante despre terapia educațională complexă, metode și tehnici practice de lucru în domeniul terapiilor ocupaționale pentru persoanele cu dizabilități: principiile generale de lucru în serviciile alternative, practici de lucru aplicate în procesul terapeutic. Importanța cursului de **Terapie ocupațională** - este una dintre profesiile cu evoluție rapidă (o creștere de 50 % în ultimii 5 ani) numărul actual de terapeuți ocupaționali în Europa fiind în jur de 70.000. Aceasta arată că profesia de terapeut profesional are o contribuție valoroasă și distinctă la bunul mers al societății. Poziționarea acestuia este logică și se înscrie armonios în ciclul disciplinelor, având conexiuni cu așa cursuri ca Psihologia generală, Psihologia vîrstelor, Introducere în terapie, Training psiho-social, Pedagogia specială, ș.a.

- Cursul face parte din cursurile fundamentale și pregătește studentii în domeniul terapiilor ocupaționale cu cunoștințe necesare cu un grad mare de interdisciplinaritate, studentii căpăta deprinderi în diverse metode de terapie ocupațională, atât pentru o abordare individuală, cât și pentru o abordare de grup cu copiii/tinerii cu și fără dizabilități.

- Cursul dat are ca obiectiv general la bază asigurarea studentilor cu cunoștințele teoretice în terapia ocupațională, să fie bine instruiți și pregătiți practic pentru a aplica tipurile de terapii ocupaționale și să acorde asistență calitativă și calificată în corespundere cu necesitățile diferitelor categorii de copii prin intermediul terapiilor ocupaționale.

Urmărind formarea competențelor de bază în domeniul **Terapie ocupațională**, unitatea de curs se constituie din cinci unități de conținut care vizează: terapia ocupațională – delimitări conceptuale; tipurile de terapii educațional complexe; proiectarea educațional terapeutică în activitățile de terapie; desfășurarea procesului de terapie educațional complexă; valențele recuperativ-terapeutice ale terapiilor educațional complexe.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

1. Competențe de cunoaștere și înțelegere:

utilizarea adecvată în comunicarea profesională a conceptelor, teoriilor și modelelor de bază specifice terapii ocupaționale;

înțelegerea adecvată a conceptelor, metodelor și instrumentelor specifice intervenției de terapie ocupațională (individuală, de grup și organizațională) în comunicarea profesională.

2. Competențe de aplicare a cunoștințelor și înțelegerea:

utilizarea cunoștințelor asimilate, a deprinderilor și abilităților formate în aplicarea metodelor și tehnicilor de terapie ocupațională pentru copiii cu dizabilități;

aplicarea principiilor comunicării eficiente cu scopul stabilirii contactului eficient și adecvat particularităților copiilor cu dizabilități.

3. Competențe de analiză:

sesizarea schimbărilor de orice natură, care au apărut în procesul terapiei ocupaţ ionale la copiii cu diferite forme de dizabilităţ i; construirea exactă a raţionamentelor;

utilizarea analizei a calităţii intervenţiilor, pentru implementarea strategiilor şi a metodelor de promovare a terapiei ocupaţ ionale, în diverse contexte;

analiza calităţii planurilor de intervenţie de terapie ocupaţ ională, pornind de la nivelul de satisfacţie al copilului/ copiilor cu dizabilităţ i.

4. Competenţ e de comunicare a cunoş tinţ elor ş i înţ elegerilor:

formularea ş i comunicarea corectă a gândurilor, ideilor specifice terapiei ocupaţ ionale;

comunicarea importanţei cu cunoaş terea specificului de aplicare a metodelor de terapie pentru copilul cu diferite forme de dizabilitate ş i receptarea adecvată a acestei informaţii;

schimbul continuu de informaţii privind starea psihoafectivă a copilului cu dizabilităţ i.

5. Competenţ e de dezvoltare profesională continuă:

îmbogăţ irea continuă a bagajului de cunoş tinţe, abilităţ ile ş i competenţ ele specifice terapiei ocupaţ ionale;

formarea noilor deprinderi ş i abilităţi practice în domeniul terapilor ocupaţ ionale;

să aprecieze importanţa cunoaş terii specificului de aplicare a metodelor terapeuţ ice pentru copiii cu dizabilităţ i mintale.

Finalităţi de studii

- să explice: noţ iuni fundamentale ale terapiei ocupaţ ionale ş i să identifice conţinutul, esenţa ş i principiile terapiei ocupaţ ionale;
- să distingă, să definească ş i să exemplifice metode ş i tehnici în terapia ocupaţ ională;
- să comenteze cunoş tinţ ele asimilate în aplicarea terapiei ocupaţ ionale pentru copiii cu dizabilităţ i;
- să comenteze schimbările de orice natură care apar la persoana marcată de dizabilităţ ile în urma aplicării terapiei;
- să aplice corect ideile în terapiile ocupaţ ionale corespunzător informaţiilor date la curs;
- să structureze permanent arsenalului de cunoş tinţe din domeniul terapilor ocupaţ ionale;
- să posede noi deprinderi, abilităţi ş i competenţ e terapeuţ ice.

Preconđ ii

1. Discipline anterior studiate:

- *Psihologia generală, Psihologia vârş telor, Înţ uducere în terapie, Training psiho-social, Pedagogia specială, etc.*

2. Conđ ii prealabile:

- cunoaş terea particularităţ ilor de dezvoltare a copiilor, evaluarea ş i instuirea acestora;
- operaţ ionalizarea terminilor în domeniul: psihologie, pedagogie, terapie;
- formarea deprinderilor de muncă intelectuală: capacitatea de a elabora un referat, de a căuta ş i rezuma sursele bibliografice, de organizarea independentă a activităţ ii de învăţ are la cursul **Terapie ocupaţ ională**.

Unităţ i de curs

Teme de bază:

1. Terapia ocupaţ ională – delimitări conceptuale.
2. Tipurile de terapii educaţ ional complexe.
3. Proiectarea educaţ ional terapeuţ ică în activităţ ile de terapie.
4. Desfăş urarea procesului de terapie educaţ ional complexă.
5. Valenţ ele recuperativ-terapeuţ ice ale terapilor educaţ ional complexe.

Strategii de predare ş i învăţ are

În cadrul cursului **Terapie ocupaţ ională** vor fi folosite pe larg metodele activ-participative: prelegere clasică, predarea sinergetică, prelegere interactivă prin: expunere, conversaţie euristică. Învăţ are prin cooperare, învăţ are experenţ ială, învăţ are situaţ ională, învăţ are bazată pe problemă, demonstraţ ia, dezbaterile, proiect prin aplicarea metodelor de explicare, activităţ i în grup, studii de caz, studiul individual, joc de rol, simularea, consultarea surselor

bibliografice, seminar interogativ.

Strategii de evaluare

1. Prin examen oral/scriș.
 - Proba I de evaluare curentă: test de cunoaș tere a conceptelor de bază în terapia ocupaț ională pentru persoanele cu dizabilităț i;
 - Proba II de evaluare curentă: elaborarea referatului tematic și prezentarea discursului/studiu de caz;
 - Prezentări orale, participări în dezbateri, analiza studiilor de caz, planuri de terapie elaborate etc.
2. Prin examen scriș, care se constituie din:
 - Proba de evaluare finală: test de cunoaș tere a conceptelor de bază din cursul ascultat **Terapie ocupaț ională.**

Bibliografie

Obigatorie:

1. Danii A., Munca artistică în ș coală pentru copiii cu deficienț e mintale. Chiș inău, 1996
2. Danii A.; Postolachi E., ș .a., Educaț ia tehnologică în ș coala auxiliară, concepț ii și programe de instruire. Chiș inău, 2002
3. Mihăilescu D., Limbajul culorilor și al formelor. Enciclopedie de buzunar. Bucureș ti, 1980
4. Muș u I.; Taflan A. (coord), Terapia educaț ională integrată. Bucureș ti, Ed. PRO – Humanitate, 1997
5. Nijegorodțeva N.V., Ispolizovanie detskih risuncov cac sredstvo diagnostich i corecții psihicescogo razvitia detei. Москва, 1998
6. Игровая терапия как метод интеграции и реабилитации: Учебное пособие. Москва, Права человека, 2001
7. Кэдьусон Х., Шеффер Ч., Практикум по игровой психотерапии. Санкт-Петербург, 2001

Opțională:

1. Bucun N.; Danii A., Curriculumuri ș colare pentru învăț ămîntul special. Chiș inău, 2009
2. Paunescu C.; Musu I. Recuperarea medico-pedagogica a copilului handicapat mintal. Ed. Medicala, Bucuresti, 1990
3. Rotaru A.; Marin E.; Bojescu O. Jocurile dinamice. Ed. Lumina. Chisinau, 1993
4. Verza E., Metodologia recuperării în defectologie, studiu în „Metodologii contemporane în domeniul defectologiei și logopediei”, Universitatea București, 1987

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogia specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Psihopedagogia persoanelor supradotate
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Victoria Maximciuc, dr. conf. univ.
Cadre didactice implicate	Ciobanu A., dr. conf. univ; Cornelia Bodorin dr. conf. univ.
e-mail	vmaximciuc@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.05.A.048	2	III	IV	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Psihopedagogia persoanelor supradotați reprezintă una din noutățile curriculare în aria psihopedagogiei speciale, denotând faptul că preocuparea specialiștilor în domeniu trebuie să cuprindă întreaga sferă a cerințelor educative speciale. Studiul copiilor și tinerilor supradotați și proiectarea unor strategii educaționale adaptate aptitudinilor și trebuințelor acestora este necesară în practica incluzivă.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: cunoașterea, înțelegerea psihologiei persoanelor supradotate. Cunoașterea specificul organizării procesului educațional pentru persoanele supradotate. Aplicarea cunoștințelor și a conștientizării: să folosească metodele și tehnicile de diagnostic a persoanelor supradotate, să elaboreze planul individualizat personalizat argumentat prin rezultatele evaluării copilului, organizarea parteneriatului cu familia, cu cadre didactice.
Finalități de studii
Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: cunoașterea, înțelegerea psihologiei persoanelor supradotate. Cunoașterea specificul organizării procesului educațional pentru persoanele supradotate. Aplicarea cunoștințelor și a conștientizării: să folosească metodele și tehnicile de diagnostic a persoanelor supradotate, să elaboreze planul individualizat personalizat argumentat prin rezultatele evaluării copilului, organizarea parteneriatului cu familia, cu cadre didactice. Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: să formuleze corect gândurile, ideile cu referință la forme de sprijin a persoanelor supradotate; să transmită exact informațiile privind principiile de elaborarea planului individualizat; să recepționeze adecvat mesajele, schimbul de informații în ceea ce privește susținerea copilului supradotat în procesul instructiv – educativ. Dezvoltarea profesională continuă: să dea dovadă de îmbogățire permanentă a arsenalului de cunoștințe în domeniul disciplinei; să posede noi deprinderi și abilități în acest domeniu; să dispună de noi competențe în această ramură; să-și desăvârșească permanent cunoștințele, deprinderile, abilitățile și competențele în domeniul disciplinei.
Precondiții
1. Discipline anterior studiate: Psihologia generală, Psihologia dezvoltării, Psihologia specială. Pedagogia generală, Pedagogia specială. 2. Condiții prealabile: - cunoașterea conceptelor de bază: specificul dezvoltării copilului supradotat, instruirea diferențiată, modele de curriculum; - operaționalizarea terminilor în domeniul: supradotarea, geniu, evaluarea, familia, evaluarea, organizarea instruirii; - formarea deprinderilor de muncă intelectuală: capacitatea de a elabora un referat, de a căuta și rezuma sursele bibliografice, de organizarea independentă a activității de învățare.

Unități de curs

Premisele identificării supradotaților. Supradotarea din perspectiva dezvoltării psihice. Conceptualizarea supradotării. Caracteristica copilului supradotat. Metode de identificarea supradotaților. Strategii de identificare a elevilor supradotați. Conținuturi și modelele instruirii diferențiate. Strategii de organizarea a instruirii diferențiate. Formarea profesorilor pentru instruirea diferențiată.

Strategii de predare și învățare

1. Prelegere interactivă prin: expunere, explicare cu aplicarea de tehnologii și specificarea acestora.
2. Prelegere clasică
3. Dezbateri
4. Proiect
5. Învățare situațională
6. Învățare bazată pe problemă
7. Învățare experiențială
8. Seminar interogativ

Strategii de evaluare

1. Prin examen oral sau scris. Examen oral se constituie din:
 - Proba I de evaluare curentă:
 - Proba II de evaluare curentă:
 - Prezentări orale, participări în dezbateri, analiza studiilor de caz, planuri de intervenție elaborate etc.
2. Prin examen scris, care se constituie din: răspunsuri la întrebări din bilet.

Bibliografie

Obigatorie:

1. Atkinson, Rita L., Atkinson, R.C. Introducere în Psihologie (Ed. a XI-a), Editura Tehnică, București, 2002
2. Benito, Yolanda, Copiii Supradotați (Educație, Dezvoltare Emoțională și Adaptare Socială), Editura Polirom, Iași, 2002
3. Chelcea, Adina (coord.) Psihoteste (vol. I), Editura Societății Știință și Tehnică S.A., București, 1995
4. Chelcea, Adina (coord.) Psihoteste (vol. II), Editura Societății Știință și Tehnică S.A., București, 1997
5. Crețu, Carmen Psihopedagogia Succesului, Editura Polirom, Iași, 1997
6. Crețu, Carmen Curriculum Diferențiat și Personalizat (Ghid Metodologic pentru învățătorii, profesorii și părinții copiilor cu disponibilități aptitudinale înalte), Editura Polirom, Iași, 1998

Opțională:

1. Maria-Liana Stănescu, Instruirea diferențiată a elevilor supradotați, Editura Polirom, Iași, 2002
2. Doru Vlad Popovici, Introducere în psihopedagogia supradotaților, Editura Fundației Humanitas, București, 2004
3. Maria-Liana Stănescu, Instruirea diferențiată a elevilor supradotați, Editura Polirom, Iași, 2002,
4. Dincă, Margareta Teste de Creativitate, Editura Paideia, București, 2001
5. Jigău, M. Copiii Supradotați, Editura Societății Știință și Tehnică S.A., București, 1994
6. Popovici, D.V. Elemente de Psihopedagogia Integrării, Editura Semne București, 1995

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogie specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Psihopedagogia deficienț ilor neuromotorii
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Ciobanu Adriana, dr. psih., conf. univ.
Cadre didactice implicate	Maximciuc Victoria, dr. psih., conf.univ.
e-mail	andrianaceban@mail.ru

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.05.A.050	5	III	V	150	75	75

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Disciplina Psihopedagogia deficiențelor neuromotorii face parte din seria de discipline ce au misiunea să asigure pregătirea fundamentală a specialistului în psihopedagogia specială și are drept obiectiv general formarea la studenți a sistemului de cunoștințe, abilități și atitudini.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: cunoașterea fundamentelor teoretice și starea actuală a cercetărilor științifice în domeniul psihopedagogiei deficienț elor neuromotorii; înțelegerea legităților generale și specifice de dezvoltare psihică a copilului cu deficiențe neuromotorii, a specificului evoluției și dezvoltării lor psihofizice, a metodelor și tehnicilor de cercetare clinico-psihopedagogică.
Aplicarea cunoștințelor și a concepțiilor: utilizarea cunoștințelor asimilate, a deprinderilor și abilităților formate, a metodelor și tehnicilor de cercetare psihologică însușite în consilierea, educația și terapia copilului cu deficiențe neuromotorii; identificarea metodelor terapeutice în reeducarea neuromotorie și reeducarea funcțională a copiilor cu deficiențe neuromotorii; determinarea din punct de vedere ipotetic a perspectivelor acordării ajutorului persoanelor cu deficiențe neuromotorii.
Raționalizare și decizii: identificarea și operarea corectă cu noțiunile specifice domeniului psihopedagogiei deficienț elor neuromotorii; sesizarea schimbărilor de orice natură, care au apărut în dezvoltarea psihică a copiilor cu deficiențe elor neuromotorii; construirea exactă a raționamentelor; enunțarea adecvată a deciziilor.
Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: formularea corectă a gândurilor, ideilor specifice psihopedagogiei deficienț elor neuromotorii; aprecierea importanței cunoașterii specificului de dezvoltare psihică al copilului cu deficiențe neuromotorii și receptarea adecvată a acestei informații; schimbul continuu de informații privind evoluția și dezvoltarea psihică a copilului cu deficiențe neuromotorii.
Dezvoltarea profesională continuă: îmbogățirea continuă a bagajului de cunoștințe specifice psihologiei speciale; formarea noilor deprinderi și abilități practice; desăvârșirea continuă a cunoștințelor, abilităților și competențelor specifice psihologiei speciale.
Finalități de studii
Să cunoască particularitățile de dezvoltare psihofizică a copiilor cu deficiență neuromotorie; Să cunoască și să aplice instrumente de evaluare psihopedagogică a dezvoltării copilului cu dizabilități neuromotorii; Să elaboreze planul și planificarea intervenției individualizate pentru copiii cu dizabilități neuromotorii; Să cunoască și să aplice metode de stimulare și dezvoltare a autonomiei personale, a limbajului și comunicării la copiii cu dizabilități neuromotorii; Să aplice strategii de dezvoltare a motricității la copiii cu dizabilități neuromotorii; Să aplice metode de terapie și recuperare a psihomotricității la copiii cu dizabilități neuromotorii; Să înțeleagă rolul psihopedagogului și a familiei în activitățile de terapie, reabilitare și socializarea a copiilor cu

deficiențe neuromotorii;

Precondiții

Pentru a înțelege și a însuși cursul „Psihopedagogia deficiențelor neuromotorii”, studenții trebuie să posede cunoștințe din psihologia specială, pedagogia specială, evaluarea dezvoltării copilului, psihoterapie, consiliere psihopedagogică. Ei trebuie să posede cunoștințe privind specificul dezvoltării proceselor cognitive, afective și volitive, a personalității și particularităților individual-tipologice, a relațiilor interpersonale a copiilor cu psihicul dezvoltat normal.

Unități de curs

Tema 1. Copilul cu dizabilități neuromotorii. Dizabilitatea, cauzele și manifestările clinice. Ce este dizabilitatea neuromotorie. Cauzele dizabilității neuromotorii. Factorii de risc în apariția dizabilităților la copii. Manifestările clinice a dizabilității neuromotorii. Problemele de îngrijire a copilului cu dizabilități neuromotorii. Importanța mișcării pentru copilul cu dizabilități neuromotorii. Importanța diagnosticării și asistenței timpurii a copilului cu dizabilități neuromotorii. Terapii de reabilitare aplicate copiilor cu dizabilități.

Tema 2. Dezvoltarea copilului de 0-6/7ani. Particularitățile dezvoltării copilului de 0-7 ani. Psihomotricitatea. Particularitățile dezvoltării psihomotricității copilului de 0-7 ani Particularități în dezvoltarea copilului cu dizabilități neuromotorii. Strategii de adaptare a copilului cu dizabilități neuromotorii.

Tema 3. Paralizia cerebrală infantilă (PCI). Ce este paralizia cerebrală infantilă. Cauzele apariției PCI. Clasificarea și evaluarea PCI. Particularitățile psihologice ale copiilor cu PCI. Perturbarea funcțiilor psihice superioare la copiii cu PCI. Dereglarea funcțiilor intelectuale la copii cu PCI. Dereglările dezvoltării funcției verbale la copii cu PCI. Dereglări în formarea personalității copiilor cu PCI. Reabilitarea complexă a copiilor cu PCI. Socializarea și integrarea a copiilor cu PCI.

Tema 4. Evaluarea psihopedagogică a dezvoltării copilului cu dizabilități neuromotorii. Importanța diagnosticării și asistenței timpurii a copilului. Evaluarea psihopedagogică a dezvoltării copilului cu dizabilități neuromotorii. Strategii de evaluare ale dezvoltării copilului cu dizabilități neuromotorii.

Tema 5. Asistența psihopedagogică a copilului cu dizabilități neuromotorii. Planul și planificarea intervenției individualizate a copilului cu dizabilități neuromotorii. Comunicarea și limbajul. Motricitatea. Autonomia personală. Activitatea de joc.

Tema 6. Terapia tulburărilor de psihomotricitate la copilul cu dizabilități neuromotorii. Terapia tulburărilor de schemă corporal. Terapia tulburărilor de lateralitate. Terapia tulburărilor de orientare, organizare și structurare spațială. Terapia tulburărilor de orientare, organizare și structurare temporal. Terapia de realizare motrică și instabilitate psihomotorie.

Tema 7. Parteneriatul în favoarea copilului cu dizabilități neuromotorii. Parteneriatul în asistarea copilului cu dizabilități neuromotorii. Strategii de dezvoltare a parteneriatului în favoarea copilului.

Strategii de predare și învățare

Ținând cont de principiul interacțiunii active profesor-student, de caracterul materiei de studiu, de caz, de situație, vor fi aplicate: conversația, demonstrația, modelarea studiului de caz, cooperarea, exercițiul, experimentarea, consultația, referatul.

Strategii de evaluare

Evaluarea curentă:

Evaluarea se bazează pe rezultatele a două lucrări de evaluare curentă, sub formă de test, participarea la discuții în timpul seminarelor. Portofoliu. (60% din nota finală).

Evaluarea finală de examen:

Evaluarea finală se realizează sub formă de test și constă în prezentarea unui răspuns complet care să conțină viziunea de ansamblu a obiectului studiat. Portofoliul. (40% din nota finală).

Bibliografie

Obigatorie:

1. Albu, A., Albu, C., Asistența psihopedagogică și medicală a copilului deficient fizic. Editura Polirom. București,

2000

2. Gînu D., Țăruș M., Mocanu A., Copilul cu dizabilități neuromotorii: Ghid pentru specialiști - Ch.: "Valinex" SRL, 2010. - 128 p.
3. Moțet Dumitru, Psihopedagogia recuperării handicapurilor neuromotorii. București, 2001
4. Абрашина Н.А., Двигательные церебральные нарушения. Саратов, 1997
5. Калижнюк Э.С., Психические нарушения при детских церебральных параличах. Киев, 1987
6. Ипполитова М.В., Бабенкова Р.Д., Мастюкова Е.М, Воспитание детей с церебральным параличом в семье. Москва, 1993

Opțională:

1. Baciú, C., Aparatul locomotor. Editura Medicală, București, 1981
2. Buică Cristian, Bazele defectologiei, București, 2006
3. Gherguț Alois, Sinteze de psihopedagogie specială, București, 2005
4. Verza, E., Defectologie și logopedie. Modulele I, II și III. Editura Credis. București, 2007
5. Бадалян Л.О., Невропатология. Москва, 1982

ANUL III, semestrul 6

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogie specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Etica și deontologia profesională
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Rotaru Maria, dr. conf. univ.
Cadre didactice implicate	Ciobanu A., Olărescu V., Pîrvan M., Maximciuc V., Chiperi N.
e-mail	maria-rotaru18@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
U.06.O.052	2	III	VI		30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
Finalități de studii
Precondiții
Unități de curs
Tema 1. Apariția și dezvoltarea normelor etice/morale . Antichitatea - Socrate, Platon –promotorii conceptelor și normelor morale în educație. Ideile despre educație în Evul Mediu. Marii creatori de sisteme educaționale despre etică și deontologie profesională. M. Motessori, Waldorf, Frenet etc.
Tema 2. Perioade istorice ale dezvoltării deontologiei profesionale a pedagogului. Perioada implicită- perioada constituirii conceptuale a eticii pedagogice. Perioada explicită – dezvoltarea conceptelor despre etica profesională. Perioada instituțională a deontologiei pedagogice - afirmarea normativă.
Tema 3. Conceptele etice în filosofia moralei. Noțiunile de „bine” și „rău” în pedagogie. Comportamentul moral în activități curriculare. Comportament moral în activități extracurriculare. Comportamentul etic în relația cu familia discipolilor.
Tema 4. Marii îndrumători ai educației despre normele etice și deontologice în pedagogie. J. J. Russo despre educația liberă a copilului. K.Ușinschii – locul central al copilului în munca de predare-învățare. Ion Creangă, Mihai Eminescu despre etica pedagogică în educație.
Tema 5. Codul etic al pedagogului.

Principiile fundamentale ale eticii și deontologiei în pedagogia specială. Cașcenco despre mediul educațional special. Calități cerute unui pedagog special.

Strategii de evaluare

Teste de evaluare inițială. Evaluare formativă: observarea, interogarea multiprocesuală. Evaluare sumativă: eseu, examen.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Cerghit, Ioan, Vlăsceanu, Lazăr (coordonatori), Curs de pedagogie, Universitatea București, 1988
2. Cerghit, Ioan, Metode de învățământ , ediția a III-a, Editura Didactică și Pedagogică, RA, București, 1997
3. Cerghit, Ioan (coordonator), Perfecționarea lecției în școala modernă, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1980
4. Cristea, Sorin, Dicționar de pedagogie, Editura Litera. Litera Internațional, Chișinău, București, 2000
5. De Landsheere Viviane; De Landsheere, Gilbert, Definierea obiectivelor educației, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1979

Opțională:

1. Weihs, T.J. Copilul cu nevoi speciale, Ed. Triade, Cluj-Napoca, 1998, pag. 89-116
2. Enăchescu, C. Tratat de psihopatologie , Ed. Tehnică, 2000, pag. 179-181
3. Arcan, P., Ciumăgeanu, D., Copilul deficient mintal, Ed. Facla, pag. 282
4. Creț u. V., Incluziunea socială și ș colară a persoanei cu handicap, București 2006, Editura Printech

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogie specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Introducere în psihoterapie
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Olărescu Valentina, dr. conf. univ.
Cadre didactice implicate	catedra Psihopedagogie Specială
e-mail	volarescu@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.08.A.053	3	III	VI	90	45	45

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Disciplina Introducere în psihoterapie face parte din seria de discipline ce au misiunea să asigure pregătirea fundamentală a specialistului în psihopedagogie specială și are drept obiectiv general formarea la studenți a sistemului de cunoștințe, abilități și atitudini față de familie și copiii cu dizabilități și acordarea ajutorului psihoterapeutic.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: se cunoască și să se documenteze cu literatura de domeniu; să conștientizeze scopul și obiectivele cursului și a materiei de studiu; să însusească tehnicile și metodele psihoterapeutice recomandabile în activitatea practică. Aplicarea cunoștințelor și a concepției: să explice și să determine principiile psihoterapiei; să identifice indicațiile și contraindicațiile psihoterapiei. Raționalizare și decizii: să definească –diferențieze tipurile de psihoterapii, să dezvolte deprinderi comunicative; să formeze abilități de asistență psihologică, (psihoterapeutică) a persoanei; să dezvolte intuiția de a vedea integral pacientul în procesul psihoterapiei; de orientare în psihismul altei persoane. Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: să-și dezvolte motivații de cunoaștere mai bună și mai profundă a tehnicilor de consiliere și metodelor psihoterapeutice a familiei și copilului cu dizabilități. Dezvoltarea profesională continuă: îmbogățirea continuă a bagajului de cunoștințe necesare în domeniul psihoterapiei.
Finalități de studii
Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: să reorganizeze psihocomportamentul altei persoane; să soluționeze problemele proprii. Aplicarea cunoștințelor și a concepției: să sesizeze potențialul neuropsihic și neurosomatic și căile, condițiile de explorare a lor; să-și cultive atitudini și valori pozitive față de eforturile și disponibilitățile oamenilor de a-și soluționa problemele personale și existențiale. Raționalizare și decizii: să identifice și să opereze corect cu noțiunile specifice psihoterapiei; să sesizeze schimbările de orice natură, care au apărut în urma intervenției psihoterapeutice.
Precondiții
Pentru a înțelege și a însuși cursul, studenții trebuie să posede cunoștințe despre psihic și structura lui; cunoștințele despre psihologia persoanei cu dezabilități, abilitățile de analiză macrostructurală a psihicului uman.
Unități de curs

Tema 1. Psihoterapia: principii și metodologie

Definirea psihoterapiei în viziunea diferitor autori în contextul intervențiilor clinice. Psihoterapie și consiliere. Istoria constituirii psihoterapiei. Aportul medicinei, psihologiei, științelor aplicative. Psihoterapia și alte discipline adiacente. Principiile psihoterapiei. Probleme generale ale psihoterapiei. Diferențierea serviciilor psihologice și ale persoanelor solicitante de ajutor. Indicații, contraindicații speciale și generale la psihoterapie. Forme de desfășurare. selecția pacienților. Intervenția în stare de criză. Psihoterapie sau psihoterapii. Obiectiv major și obiective operaționale ale psihoterapiei. Clasificarea sistemelor psihoterapeutice. Diferențierea între sisteme. Metode psihoterapeutice abordate în diverse sisteme terapeutice. Psihoterapia integrativă – necesitatea sau oportunitate. Categoriile profesionale care practică psihoterapia.

Etica profesională a psihoterapeutului.

Tema 2. Relația psihoterapeutică.

Relația terapeutică în contextul celorlalte interacțiuni sociale. Rolul expectanțelor – elemente centrale ale construcției psihoterapeutice. Placebo-placebo psihoterapie. Tripla alianță: terapeut, pacient, inconștient. Relația psihoterapeutică în terapia și practica unor școli terapeutice. Sugestia – strategie de comunicare și influențare în relația medic-terapeut-bolnav-pacient.

Structura verbală a psihoterapiei: interpretarea, reformularea și resemnificarea. Arta de a pune întrebări: un meta-model pentru limbaj.

Tema 3. Sugestia

Definirea sugestiei. Hipnoza. Noțiuni de bază. Sugestie hipnoză. Sugestie și sugestibilitate. Terapeutică prin sugestie: regularizarea funcțiilor organice; pregătirea pacientului.

Ameliorarea progresivă a stării psihosomatice.

Analiza sugestiei prin hipnoză. Etapele hipnozei. Sugestia în stare de hipnoză. Sugestibilitatea și caracteristicile ei: crearea aptitudinilor, sugestia unei acțiuni, sugestia și imaginația. Diverse sugestii: reclamele, televiziunea, propaganda, șovinismul, procesul de învățare, sugestia prin artă. Autosugestia: principii și exerciții practice de autosugestie; stăpânirea de sine; concentrarea prin autosugestie, mersul, respirația, controlul asupra unor gesturi obișnuite; eliminarea gândurilor parazitare.

Exersarea voinței.

La orele practice: exersarea exercițiilor elementare de pregătire și hipnoză; educația ochilor; educația vorbirii; pierderea echilibrului; dezechilibrarea pe spate; dezechilibrarea în față; căderea în față; încrucișarea degetelor de la mâini; încrucișarea degetelor de la mâini.

Exerciții practice de autosugestie. Cum se poate renunța la fumat; exersarea voinței; controlul asupra unor gesturi obișnuite; eliminarea gândurilor parazitare.

Tema 4. Psihoterapiile dinamice

Psihoanaliza și contribuția ei în psihoterapie. Scop și obiective. Principiile psihoanalizei. Instanțele psihoanalizei umane (după Freud – organizare, inconștient, eul-conștient, supra-eul). Psihoanaliza postfreudiană. Psihoterapiile de inspirație psihanalitică. Procedura preliminară. Tehnicile psihanalizei. Mecanismele și dinamica personalității în psihanaliză.

Tehnicile psihanalizei. Metoda asociațiilor libere. Analiza viselor. Analiza acțiunilor pacientului. Transferul și rezistențele. Controtransferul. Analiza egoului. Interpretarea și prelucrarea materialului produs de pacient.

La ora practică: aplicarea tehnicii “asociații libere”

Tema 5. Psihoterapii de orientare comportamentală.

Definire. Scopul. Baza teoretică a psihoterapiilor comportamentale. Conceptele de bază. Principiile. Decondiționarea, condiționarea.

Tehnici ale psihoterapiei comportamentale. tehnica stingerii comportamentelor nedorite: terapia implozivă și tehnica expunerii.

Tehnica desensibilizării sistematice și etapele desensibilizării: învățarea relaxării, stabilirea ierarhiilor, procentul desensibilizării. Terapia aversivă. Terapia asertivă. Metoda modelării.

La ora practică: antrenarea în tehnica asertivă, aversivă, desensibilizării (relaxare totală). Terapia implozivă și flooding.

6. Psihoterapia cognitiv-comportamentală individuală în rezolvarea problemelor de viață.

Definirea crizei existențiale de către Caplan. Situațiile problematice frecvent întâlnite: amenințarea cu pierderea unei relații interpersonale; dificultăți la locul de muncă, materiale, de învățare, legate de creșterea copiilor ș.a.

Obiectivele terapiei. Indicația terapiei. Etapele demersului terapeutic:

-identificarea situațiilor problematice

-strategii pentru identificarea problemelor.

❖ Identificarea resurselor adaptative ale pacientului.

❖ Evaluarea “suporturilor” de care dispune subiectul.

-aplicarea tehnicii de rezolvare a problemelor.

Tema 7. Terapie rațional-emotivă.

Definiție, autori (Ellis), principii, tehnici și reguli. Terapie rațional-emotivă în grup. Soluții de restructurare atitudinală a pacienților.

Terapie tulburărilor emoționale și comportamentale “Tehnica argumentării. Teme pentru acasă: identificarea gândurilor iraționale.

Terapie scurtă centrată pe obiect (Walter și Peller). Reguli ale terapiei. Definirea obiectelor.

Atitudinea terapeutului față de pacient.

Tema 8. Psihoterapia rogersiană centrată pe persoană

Carl Rogers – terapie centrată pe client sau non-directivă. Premise teoretice în terapia rogersiană. Terapie rogersiană – experiență de creștere “afectivă”. Obiective. Finalități. Dirijarea procesului terapeutic. Rolul psihoterapeutului în cadrul psihoterapiei non-directive. Deosebirea de alte abordări terapeutice. Factori comuni cu alte sisteme psihoterapeutice. Teoria concisă a terapiei centrate pe persoană. Condițiile procesului terapeutic. Procesul terapeutic. Efectivele terapiei asupra personalității și comportamentului. Strategii de lucru. Exteriorizarea sentimentelor și trăirilor pe o bază reală în relațiile de familie. Modificări a procesului terapeutic.

Tema 9. Psihoterapia existențială.

Fundamente filosofice. Reprezentanții principali Buber, Heidegger, Marcel Sartre. Anxietatea existențială. Experiența căutării sensului ființei. De la pierderea de sine la regăsirea de sine.

Impasul existențial și consecințele sale. Indicații și contraindicații terapeutice. Analiza existențială: conceptul de existență, scopurile terapeutice, tehnici și proceduri terapeutice. Plan de acțiune: explorarea eu-lui, schimbarea direcției vieții, manifestarea noii vieți demne.

La ora practică: discuții și exersări, comunicări la temă. Studii de caz din literatura – Psihoterapie experiențială. I. Mitrofan.

Tema 10. Psihoterapiile de expresie psihomotorie și dramatică

Istoricul apariției sau cadru general al problemei. Expresia terapeutică, ritualul, spectacolul.

Istoricul psihodramei. Fondator I. Moreno. Domeniul și caracteristicile psihodramei. Aspectele tehnico-metodologice ale psihodramei. Principiile teoretice ale psihodramei: teoria spontaneității, rolului și a relațiilor psihosociale. Realizatorii psihodramei: protagonist, director, spectatori.

Tipurile de psihodramă conform autorului Moreno: spontană, planificată. Alte clasificări ale psihodramei. Psihodrama pe masă. Psihodrama cu bibelouri. Psihodrama în nisip. Forme de organizare în grup, individualul.

Tehnici: Serata subpersonalităților: scaunul sol, sculptura.

La ora practică: Aplicarea “Psihodramei pe masă” sau “Sculptura” în funcție de grup.

Tema 11. Psihoterapia copilului centrată pe metode experiențial-expresive

Desenul ca abordare diagnostică și terapeutică a copilului. Testele: “omulețul”, “femeia plimbându-se prin ploaie”, “desen liber după Minkovska”, “desenul familiei” ș.a.

Modalități de lucru expresiv-metaforice: “desenul lumii interioare”, “pictura sentimentelor din acest moment”. Desenul unei “tufe de trandafir”, “desenul serial” ș.a.

Conținutul desenelor în stadiul inițial al consilierii, stadiul intermediar, stadiul terminal. Alte mijloace expresive utilizate în psihoterapia copilului. Fantezia, Modelajul, Colajul, Jocul în nisip. Metaforele terapeutice. Marionetele

Terapie prin joc. Dramoterapia.

La ora practică: Analiza și discuția studiului de caz. “Un tic vocal sau tuse” psihogenă. Comunicare. Aplicarea tehnicilor. Desenul “Wartegg”, “Stele –apă”, “Muntele”. Discutarea studiilor de caz prezentate de I.Mitrofan.

Tema 12. Psihoterapiile ocupaționale

Definirea terapiei. Autor – Robeson. Scop și obiective. Areal de aplicare. Rolul terapiilor ocupaționale. Caracteristicile terapiei ocupaționale. Organizarea activității terapeutice. Forme de terapii ocupaționale. Ergoterapia - terapie lucrativă. Clasificarea egroterapii: recreativă, funcțională, ocupațională sau prevocațională.

Arterapia – formă de terapie ocupațională creativă. Scop, obiective, autori.

La ora practică: Definirea arterapiei Aplicarea tehnicilor de vizualizare orientată – “Plimbare prin pădure”.

Tema 13. Psihoterapii instituționale și socioterapiile

Definiția terapiilor. Promotorii terapiei instituționale și a socioterapiilor. Istoria apariției.

Terapia comunitară sau socioterapia – dimensiuni speciale: comunicarea, activități terapeutice și orientarea socio-terapeutică.

Modelul de comportament și atitudinea emoțională a personalului medico-psihologic.

Alte activități: artistice, sportive, gimnastice, excursii, permisiile în familie.

La ora practică: discuții (dialog) și comunicări prezentate de studenți.

Tema 14. Psihoterapia umanistă

Problema “umanismului psihiatric”. Susținătorii psihoterapiei umaniste. Scopuri și obiective. Formele de psihoterapie moral-umanistă:

- Psihoterapia morală medico-psihiatrică – metoda chitamiei;
- Psihoterapia medico religioasă – metoda confesiunii și penitența;
- Curentul de psihoterapie umanistă. Postulatele lui. Concepțiile lui Maslow.

Tehnicile și terapie umanistă: analiza tranzacțională, gestaltterapia, bioenergia. Alte tehnici: terapia țipătului; iluminarea intensivă; tehnici corporale.

Strategii de evaluare

Prin examen oral sau scris.

- Proba I de evaluare curentă:

- Proba II de evaluare curentă:

- Prezentări orale, participări în dezbateri, analiza studiilor de caz, planuri de intervenție elaborate etc.

Metode clasice, interactive, portofoliu, proiecte.

Bibliografie

1. Brânzei P. (coord.), Psihiatrie integratoare, volum editat la Spitalul Clinic Iași, 1976.
2. Brinster Philippe, Terapia cognitivă, București, 2000.
3. Dofinoiu I., Psihoterapia integratoare, Iași, 2000.
4. Enăchescu C., Tratat de psihoanaliză și psihoterapie, București, 1999.
5. Francaise Dolta, Psihoalaniza și copilul, București, 1993.
6. Freud Sigmund, Lecții de psihoanaliză, Traducere.
7. Freud Sigmund, Micul Hans, Traducere.
8. Holdevici I., Gândirea pozitivă // Ghid practic de psihoterapie, București, 1999.
9. Holdevici I., Vesilescu I., Psihoterapia – un tratament fără medicamente, București, 1993.
10. Holdevici Irina, Elemente de psihoterapie, București, 1996.
11. Huber Winfrid, Psihoterapiile, București, 1997.
12. Ionescu G., Psihoterapia, București, 1990.
13. Jean-Paul-Jues, Caracterologia: Cele 10 sisteme, București, 1999.
14. Mitrofan I., Psihoterapie experiențială, București, 1999.
15. Mitrofan I., și Mitrofan, Elemente de psihologia cuplului, București, 1996.
16. Munteanu A., Un început care se numește Freud, Timișoara, 1997.
17. Simionescu Al., Sugestie și autosugestie, principii, exerciții practice, București, 1995.
18. Vianu I., Introducere în psihoterapie, Ed. Docia, Cluj-Napoca, 1975, p. 10-44, 220-227.

19. Александров А.А., Современная психотерапия, С – Петербург, 1997.
20. Бадхен А.А., Каган В.Е., Психосинтез и другие интегративные техники, М., 1997.
21. Баркер Филипп, Использование методов в психотерапии, Воронеж, 1996.
22. Берн Эрик, Игры в которые играют люди, люди которые играют в игры, Москва, 1996.
23. Бернс Дэвид, Тайна настроения. Руководство по само регуляции настроения и самочувствия, М., 1997.
24. Брешт Дорис, Жила-была девчонка похожая на тебя. Психотерапевти-ческие истории для детей. М., 1996.
25. Бэндлер Ричард, Гриндер Д., NLP – Структура магии, С – Петербург, 1996.
26. Винникот Доналдс, Разговор с родителями, М., 1995.
27. Гроф Станислав, Маслоу Абрахам, Внутреннее пространство. Холотропное дыхание, М., 1996.
28. Калина Н.Ф., Основы психотерапии, Киев, 1997.
29. Кинг Макр, Гипнотерапия вредных привычек, М., 1997.
30. Кляйн Мелани, Зависть и благодарность. Исследование бессознательных источников, С – Петербург, 1997.
31. Кондрашенко В.Т., Донской Д.И., Общая психотерапия, Минск, 1998.
32. Копытин А.И., Практикум по арт-терапии, С – Петербург, 2000.
33. Ксендзюк О., Трансформация личности – NLP, Одесса, 1995.
34. Куттер Питер, Современный психоанализ, 1997, С – Петербург, 1997.
35. Куттер Питер, Элементы групповой терапии. Введение в психоаналитическую практику, С – Петербург, 1998.
36. Липпиус А., Игры для взрослых. Психология партнерских отношений через транзактный анализ Берна, М., 1997.
37. Миллис Джойс, Терапевтические метафоры для детей и внутреннего ребенка, Москва, 1996.
38. Минухин Сальвадор, Фишман Чарльз, Техники семейной терапии, М., 1998.
39. Оакландер Вайолет, Окна в мир ребенка. Руководство по детской психотерапии. М., 1997.
40. Пезешкиан Носсрат, Позитивная семейная психотерапия, М., 1996.
41. Пезешкиан Носсрат, Психотерапия повседневной жизни, М., 1995.
42. Прикладная психология, М., 1997.
43. Рудестам К., Групповая психотерапия, С – Петербург, 1998.
44. Стюарт Вильям, Работа с образами и символами в психологическом консультировании, М., 1998.
45. Стюарт Ян, Джойс В., Транзактный анализ, М., 1996.
46. Томак Дж., Практика психосинтеза, М., 1992.
47. Уолен С., Уэсслер Р., Рационально-эмотивная психотерапия. Когнитивно-бихевиоральный подход, М., 1997.
48. Холмс Пол, Кар Марш, Психодрама: вдохновение и техника, М., 1997.

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogie specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Logopedia
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Olărescu Valentina, dr. conf. univ.
Cadre didactice implicate	catedra Psihopedagogie Specială
e-mail	volarescu@yahoo.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.08.A.055	4	3	6	120	60	60

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Disciplina Logopedia include principii și metodologii generale și specifice de organizare a terapiei logopedice.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: cunoașterea metodelor specifice și generale de terapie logopedică, specificul organizării ARL.
Aplicarea cunoștințelor și a concepției: utilizarea cunoștințelor asimilate, a deprinderilor și abilităților formate în cadrul cursului de logopedie.
Raționalizare și decizii: identificarea și operarea corectă cu noțiunile specifice tulburărilor de limbaj; construirea exactă a evaluării logopedice; enunțarea adecvată a deciziilor.
Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: aprecierea importanței cunoașterii specificului de dezvoltare a limbajului la copilul cu CES și receptarea adecvată a acestei informații.
Dezvoltarea profesională continuă: desăvârșirea continuă a cunoștințelor, abilităților și competențelor specifice logopediei.
Finalități de studii
Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: aplicarea cunoștințelor teoretice și practice de terapie logopedică;
Aplicarea cunoștințelor și a concepției: să folosească metodele pentru evaluarea limbajului, să utilizeze cunoștințelor asimilate, a deprinderilor și abilităților formate, în consilierea, educația și terapia copilului cu CES.
Raționalizare și decizii: să contribuie la dezvoltarea psihică a copilului cu tulburări de limbaj; să acumuleze un bogat material informativ cu privire la psihologia limbajului și comunicării.
Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: să formuleze și să adopte terapia limbajului pentru prevenirea și studierea impactului ce îl au copiii cu dificultăți de vorbire.
Dezvoltarea profesională continuă: să formeze noi deprinderi și abilități practice; să desăvârșască continuu cunoștințele, abilitățile și competențele specifice logopediei.
Precondiții
Ppentru a înțelege și a însuși cursul „Logopedie”, studenții trebuie să posede cunoștințe de anatomie, neuropsihologia, psihologia special, introducere în logopedie.
Unități de curs
1. Examinarea, depistarea și diagnosticul tulburărilor de limbaj. Dislalia Examenul inițial. Examenul complex. Materiale didactice.
2. Completarea fișei logopedice. Conținutul fișei logopedice Tipuri de fișe logopedice. Completarea individuală
3. Etapele și conținutul etapelor ARL. Descrierea etapelor după autori români/rusi

4. Ordinea recuperării sunetelor în Tulburări de limbaj.

Frecvenţ a alterării sunetelor în pronunţ ie. Articularea corectă. Clasificarea sunetelor.

5. Specificul ARL în dependenţă de factorul “caracterul tulburării”

Specificul tulburării: motor, sensorial, sensomotor, direcţii de activitate.

6. Specificul ARL în dependenţă de factorul “ manifestarea tulburării”

Specific şi i forme:- carenţă, substituire, denaturare, dislocare, direcţii de activitate.

7. Obiectivele operaţionale ale ARL în disartrie

Simptomica disartriei. Obiectivele PRI

8. Specificul ARL în corespundere cu forma disartriei

Etape ARL în disartrie în dependenţ ă de simptome

9. Obiective, ARL în rinolalie

ARL în rinolalie în dependenţ ă de formă. Intervenţ ia chirurgicală

10. Obiective, ARL în disgrafie şi dislexie.

Descrierea etapelor elaborate de Sadovnocova.

11. Obiective ARL în alalie.

Obiective imediate şi de perspectivă

12.Principiile ARL, căile de activizare a limbajului în alalie

Descrierea principiilor şi i a căilor de activizare a vorbirii copilului

13.Organizarea metodică generală a ARL în afazie

ARL în dependenţ ă de cauză şi i simptome si formă

14.Conţinutul etapelor de pregătire şi formare-recuperare-reeducare în dependenţă de aspectele fonetice, lexic şi sintactic.

Definirea fiecărui aspect si conţ inutului etapelor

15.ARL direcţiile şi obiectivele principale, înaintate în corespundere cu nivelul TGL, vârsta copiilor, particularităţ ile individuale.

TGL în vizunea autorilor români/ruş i. Nivelul TGL

16.Adordarea tratamentului complex în bâlbâială:

Sistemul medical, pedagogic/psihologic. Metodele psihologpedice în bâlbâială şi i logoneuroză

17.Psihoterapia bâlbâielei.

Modele psihoterapeutice în bâlbâială şi i logoneuroză

18.Tulburări de voce.

Terapia, educaţia şi dezvoltarea vocii. Intervenţia chirurgicală. Tulburari profesionale, prevenţia, prognosticul.

Strategii de evaluare

Prin examen oral sau scris.

- Proba I de evaluare curentă:

- Proba II de evaluare curentă:

- Prezentări orale, participări în dezbateri, analiza studiilor de caz, planuri de intervenţ ie elaborate etc.

Metode clasice, interactive, portofoliu, proiecte.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Vrajmaş E., Stănică C., Terapia tulburărilor de limbaj-intervenţii logopedice, Bucureşti, Ediţia I-1994; Ediţia II-1997
2. Mititiuc I., Ghid practic pentru identificarea şi terapia tulburărilor de limbaj, Iaşi, 1999
3. Olărescu, V., 2012, Asistenţa logopedică şi psihologică. Principii. Metodologii. Perspective. Chişinău

Opţională:

1. Verza E. Tratat de logopedie, buc., 2003
2. Vrajmaş E., Stănică C., Terapia tulburărilor de limbaj-intervenţii logopedice, Bucureşti, Ediţia I-1994; Ediţia II-1997

**Universitatea Pedagogică
de stat „ION CREANGĂ”
din mun. Chișinău**

**str. Ion Creangă, nr.1 MD-2069,
Chișinău, Republica Moldova
www.upsc.md**

3. Savca L., Corectarea dereglărilor vorbirii orale și scrise a elevilor, Chișinău, 1988

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogie Specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Limbajul mimico-gestual
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Zinaida Fedorcenco, lector universitar
Cadre didactice implicate	catedra Psihopedagogie Specială
e-mail	zintiu@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.08.A.057	5	III	VI	150	35	115

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Limbajul mimico-gestual e o disciplină teoretică și practică. Deficiența de auz și vorbire produce o perturbare la nivelul funcțiilor de recepție și expresie a comunicării verbale. La cursul Limbajul mimico-gestual studenții vor însuși cunoștințe privind particularitățile dezvoltării psihice la persoanele cu deficiență de auz și vorbire. Studenții vor posedea toate elementele constitutive ale comunicării non-verbale: labiolectura, alfabetul dactil, cifrele și socotirea, limbajul mimico-gestual.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
<ol style="list-style-type: none"> Cu noștate, înțelegere, explicare și interpretare: <ul style="list-style-type: none"> să conștientizeze scopul și obiectivele cursului și a materiei de studiu; să însușească cunoștințele teoretice și practice de domeniu Instrumental-aplicative: <ul style="list-style-type: none"> să identifice principalele caracteristici ale limbajului mimico-gestual; să folosească formele specifice de comunicare pe parcursul procesului educațional al copiilor cu deficiență de auz și vorbire. Atitudinale: <ul style="list-style-type: none"> să-și dezvolte motivații de cunoaștere mai bună și mai profundă a personalității copilului cu deficiență de auz și vorbire. să-și cultive atitudini și valori pozitive viz-a-viz de cei care contribuie la avansarea persoanelor cu deficiență de auz și vorbire.
Finalități de studii
<ul style="list-style-type: none"> să cunoască scopul și obiectivele cursului și a materiei de studiu; să cunoască particularitățile specifice dezvoltării psihice în afecțiuni senzoriale; să cunoască sistemul depistare – recuperare – adaptare – integrare pentru persoanele cu deficiențe senzoriale; să identifice problemele specifice în educarea, instruirea și profesionalizarea persoanelor cu tulburări de auz.
Precondiții
Cunoștințe privind principalele categorii de persoane în dificultate. Studenții trebuie să știe că disfuncția senzorială conduce la unșir de consecințe nefaste, ele fiind în dependență de nivelul și tipul și timpul afecțiunii. Aplicarea metodelor specifice pe parcursul activităților corecționale – dezvoltative promovate în instituțiile pentru persoanele cu disfuncții senzoriale (dezvoltarea pronunției, dezvoltarea auzului fonematic, ritmica, kinetoterapia), conduc la compensarea deficienței și la normalizarea persoanelor în dificultate.
Unități de curs
Teme de bază:

1. Particularităţ ile specifice dezvoltării limbajului verbal Ş i gestual la persoanele cu deficienţ ă auditivă;
2. Forme Ş i modalităţ i specifice de comunicare: comunicarea prin gesturi Ş i alfabetul dactil, labiolectura;
3. Alfabetul dactil: structura dactilemii, morfologia cuvintilor dactilate. Regulile utilizatorului;
4. Lingvistica limbii gestuale: structurarea gestului, lexica, morfologia, sintaxa;
5. Dezvoltarea limbajului gestual.
6. **Teme uzuale:** mediul înconjurător, omul, cadrul vieţ ii cotidiene, munca, profesii, transport, viaţ a politică Ş i economică, statele lumii.

Strategii de predare Ş i învăţare

Prelegerea Ş i seminarul ca forme de organizare a activităţ ilor; explicaţ ia, demonstraţ ia, sumularea, exerciţ iul, studiul individual, evaluare, autoevaluare etc.

Strategii de evaluare

1. Evaluare curentă; evidenţ a implicării studenţ ilor în discuţ ii, dezbateri, realizarea sarcinelor; competenţ e de exprimare liberă în scris (eseuri); de argumentare în dezbateri;

Evaluare se bazează pe rezultatele a două lucrări de evaluare curentă, subformă de test, participarea la discuţ ii în timpul seminarelor;

2. Examenul final.

Nota finală se constituie din următoarele componente.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Bodorin C., Surdopsihologia, Chiş inău, 2007
2. Pufan C., Probleme de surdopsihologie, Bucureş ti, 1982
3. Гейльман И.Ф., Дактилология, Л., 1981
4. Речицкая Е.Г., Задания для самостоятельной работы студентов сурдоотделения по курсу
5. «Дактильная и жестовая речь», М., 1984
6. Фрадкина Р., Говорящие руки, тематический словарь жестового языка, М., 2001

Opţională:

1. Rozorea A. Ş i colab., Deficienţ e senzoriale, Bucureş ti, 1997
2. Гейльман И.Ф., Изучаем жестуно, Л., 1980

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogie Specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Training psihosocial
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Chiperi Nadejda, lector superior
Cadre didactice implicate	catedra Psihopedagogie specială
e-mail	nadejdachiperi@gmail.com

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestru 1	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.08.A.059	2	3	6	60	30	30

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii
Disciplina „Trening psihosocial” prezintă o imagine generală despre grupul de formare (training group), principiile de lucru a grupului, procesele privind dinamica de grup și scopurile consilierii psihopedagogice a grupului de copii și a grupului de adolescenți.
Competențe dezvoltate în cadrul cursului
Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: cunoașterea și identificarea metodelor și tehnicilor de trening; cunoașterea și clasificarea pe categorii fenomenele psihice; conștientizarea importanței activităților pentru dezvoltarea copilului-persoanei la diferite etape ale vieții. Aplicarea cunoștințelor și a conștientizării: utilizarea cunoștințelor asimilate, a deprinderilor și abilităților formate pentru identificarea dimensiunilor, esenței, funcțiilor, bazei teoretice a metodelor de trening. Raționalizare și decizii: identificarea și înțelegerea mecanismelor și legităților de funcționare a treningului. Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: sensibilizarea și receptivitatea față de inițiative noi; perfecționarea gândirii și a aspectului psihosocial; redefinirea unor probleme pentru a avea o viziune nouă asupra lor; înlăturarea blocajelor mentale; schimbări în mentalitate; schimbări în stilul managerial; creșterea gradului de receptivitate la nou, la schimbare; flexibilitate în gândire și acțiune.
Finalități de studii
Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: să cunoască fundamentele activităților de consiliere psihopedagogică a grupului de copii și adolescenți. Aplicarea cunoștințelor și a conștientizării: să desfășoare treninguri, să alcătuiască programe de trening; să identifice necesitățile personalității pentru avansare. Raționalizare și decizii: să demonstreze capacități de integrare a elementelor ce provin din culturi diferite, să elaboreze și să aplice sisteme de exerciții și situații în diferite activități. Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii: să organizeze lucrul cu părinții copiilor în vederea sporirii interacțiunii părinților cu proprii copii. Dezvoltarea profesională continuă: să îmbogățească continuu bagajul de cunoștințe specifice treningului psihosocial.
Precondiții
Pentru a înțelege și a însuși cursul, studenții trebuie să posede cunoștințe despre psihic și structura lui; cunoștințele despre procesele psihice și modul de comportament al persoanei; abilitățile de analiză macrostructurală a psihicului uman.
Unități de curs

Teme:

- 1 Aspecte generale ale grupului de formare (training - group).
- 2 Dezvoltarea personală și socială a copiilor cu CES.
- 3 Autocunoașterea și dezvoltarea respectului de sine.
- 4 Dezvoltarea abilităților de comunicare și dezvoltarea relațiilor interumane.
- 5 Activități de management al conflictului.
- 6 Ecologia stărilor emoționale.
- 7 Caracteristici ale terapiei prin joc la copiii cu dizabilități.
- 8 Caracteristici ale artterapiei la copii cu dizabilități.

Strategii de evaluare

Evaluare curentă: evidența implicării studenților în discuții, dezbateri, realizarea sarcinilor; competențe de exprimare liberă în scris (eseuri); de argumentare în dezbateri;

Evaluarea se bazează pe rezultatele a două lucrări de evaluare curentă, sub formă de test, participarea la discuții în timpul seminarelor.

Nota finală se constituie din următoarele componente:

40% - Nota de la examenul final

40% - Nota medie de la cele două evaluări

20% - Participare la discuții în cadrul seminarelor.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Calancea A., Tintiuc T. Training Metode de cunoaștere a elevilor cu CES, Chișinău, 2012
2. Micle, M., Psihologia cognitivă. Ed. Didactica, Iași, 1999
3. Zlate, M., Psihologia mecanismelor cognitive. Ed. Didactica, Iași, 1999
4. De Visscher, P., Neculau, A. (coord.) Dinamica grupurilor. Polirom, Iași, 2001
5. Doise, W., Deschamp, J.-C., Mugny, G. Psihologie socială experimentală. Iași, 1996
6. Moscovici, S. (coord.). Psihologia socială a relațiilor cu celălalt. Polirom, Iași, 1998

Opțională:

1. Amabile, T., Creativitatea ca mod de viață. Ed. Universitară, București, 2001
2. Лютова А., Моница С., Тренинг эффективного взаимодействия с детьми, Валтос, Сп, 1997
3. Rusnac, S. Consilierea psihologică în grup: forme și metode. Ed. ULIM, Chișinău, 2005
4. Кори, Д. Теория и практика группового консультирования. Изд-во «Эксмо», Москва, 2003
5. Перспективы социальной психологии. ЭКСМО, М., 2001

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogie Specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Practica pedagogică
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Racu Aurelia, dr., profesor universitar și coordonatorii și tezelor de licență
Cadre didactice implicate	catedra Psihopedagogie specială
e-mail	apdi@humanitas.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.06.A.061	8	3	6	4 săpt. / 120	120	

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Practica de licență constituie o parte componentă a procesului care asigură corelația dintre pregătirea teoretică a viitoarelor cadre și activitatea lor practică în instituțiile pentru copii cu CES, fiind totodată și verigă principală de finalizare a pregătirii profesionale a psihopedagogului.

Practica de licență reflectă prin structura și conținut misiunea UPS "I. Creangă" vizează formarea de competențe absolvenților ca viitori psihopedagogi și manageri creatori și mereu orientați spre perfecțiune în promovarea inovării în orientarea și colară și profesională, centrată pe întregul potențial al elevului cu dizabilități și cu exigențe ale incluziunii sociale și profesionale; importantă a stagiului de licență constă în formarea următoarelor competențe: metodologice, de comunicare, relaționare, psiho-sociale, tehnologice, de evaluare și management didactic, de cercetare necesare specialiștilor din societatea contemporană.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii: studenții vor achiziționa competențe de:

- Sprijinirea procesului de reformă în vederea integrării educaționale și sociale a persoanelor cu dizabilități și conform cu Programul de Dezvoltare a Educației Incluzive în Republica Moldova (2011-2020) și Codului Educației (2014); Asigurarea egalității și ansei în domeniul educației între elevii cu dizabilități și cei din învățământul de masă;

- Individualizarea mai pronunțată a procesului de intervenție educațional-terapeutică destinat recuperării elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale (CES);

- Promovarea unor cercetări și studii de caz inovative care să se constituie în modele de bune practici în domeniul educației incluzive(EI);

- Consolidarea unor competențe deja formate, necesare abordării multilaterale a copiilor cu CES, în scopul integrării lor optime în familie, școală, comunitate;

- Argumentarea și fundamentarea unor cercetări în psihopedagogia specială, având în finalitate normalizarea, integrarea, incluziunea persoanelor cu dizabilități.

- Redefinirea practicii pedagogice din domeniul învățământului special și integrat prin prisma unei viziuni interdisciplinare orientată spre realitate și cercetări contemporane privind incluziunea și colară;

- Asigurarea bibliografică a cercetării prin consultarea celor mai relevante surse și autori din diverse spații geografice, privind realitățile și cercetările contemporane în domeniul educației incluzive.

Raționalizare și decizii:

- Proiectarea și elaborarea programului cercetării la nivelul scopului, obiectivelor și a structurii tezei de licență;

- Formularea inovațiilor științifice și a semnificațiilor cercetării;

- Argumentarea impactului epistemologic și valorii praxiologice a investigației;

- Elaborarea designului experimentului pedagogic tezei de licență;

- Sinteza datelor cercetării, formularea noii direcții de cercetare.

Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii:

- Să evalueze eficiența a programelor propuse și implementate în școala specială și incluzivă;
- Să valorifice rezultatele cercetărilor proprii și ale altor specialiști în scopul creării unui climat psihopedagogic adecvat;
- Să participe în programe de cercetare, ca membru sau în calitate de coordonator/inițiator al acestora;

Dezvoltarea profesională continuă:

- Să promoveze servicii de asistență psihopedagogică furnizate prin intermediul școlilor speciale și incluzive și a altor structuri organizatorice;
- Să susțină politici educaționale de promovare a învățământului incluziv la nivelul instituțiilor și a factorilor de decizie locale și naționale.

Finalități de studii

- **Dezvoltarea cunoștințelor și înțelegerii:** evaluarea eficienței programelor propuse și implementate în școala specială și incluzivă;
- Valorificarea rezultatelor cercetărilor proprii și ale altor specialiști în scopul creării unui climat psihopedagogic adecvat; participarea în programe de cercetare, ca membru sau în calitate de coordonator/inițiator al acestora

- cunoașterea, înțelegerea și identificarea particularităților de dezvoltare a copilului, descrierea specificului sprijinului individualizat pentru copiii CES.

- Aplicarea cunoștințelor și a concepției:

Promovarea serviciilor de asistență psihopedagogică furnizate prin intermediul școlilor speciale și incluzive și a altor structuri organizatorice.

- Raționalizare și decizii:

Susținerea politicilor educaționale de promovare a învățământului incluziv la nivelul instituțiilor și a factorilor de decizie locale și naționale. Să opereze corect cu noțiunile disciplinei; să explice specificul strategiilor de suport pentru asistența copiilor cu CES în dependență de dizabilitatea copiilor.

- **Comunicarea cunoștințelor și a înțelegerii:** formularea corectă a ideilor cu referință la forme de sprijin a copilului cu CES; să transmită informațiile privind avantajelor centrării pe elev în intervențiile de diferențiere pentru elevii cu CES.

- **Dezvoltarea profesională continuă:** perfecționarea continuă a cunoștințelor în domeniul disciplinei; să posede noi deprinderi și abilități în acest domeniu; să dispună de noi competențe în această ramură; să-și desăvârșească permanent cunoștințele, deprinderile, abilitățile și competențele în domeniul disciplinei.

Precondiții

Studentii practicanți trebuie să posedă cunoștințe din psihologia specială, psihologia socială, pedagogie specială, educație incluzivă, cadrul legislativ național, internațional privind drepturile copilului, psihologia generală, psihologia dezvoltării, pedagogie socială, psihologia relațiilor interpersonale.

Abilitățile de analiză privind perspectivele învățământului integrat/incluziv cu o componentă și direcție a reformei sistemului de învățământ general.

Unități de curs

Proiectarea /stabilirea unui Plan calendaristic de realizare a tezei de licență. Conducătorul și tiințific stabilește, de comun acord cu licențiatul, un program de activitate care vizează etapele de elaborare, prezentare spre discuție și verificare a materiei cercetate. În Planul calendaristic de realizare a tezei de licență, conducătorul și tiințific confirmă prin semnătură îndeplinirea de către student a sarcinilor prevăzute pentru anumite etape de elaborare a lucrării; se stabilesc obiectivele de lucru; se va întocmi un plan provizoriu al tezei de licență.

Elaborarea/ documentarea și tiințifică. Elaborarea aparatului categorial de noțiuni, structurarea și redactarea textului și tiințific al capitolului I; culegerea materialelor practice și experimentale; elaborarea și realizarea experimentului de constatare. Elaborarea și prezentarea capitolului II. Analiza, sinteza și prelucrarea datelor experimentale, obținute în cadrul stagiului de practică de licență. Prezentarea conducătorului și tiințific a primei

variante integrale a tezei de licență și intru subținerii prealabile a ei.

Pe durata stagiului de licență studentul-practicant va acumula competențe pentru desfășurarea următoarelor tipuri de activități: Consiliere pentru elevii cu dizabilități;

- Consiliere vocațională pentru tinerii cu dizabilități;
- Intervenții, recuperare și terapie pentru persoanele cu dizabilități;
- Consultanță pentru familiile persoanelor cu dizabilități;

Cercetare

- Formare și supervizare profesională,

Consiliere și intervenție educațională specială pentru persoanele cu dizabilități, în instituții, organizații și comunitate.

Strategii de evaluare

Evaluarea practicii:

Evaluarea practicii: evidențierea implicării studenților în discuții, dezbateri, realizarea sarcinilor, competențe de exprimare liberă, de argumentare în dezbate. Evaluarea se bazează pe rezultatele portofoliului, completarea agendei de practică, trei proiecte didactice, caracteristica studentului, semnată de managerul instituției, coordonatorul de practică, educator.

Bibliografie

Obligatorie:

1. Regulamentul-cadru privind stagiile de practică în învățământul superior (Ordinul Ministerului Educației Republicii Moldova nr. 203 din 19.03.2014)
2. Regulamentul privind organizarea și desfășurarea stagiilor de practică (ciclu I – studii superioare de licență; ciclu II – studii superioare de master) UPS „Ion Creangă”
3. Ghid pentru practica psihopedagogică. Specialitatea: Psihopedagogie specială (Ghid metodic pentru profesori și studenți). UPS „Ion Creangă” 2012
4. Codul Educației al R.Moldova (2014)
5. Programul de Dezvoltare a Educației incluzive în Republica Moldova (2011- 2020)
6. Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități (semnată de Parlamentul R.Moldova la 09.VII 2010)

Denumirea programului de studii	142.05 Psihopedagogie Specială
Ciclul	I
Denumirea cursului	Practica de licență
Facultatea/catedra responsabilă de curs	Facultatea de Psihologie și Psihopedagogie Specială, Catedra de Psihopedagogie Specială
Titular de curs	Racu Aurelia, dr., profesor universitar și coordonatorii ai tezelor de licență
Cadre didactice implicate	catedra Psihopedagogie specială
e-mail	apdi@humanitas.md

Codul cursului	Număr de credite ECTS	Anul	Semestrul	Total ore	Total ore	
					Contact direct	Studiu individual
S.06.A.062	8 (120 ore)	anul III	6	4 săpt. / 120	120	

Scopul stagiului de practică de licență: Realizarea și pregătirea pentru susținerea prealabilă a tezelor de licență.

Descriere succintă a integrării cursului în programul de studii

Practica psihopedagogică de licență a devenit o formă de generalizare a tuturor cunoștințelor și capacităților, studenților care ei au acumulat în procesul educațional – terapeutic în cadrul studierii disciplinelor și genurilor a practicii psihopedagogice pe parcursul anilor II- III. Practica de licență constituie o parte componentă a procesului educațional care asigură corelația dintre pregătirea teoretică și activitatea practică a viitorilor psihopedagogi. Stagiul de practică de licență reflectă prin structură și conținut misiunea UPS Ion Creangă vizează formarea de competențe ale absolvenților, că viitorii psihopedagogi și manageri creatori și mereu orientați spre perfecțiune în promovarea inovării în orientarea și colară și profesională, centrată pe întregul potențial al elevului cu dizabilități și cu exigențe ale incluziunii sociale și profesionale; importantă a stagiului de licență constă în formarea următoarelor competențe: metodologice, de comunicare și relaționalizare, psiho-sociale, tehnologice, de evaluare și de management didactic (educațional), de cercetare necesare specialiștilor din societatea contemporană.

Practica de licență este o etapă de realizare și susținere prealabilă a tezei de licență. Pe parcursul practicii licențiar-practicanți asistă, participă la toate activitățile, care vor fi desfășurate conform Planului managerial în perioada stabilită: consilii profesionale, ședințe metodice, concursuri, competiții, întâlniri cu părinții și Administrației Publice Locale; sondaje sociologice etc.

Pentru realizarea tezei de licență vor fi respectate anumite etape și acțiuni:

Proiectarea /stabilirea unui Plan calendaristic de realizare a tezei de licență. Conducătorul și tinerii stabilește, de comun acord cu licențiatul, un program de activitate care vizează etapele de elaborare, prezentare spre discuție și verificare a materiei cercetate. În Planul calendaristic de realizare a tezei de licență, conducătorul și tinerii confirmă prin semnătură îndeplinirea de către student a sarcinilor prevăzute pentru anumite etape de elaborare a lucrării; se stabilesc obiectivele de lucru; se va întocmi un plan provizoriu al tezei de licență.

Elaborarea/ documentarea științifică. Elaborarea aparatului categorial de noțiuni, structurarea și redactarea textului științific al capitolului I; culegerea materialelor practice și experimentale; elaborarea și realizarea experimentului de constatare.

Elaborarea și prezentarea capitolului II. Analiza, sinteza și prelucrarea datelor experimentale, obținute în cadrul stagiului de practică de licență. Prezentarea conducătorului și tinerii a primei variante integrale a tezei de licență pentru susținerea prealabilă a ei.

Pe durata stagiului de licență studentul-practicant va acumula competențe pentru desfășurarea următoarelor tipuri de activități:

- Consiliere pentru elevii cu dizabilități;

- Consiliere vocațională pentru tinerii cu dizabilități;
- Intervenții, recuperare și terapie pentru persoanele cu dizabilități;
- Consultanță pentru familiile persoanelor cu dizabilități;
- **Cercetare;**
- Formare și supervizare profesională,
- Consiliere și intervenție educațională specială pentru persoanele cu dizabilități, în instituții, organizații și comunitate.

Competențe dezvoltate în cadrul cursului

Competențe dezvoltate în cadrul stagiului de practică de licență

1. Competențe generale:

- Spriginirea procesului de reformă în vederea integrării educaționale și sociale a persoanelor cu dizabilități conform cu Programul de Dezvoltare a Educației incluzive în Republica Moldova (2011-2020) și Codului Educației (2014);
- Asigurarea egalității și anselor în domeniul educației între elevii cu dizabilități și cei din învățământul de masă;
- Individualizarea mai pronunțată a procesului de intervenție educațional-terapeutică destinat recuperării elevilor cu Cerințe Educaționale Speciale (CES);
- Promovarea unor cercetări și studii de caz inovative care să se constituie în modele de bune practici în domeniul educației incluzive(EI);
- Consolidarea unor competențe deja formate, necesare abordării multilaterale a copiilor cu CES, în scopul integrării lor optime în familie, școală, comunitate;
- Argumentarea și fundamentarea unor cercetări în psihopedagogia specială, având în finalitate normalizarea, integrarea, incluziunea persoanelor cu dizabilități.

2. Competențe specifice:

La nivel de cunoaștere și înțelegere:

- Redefinirea practicii pedagogice din domeniul învățământului special și integrat prin prisma unei viziuni interdisciplinare orientată spre realități și cercetări contemporane privind incluziunea școlară;
- Asigurarea bibliografică a cercetării prin consultarea celor mai relevante surse și autori din diverse spații geografice, privind realitățile și cercetările contemporane în domeniul educației incluzive.

La nivel de aplicare:

- Descrierea problemei cercetării prin stabilirea dimensiunii istorice și impactului epistemologic al științelor psihopedagogiei speciale în constituirea și dezvoltarea în viziunea istorică a unei noi direcții de cercetare

în și tiințele educaționale;

- Stabilirea criteriilor de cercetare cu privire la schimbările așteptate în viața a școlii speciale prin trecerea de la modelul unic al școlii speciale la modelul bazat pe alternativa integrării și al incluziunii;
- Elaborarea și aplicarea strategiilor eficiente de cercetare în contextul educației incluzive;
- Argumentarea metodologiei utilizate în psihopedagogie orientată spre finalitățile educației contemporane.

La nivel de integrare:

- Proiectarea și elaborarea programului cercetării la nivelul scopului, obiectivelor și a structurii tezei de licență;
- Formularea inovației științifice și a semnificației cercetării;
- Argumentarea impactului epistemologic și a valorii practiologice a investigației;
- Elaborarea designului experimentului pedagogic tezei de licență;
- Sinteza datelor cercetării, formularea noii direcții de cercetare.

Competențele de cercetare:

- Să evalueze eficienta programelor propuse și implementate în școala specială și incluzivă;
- Să valorifice rezultatele cercetărilor proprii și ale altor specialiști în scopul creării unui climat psihopedagogic adecvat;
- Să participe în programe de cercetare, ca membru sau în calitate de coordonator/inițiator al acestora;
- Să promoveze servicii de asistență psihopedagogică furnizate prin intermediul școlilor speciale și incluzive și a altor structuri organizatorice;
- Să susțină politici educaționale de promovare a învățământului incluziv la nivelul instituțiilor și a factorilor de decizie locale și naționale.

Toți profesorii coordonatori ai tezei de licență desfășoară activitatea de mentorat conform:

Regulamentului cu privire la organizarea practicii psihopedagogice;

Programului de activitate a practicii de licență;

Ghidul metodic pentru profesori și studenți;

Codul deontologic al profesorului.

Bibliografie

1. Regulamentul-cadru privind stagiile de practică în învățământul superior (Ordinul Ministerului Educației Republicii Moldova nr. 203 din 19.03.2014)
2. Regulamentul privind organizarea și desfășurarea stagiilor de practică (ciclu I – studii superioare de licență; ciclu II – studii superioare de master) UPS „Ion Creangă”
3. Ghid pentru practica psihopedagogică. Specialitatea: Psihopedagogie specială (Ghid metodic pentru profesori și studenți). UPS „Ion Creangă” 2012

**Universitatea Pedagogică
de stat „ION CREANGĂ”
din mun. Chișinău**

**str. Ion Creangă, nr.1 MD-2069,
Chișinău, Republica Moldova
www.upsc.md**

4. Codul Educației al R.Moldova (2014)
5. Programul de Dezvoltare a Educației incluzive în Republica Moldova (2011- 2020)
6. Convenția ONU privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități (semnată de Parlamentul R.Moldova la 09.VII 2010)